

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCOVENEK

Zločini Evrope

»Times« sredi poletja (20. 6. 1932) prinesele vrlo zanimiv članek z značilnim naslovom »The Kurdish Rebels«. Poročilo se pričinja sledeče: Zadnjih šest tednov vodi naša armada iz Iraka in zračno brodovje majhno, toda jako zajemljivo vojsko v enem najbolj divjih predelov sveta, namreč v goratem delu ob turški meji, ki je bil nekoč znan kot del ozemlja, imenovanega Kurdistan. Članek nadaljuje s podrobnostmi, kako je tudi Perzija »pomirila« nje pripadajoči del ozemlja Kurdiv in kako je Turčija že pred leti »napravila red«.

Pri tej zanimivi vojni gre v resnici za veliko tragedijo prastarega gorskega naroda Kurdiv, katerih ozemlje so si po vojni razdelili Angleži, Turki in Perzijci. Svobodoljubno gorsko pleme se ni moglo sprijazniti s suženjskim jarmom. Kemal paša, diktator Turčije je prvi prišel z iztrebljenjem Kurdiv. Vojaške ekspedicije so z nezasišanimi grozdeji uničevale selo za selom, pomorile vse prebivalstvo z ženami in otroci vred, pehali so brezumno starce preko skalnih strmin v prepade in z ognjem in mečem pokončili Kurde, kolikor jih je pripadlo turškemu gospodstvu. Le malo se jih je rešilo na teritorij sosedov. Toda tu se je tragedija nadaljevala. Visokemu kulturnemu zgledu prosvitljenega Kemala paše so takoj nato sledili Perzijci in na podoben način »pomirili« Luristan. Zadnji so prišli sedaj še Angleži, ki vodijo »zanimivo vojno« proti Kurdiv. Iz »Timesovega« poročila gre očitno za šport ali kvejemu vojaški manever angleških zračnih sil, kako iz zraka z bombami in plinom uničiti sovražno pokrajino. Vse gre brez dragih kul, cilj je naraven in živ: Kurdi in njihova selišča. Med tem ko angleški premier, filantrop in socialist sir Mac Donald spuša v svet ginljive poslanice o razorožitvi in bratstvu med narodi, angleška Royal Air Force sistematično pokončuje pred vrati Evrope in pred očmi Zveze narodov celo gorsko pleme samo zato, ker se upira sramotnemu suženstvu iraških petrolejskih magnatov.

Anglija, Perzija in Turčija so seveda spoštovane članice Zveze narodov, snajvečje kulturne pridobitve XX. stoletja. Turčija je šele pred kratkim dosegla to čast, da je postala enaka med enakimi. V resnici si ženevska gospoda med seboj nima kaj očitati, če nanese pogovor na zločine, ki jih takozvane civilizirane države vrše nad svojimi kolonijalnimi narodi. Ali se bo morda Italija zavzela za revizijo dosedanjih zločinskih kolonijalnih metod, ko pa je tudi ona z enako krvavimi sredstvi iztrebila »upornike« v Tripolisu? Morda se bo uprta nečloveškim metodam Francija? Toda francoski kolonisti grade v Afriki železnice s črnimi delavskimi bataljoni na tako grozovit način, da umrljivost med delavci-sužnji dosega tudi 90 odstotkov. Za vsak kilometer gre tisoče življenj!

Če počenjajo take stvari vodilne evropske in po vrhu še »krščanske« velesile, ki imajo odločujočo besedo pri Zvezi narodov, ali se bomo potem zgražali nad kako Abesinijo, ki je seveda tudi častivredna članica ZN, a ima še do danes »iz gospodarskih razlogov« uvedeno pravo pravcato suženstvo v svoji državi. Po cesarskem glavnem mestu Addis Abeba korakajo dan za dnem — tako poročajo očitno — dolge kolone v težke verige vklepanih sužnjev obojega spola. Razprodaja skupaj nagnanega človeškega materiala se vrši ponoči. Za krepkega moža 20 do 30 Din našega denarja, za žene 15 do 20 Din. Dekleta so nekoliko dražja in se cena ravna po zdravju zob in prikupnosti telesnih oblik. Kdor si je sužnja kupil od trgovca, postane absolutni gospodar nad njegovim življenjem. Dela z njim, kar hoče, lahko ga pretepa in uniči, če se mu ljubi, ga more tudi ubiti. Nihče ga za to ne bo klical na odgovor. Sicer se je Abesinija pri vstopu v ZN formalno odpovedala trgovini s sužnji, toda dejansko se ni ničesar spremenilo. Anglija in Italija sta l. 1926 radi tega protestirali in zahtevali izključitev Abesinije iz ZN. Isto zahtevo sta pozneje še enkrat ponovili 1929. Tedaj je abesinski zastopnik diplomatom ene kot druge velesile povedal, kar jima je v tem oziru bilo in tako je do danes ostalo vse pri starem: Pred očmi abesinskega cesarja se razprostira velik trg s sužnji, kdor noč za nočjo done glasni kliči in jok ubogih žrtev, a istočasno je Abesinija polnovredna članica ženevskega aeropaga.

Po moralnih pojmih kulturne Evrope drugače tudi biti ne more. Kajti hušje razdejaje se, kakor ga rodi trgovina s sužnji, povzročajo evropske kolonijalne države s svojo »civilizacijo«. Grancey pravi: Tristoletno suženstvo ni uničilo Afrike; toda prenesti ne bo mogla 50 let evropske civilizacije! Kar počenjajo Evropeci še tudi danes v kolonijah, kriči do neba. Kdor veruje v izravnanje pravice tudi v življenju narodov, mora s strahom pomisliti na bodočnost Evrope, ki je kriva tolikih zločinov nad kolonijalnimi narodi. Ali ni značilno že to, da domače prebivalstvo n. pr. v Afriki izumira. Francoska ekvatorijalna Afrika je štela 1911 še 4.950.000 ljudi, toda 1926 samo še 3.120.000. Isto je opazovati tudi v drugih kolonijah. Krivi tako naglega izumiranja domačinov so Evropejci. Trgovina s sužnji cvete v raznih oblikah slejkoprej dalje. Največje dežanje za povzročila alkoholizem, s katerim grabežljivi in brezvestni evropski trgovci zastrupljajo domačine in pa — opij. Gandhi je v Londonu na konferenci »okrogle mize« izjavil, da 96 odstotkov mater v Indiji, ki so zaposlene v tovarnah in predilnicah, daje otrokom opij, da ostanejo — mirni. Evropa ni ničesar storila, da se dvigne zdravstvo po kolonijah, nasprotno, z raznimi mamili ubija življensko silo domačega prebivalstva, da se čimprej polasti njihove zemlje.

Mesto svobode in bratstva so Evropeci doma-

Monarhistična revolucija v Španiji

Prvo poročilo vlade

Madrid, 10. avgusta. AA. Davi zarana je izbruhnil med vojaštvom upor. Uporniki so nameravali zavzeti koj v začetku zgradbi vojnega in prometnega ministrstva, Pred prometnim ministrom so se uporniki spopadli z oddelki redarstva. Bilo je ob 4.30.

Notranji minister je kasneje izjavil novinarjem, da je računal z možnostjo takega pokreta. Redarstvo je aretiralo številne osebnosti, ki pripadajo večinoma monarhističnim krogom.

Uporniki so imeli v notranjosti države močno zaledja. Ob 8 zjutraj so po Madridu še vedno odmevali močni topovski strelji. Zveze z inozemstvom so prekinjene. Med aretiranci sta tudi sin generala Milana del Bos in vojvoda Infantado.

Vlada je objavila, da je upor zatrla. Zasluga za to gre predvsem energičnemu nastopu policije. Vlado poročilo pravi, da so davi ob 4 trije oficirji prišli v palačo prometnega ministrstva in zahtevali od čuvarjev, naj se jim priključijo. Čuvarji so takoj zaprosili za ojačanje in preprečili oficirjem vstop do telegrafске centrale. V tem trenutku so pred palačo odjeknili prvi strelji.

Meščanska garda, ki so jo čuvarji poklicali na pomoč, je napadla upornike. Veliko število oseb je bilo ranjenih, tri osebe so bile ubite.

Sodijo, da vodi upor general Kavalkanti z oficirji bivšega režima. Po spopadu z redarstvom in z meščansko gardo je general Kavalkanti izginil.

Ob 8.15 so še vedno odmevali topovski strelji, vendar je notranji minister izjavil, da gre le za vežbanje z ostrimi strelji brez posebne važnosti.

Policija je aretirala med dr. generala Fernandez Peresa. Uporniki so pustili po končani borbi veliko število ujetnikov in eno strojnico.

Revolucija tudi na deželi

Madrid, 10. avgusta. Revolucionarno gibanje se je razpredlo tudi po provinci. Zveze z inozemstvom so ukinjene.

Doznava se, da se je v Sevilji uprl general Sanjurjo, poveljnik celokupnega španskega orožništva, ter se polastil pošte in brzojava. Pri tem so mu pomagale civilne garde. Vlada upa, da bo upor zatrla.

Vstaja v Madridu zadušena

Madrid, 10. avgusta. AA. Davišnja vojaška vstaja v Madridu se je izkazala kot delo monarhistov, naperjeno proti sedanjemu republikanskemu režimu. Pri streljanju je bilo udeleženo nekaj sto revolucionarjev, največ konjeniških oficirjev. Sodijo, da je bilo vsega skupaj oddanih kakih dve sto strellov.

Notranje ministstvo potrjuje, da se je v Alcala de Henars uprl konjeniški polk, ki je hotel korakati na Madrid, pa se je pohod izjalovil.

Vstaja je zahtevala, kolikor je do zdaj znano, pet smrtnih žrtev in mnogo ranjenih, med njimi več nevarno.

Oblast je aretirala okoli 100 do 150 oseb, med njimi več znanih monarhistov in pristašev prejšnjega režima.

Ob 10 je velika skupina demonstrantov z republikanskimi in rdečimi zastavami demonstrirala po madridskih ulicah, preganala oficirje iz oficirskega doma in izsilila, da so na vseh javnih splotjih razobesili republikanske zastave. Policija je demonstrante razgнала.

Delavske organizacije so se priključile vladi in so izjavile, da so pripravljene na vsako žrtev in da bodo z vsemi svojimi močmi branile režim. Predsednik španske vlade Azana je pozval po radiju prebivalstvo, naj bo mirno in naj prepreči nered.

Zdaj vlada v mestu red, vendar je vlada izdala izredne odredbe, da prepreči ponovitev davišnjih dogodkov.

Šinom prinesli suženstvo, zatiranje in ponižanje. Deviška zemlja je največkrat postala svobodna plen pohotnežev, ki so jo skrunili s svojimi grehotami in lakomnostjo po denarju. Kaj čuda, da so domača plemena zasovražila nasilne osvajalce, zasovražila vse, kar prihaja iz civilizirane Evrope in da odklanjajo tudi vero belih misijonarjev. Misijonarji so že večkrat poročali, kako jih zločinska kolonijalna politika evropskih držav ovira pri misijonskem delu. 1929 se je francoski »Socialni« tedene v Marsellu pečal izključno s kolonijalnim vprašanjem in nasvetoval nujne emernice za francosko kolonijalno politiko.

Zadnja leta je opazovati izredno živahno delavnost III. internacionala, ki prihaja k zaslužnim kolonijalnim narodom v pozni rešiteljice. Ako evropske kolonijalne države v doglednem času ne preorientirajo svoje kolonijalne politike v pravcu socialne in politične pravičnosti tudi do drugobarnih človeških plemen, potem je pričakovati, da bo med njimi komuniem imel izredno bogato žetev.

Drin.

V Sevilji so gospodarji še monarhisti

Medtem, ko je položaj v Madridu popolnoma jasen, prihajajo iz južne Španije poročila o resnih neredih. General San-Juro se je v Sevilji proglasil za guvernerja. Vojaštvo je na njegovi strani.

Vstaja v Sevilji že potlačena - Tudi komunisti so skušali izrabiti položaj

Madrid, 10. avgusta. AA. Notranje ministstvo je izdalo uradno poročilo o dogodkih v Sevilji. Poročilo potrjuje vest, da je general Sanjurjo stopil na čelo upornikov v Sevilji, toda hkrati trdi tudi, da je vlada tudi v Sevilji gospodarica položaja.

Predsednik vlade in vojni minister sta izdala v radiu poziv vsem lastnikom avtomobilov in drugih prevoznih sredstev, da morajo od danes opoldne dalje dati svoja vozila na razpolago vladi. Vsa ta rekvirirana vozila bodo koncentrirana okoli vojašnic in bodo služila prevozu čet.

London, 10. avgusta. AA. Po vesteh iz Madrida je bil general Sanjurjo, vodja sevilskih vstašev, aretiran. Po drugi vesti so vladne čete obkolile palačo markija de Equivella, kjer se je nastanil general Sanjurjo s svojim generalnim štabom. Prebivalstvo podpira vladne čete proti vstašem.

Madridska vlada je izdala stroge ukrepe proti časopisju, o katerem je bilo znano, da so proti sedanjemu režimu. Tako sta bila do nadaljnjega

Kako so v zadnjem trenutku prišli zaroti na sled - Zarota se je popolnoma izjalovila

Madrid, 10. avgusta. tg. Vlada je s hitrim postopanjem zatrla poskus monarhističnega puča. Ker je bila po zaupnikih obveščena, je davi ob treh v ateljeju nekega slikarja zasačila 8 zarotnikov, med katerimi so bili trije visoki policijski uradniki prejšnjega režima. Eno uro pozneje so hoteli zarotniki s 60 možmi, med njimi več vojaških oseb, zasedati glavno pošto v Madridu, dočim je druga večja skupina nameravala napasti nasproti ležeče poslopje vojnega ministrstva, v katerem stanujeta ministrski predsednik in vojni minister. Obeh so se zarotniki hoteli polastiti. Tamkaj pripravljeni orožniki pa so zarotnike zadrževali tako dolgo, da so prišli od zadaj 4 tanki, in so potem zarotnike potisnili na dvorišče poštnega poslopja, kjer so bili vsi zarotniki razoroženi in aretirani. Pred poslopjem vojnega ministrstva je nastala prava bitka s strojnimi puškami. Tudi pred poslopjem policijskega ravnateljstva so zarotniki napadli policijo in oddali celo salvo proti policijskemu ravnatelju Mendezu, ki je korakal na čelo policijskih čet, sam zapovedal ogenj in tudi sam streljal. Vendar pa ni bil zadet. Do sedaj se je ugotovilo, da je bilo ubitih 5 oseb, 4 vojak in 1 civilist, dočim je bilo večje število drugih oseb hudo in lahko ranjenih. Zarotniki so, kjer so mogli, sami odpeljali v svojih avtomobilih svoje mrtvece in ranjence.

Nameravani puč se je začel v madridskem predmestju Tetuan, kjer se nahaja vojaška žrebarna. Tam je vodil zarotnike general Silvestre, brat znanega generala, ki se odlikoval leta 1921 v Maroku, intimen prijatelj bivšega kralja Alfonza. Silvestre je z nekaterimi častniki alarniral ob 3.30 zjutraj 120 vojakov, ki so bili pripravljeni iti z

Vlada je poslala iz Madrida vojaške oddelke v Andaluzijo.

Madrid, 10. avgusta. AA. Uradno objavlja, da je v nasprotju s prvotnimi vestmi stopila na stran generala Sanjurja v Sevilji ne samo »napadna garda«, nego tudi vsa sevilska garnizija.

O vstaji poročajo tudi iz Xeresa.

prepovedana monarhistična lista »ABC« in »El debate«.

Davišnji izgradi so zahtevali številne človeške žrtve.

Iz mnogih pokrajinskih mest poročajo o navdušenih manifestacijah za republiko.

Republikanski manifestanti so na svojem pohodu po mestnih ulicah trčili na gruče komunistov in protimilitaristov. Republikanci so neke komuniste prišli in jih izročili policiji.

Redarstvo je izvršilo obsežne hišne preiskave tako pri komunistih, kakor pri monarhistih. Mnoge ulice je policija preiskala od hiše do hiše. Med aretiranimi komunisti so nekateri iz Belgije in deloma iz Madjarske. Nekaj madjarskih komunistov se je zateklo na madjarsko poslaništvo. Hišnika, ki je hotel komuniste prepočiti, so le-ti hudo ranili na glavi. Nato so komunisti pričeli razbijati po oknih in vratih, dokler redarstvo ni prišlo štiri, drugi pa so pobegnili.

njim proti vladi. Ko so korakali proti mestu, so takoj rekvirirali vse avtomobile, ki so jim prišli nasproti, in prisilili tudi vse civiliste, da so se jim pridružili. Ko so prišli pred poštno poslopje, so trije častniki stopili pred tamkajšnje orožniško stražo in zahtevali, da se jim uda. Vsa ta puč pa je vlada hitro potlačila, prijetih je bilo 200 oseb, general Silvestre sam, pa je hudo ranjen. Del čet, ki so se pridružile vstašem, pa se je že na potu proti Madridu ustavil in vrnil v Tetuan. Čuje se, da bi imela izbruhniti vstaja preteklo noč tudi na deželi, posebno pa v Barceloni. Tudi v Alcala je že odrinila konjica, pa se je zopet vrnila. Zarotniki so nameravali najprej zasedeti pošto, da si zavarujejo telefonski in brzojavni promet z deželo. Vlada je že več mesecev vedela, da se pripravljajo tak prevrat, vendar za sinočnji puč ni vedela. Šele v zadnjem trenutku je bila o tem obveščena tako, da je lahko še pravočasno ukrenila potrebne nasprotno odredbe. Vlada je ostala gospodar položaja, vendar pa kažejo ulice pravo sliko bojnega meteža, posebno tudi na najodličnejši madridski promenadi Castellana, kjer je še zjutraj bilo videti krvave sledi, razbite avtomobile, izstreljene naboje, trake strojnih pušk, uniforme itd. Danes dopoldne je bilo po ulicah mirno. Samo majhne skupine so se zbirale po ulicah z republikanskimi zastavami in vzkikale za republiko.

Vlada bo sedaj odredila najstrožji mir. Šele pred par dnevi je zaprla vse strankarske lokale španskih fašistov po vsej državi in se bo brezobzirno borila proti nezmernemu hujskanju, posebno v monarhističnih listih.

Vojska v južni Ameriki predkoncep?

Buenos Aires, 10. avg. AA. Reuterjev poročevalec javlja, da so južnoameriške države sklenile gospodarsko blokado Bolivije, če bi le-ta vztrajala pri tem, da napove Paragvajju vojno.

Lapaz, 10. avg. AA. Bolivijska vlada je po poročilu iz poučenih virov poslala nevtralnim državam odgovor, v katerem pravi, da je pripravljena ustaviti sedanje sovražnosti, če njene čete ostanejo v sedanjih položajih v zasedenem ozemlju Chaca.

Defekt v gondoli prof. Piccarda

Bruselj, 10. avg. AA. Iz Curiha poročajo: Defekt, ki so ga večeraj odkrili v gondoli prof. Piccarda, je dosti nedolžnejši, kakor se je prvotno mislilo in se bo lahko popravil do petka zjutraj. — Toda zato pa je zdaj nastopilo nezanesljivo vreme, ki utegne odgoditi stratosferski vzlet. Nebo je oblačno in vremenske napovedi niso ravno bodrilne. Hitrost vetra v višjih plasteh znaša 80 km na uro. V takih okoliščinah je vzlet v četrtek ali petek popolnoma nemogoč; če se vreme ne popravi in ustali, je treba pričakovati, da se bo Piccardov vzlet v stratosfero odgodil za 10 do 15 dni.

Zurich, 10. avg. AA. Belgijski kralj in kraljica sta obiskala profesorja Piccarda.

Ti 2 kavi

sta za oko popolnoma enaki. Ena je navadna kava s kofeinom, druga pa kava Hag brez kofeina. Najfinejša, nepovzročena znata kava je kava Hag, toda oproščena mnogim škodljivim učinkom kofeina in aroma kave Hag sta neprekosljiva. Tudi njena izdatnost vam nudi popolno zadovoljstvo. Kar kavi Hag manjka, to so mnogim škodljivim učinkom kofeina na sree, živce, ledvice in prebavila. In to je njena znatna prednost. Kavo Hag lahko pijete, kolikor le hočete, tudi na turški način pripravljeno ne da bi kdaj trpeli neprijetne, škodljive posledice. Prepričajte se sami, kako odlično prija kava Hag in kako zdrava je. Vsaka dobra trgovina z živili jo ima; tudi v hotelu in kavarni se na željo servira.

Hitler postane državni kancler?

Kabinet ohrani značaj nadstrankarske prezidijalne vlade - Teror mora nehati

Hindenburg ne bo žrtvoval prezidijalne vlade

Berlin, 10. avg. Državni predsednik Hindenburg je dne 10. t. m. jutraj dospel v Berlin in bo po proslavi ustave sprejel državnega kanclerja von Papena, da mu poroča o položaju. Za kaj se bo Hindenburg odločil, je še popolnoma neznan. Pač pa se državni predsednik in kancler popolnoma strinjata v tem, da mora vlada ohraniti značaj prezidijalne vlade, neodvisne od strank. Hindenburg ne namerava sprejeti strankarskih voditeljev, oziroma se z njimi pogajati, ampak se bo pogajal samo kancler von Papen. Ne bo se imenovala nova vlada, ampak se bo samo sedanji kabinet rekonstruiral. To je naloga, ki pripada samo kanclerju.

Kakšen vpliv bodo imeli v vladi narodnosocialistični ministri, se še ne ve, ker je to vse odvisno od Hindenburga. Von Papen kakor tudi vojni minister Schleicher sta na vsak način trdno odločena, da branita prezidijalni in nadstrankarski značaj kabineta in da oblasti ne izročita narodnim socialistom, ampak da se narodno-socialistični stranki prizna samo tolik vpliv, kakor ji pripada po številu njenih volivcev. Svede se moti neki angleški list, ki je izrekel mnenje, da namerava nemška vlada narodnim socialistom odkazati samo nekaj mest na zadnjem delu vozac. Dobili bodo pač položaj, ki jim gre po njihovi brez dvoma veliki moči v Reichu, pa tudi ne več.

Hitler hoče na vsak način postati kancler, a bi se moral odpovedati vsaki nelegalnosti

Večina voditeljev narodno-socialistične stranke slej ko prej zahteva, da se vlada izroči narodnim socialistom in grozi z revolucijo, ako vlada ne bi odnehala. Zaradi tega je Hitler, ki je obljubil, da se bo napram vladi lojalno obnašal in ki hoče to obljubo tudi držati, v zelo težkem položaju. Na sejah stranke je prišlo do najostrejših konfliktov med Hitlerjem in ostalimi voditelji. Zato skuša Hitler doseči vsaj to, da bi postal državni kancler, da potolaži svoje pristase, kateri bi se lahko zadovoljili s tem, da je njihov voditelj šef državne uprave, ki združuje vso oblast v svojih rokah. Toda vlada bi to zahtevalo eventualno sprejela, kakor je povedal vojni minister Schleicher Hitlerju na sestanku, ki se je vršil te dni na gradu Lohme, samo v slučaju, če bi Hitler izstopil iz narodnosocialistične stranke in bi smatral, da je svoje mesto dobil samo zaradi svojih osebnih lastnosti in prestiža, ne pa kot voditelj ali zastopnik narodno-socialistične stranke.

Zato ni izključeno, da Hindenburg kanclerstvo Hitlerju poveri, neobhodno pogoj za to pa je, da Hitler svoje pristase ukroti, da ne bi poskusili puča.

„Sturmabteilung“ pripravljajo puč

Vlada hoče uvesti smrtno kazen za teroristične akte

Voditelji tako zvanih Sturmabteilung, to je napadalnih čet narodno-socialistične stranke, se pripravljajo na revolucijo, ki je hočejo izvesti v noči 11. t. m. Vlada pa je sklenila, da bo tudi najmanjši poizkus nemirov zadušila z brezobzirno energijo. V to svrhu je izdala naredbo, ki se glasi: Vsa politična nasilna dejanja se bodo po naredbi državnega prezidenta od 9. avgusta 1932 kaznovala z najtežimi kaznimi; v najhujših slučajih se bo primerila smrtna kazen. Po obstoječem pravu je smrtna kazen določena za morilce, ki s premislekom ubijajo, in za zločince, ki se pregrešijo proti tujemu življenju z eksplozivnimi snovmi. Izjemoma pa bo sedaj izgubil svoje življenje tudi oni, ki bi, čeprav brez premisleka, samo v strasti politične berbe iz jeze in sovraštva napadel svojega nasprotnika z ubijalskim orožjem ali pa ubil policijskega uradnika ali člana narodne obrambe. Smrti pa zapade tudi oni, ki bi zanečili požar ali s kakršnimkoli drugim sredstvom v politični borbi povzročili smrt človeka.

Kdor nasprotnika težko rani ali napade policijskega uradnika ter se udeležil vstaje, dobi najmanj 10 let težke ječe. Težka ječa pa grozi tudi onemu, ki bi koga v takem slučaju lahko rani ali udrl v stanovanje drugega državljana ter se udeleževal napadalnih pohodov.

Kdor izrekuje v tem slučaju posebna sodišča, ki kazen izrečejo takoj in proti kateri ni nobenega priziva. Kazen ima pravno moč neposredno po izreku sodbe. Kdor hujska k nasilnim dejanjem, dobi kazen od 3 mesecev naprej.

Obenem se odredba o spoštovanju notranjega državljanstva miru podaljša do 31. avgusta t. l.

S to izredno hudo odredbo hoče vlada narodnim socialistom pokazati, da se ne misli vdati njihovem pritisku in da morejo upati na soudeležbo v vladi samo v slučaju, če se popolnoma odpovedo nelegalnim sredstvom in želji po absolutni diktaturi.

Prostovoljno delo v Nemčiji

Berlin, 10. avg. AA. S poučene strani poročajo, da se je v začetku julija javilo 70.000, v začetku avgusta pa 95.000 ljudi za prostovoljno delo. Do nastopa zime se bo zaposlilo toliko stopnjevala, da bo okoli 200.000 mladih ljudi zaposlenih pri prostovoljnem delu.

Sportne vesti

Los Angeles, 10. avg. AA. Pri pletanju na 400 metrov prosti stil je prišel v finalu Francos Tavis kot drugi v 4.52.3 in se kvalificiral za finale.

Los Angeles, 10. avg. AA. V semifinalu pletanja na 400 metrov, svobodno stil, je zmagal Japonec Aisoy Hoyama v 4.51.4.

Nova postaja Podkoren

Belgrad, 10. avg. AA. Na podlagi odloka generalne direktije drž. železnice bo s 14. avgustom na progi Jesenice-Rateče-Planica med postajama Kranjska gora in Rateče-Planica otvoreno postajališče Podkoren za prevoz potnikov in prtljage. Vozni listki se bodo izdajali na postajališču, potniška prtljaga pa bo odpremljena z doplačilom.

Zadnja vest:

Hitlerju se bo res poverilo kanclerstvo

Demokracija odločno proti

Berlin, 10. avg. tg. Predsednik republike Hindenburg je danes, ko se je vrnil iz Neudecka v Berlin, takoj sprejel državnega kanclerja von Papena, da mu je poročal. Von Papen je danes popoldne sklical na posvetovanje ves kabinet radi zadnjih dogodkov. V političnih krogih smatrajo, da je položaj že toliko razjasnjen, da se bo že koncem tedna poverila Hitlerju sestava kabineta, v katerem ne bodo samo zastopniki narodnih socialistov, temveč bodo ostali skoraj vsi sedanji člani kabineta, von Papen sam kot zunanji minister in podkancler, narodno-socialistični poslanec Gregor Strasser pa kot državni notranji minister. Hindenburg bo jutri na dan proslave ustave sprejel zastopnike centruma in nemških nacionalistov, da bo razpravljal z njimi o stališču, ki bi ga v nemškem državnem zboru zavzeli proti Hitlerjevemu kabinetu.

Berlin, 10. avg. tg. Hindenburg bo jutri sprejel zastopnike centruma radi sestave vlade. Vodilne osebnosti narodnih socialistov in nemških nacionalistov pa bo sprejel šele v petek. Kot glavni pogoj za to, da se poveri Hitlerju mesto državnega kanclerja, se navaja, da se bodo morali narodni socialisti zavezati, da se bodo strogo držali državne ustave in dali tudi gotove garancije za izvrševanje policijske oblasti. Vojni minister general Schleicher bo ostal na svojem mestu. Ravno tako bi ostali na svojih mestih vsi ostali ministri razen notranjega ministra von Gayla, ki naj bi postal nadpredsednik v vzhodni Prusiji, in državnega ministra barona Neuratha, ki bi zopet postal nemški poslanik v Londonu.

Današnji večerni listi razpravljajo o možnostih Hitlerjevega kabineta. Tako piše »Vossische Zeitung«, da kaže dejstvo, da ima državni kancler von Papen nalog za nadaljevanje pogajanj, na to, da vztraja Hindenburg še vedno pri tem, da se sedanja prezidijalna vlada pod vodstvom von Papena samo nekoliko preosnuje. »Berliner Tageblatt« domneva, da se sicer res namerava napraviti narodne socialiste sposobne za vodstvo državne vlade s tem, da se jim naprti odgovornost, vendar bi bil to zopet samo poskus in skok v temo. Glavno glasilo socialnih demokratov »Vorwärts« pravi, da po njihovem mnenju ne more priti v poštev, da bi dobil Hitler nalog za sestavo nove vlade, ker vse tozadevne osebnosti nimajo potrebnih predpogojev. Ni mogoče poveriti sestave vlade voditelju take stranke, ki se mora prav do zadnjih dni zagovarjati za številna kruta in sramotna dejanja.

Izredno živahna seja nar. skupšine

Prof. Pavlič za čast slovenske duhovščine — Nekateri poslanci dravske banovine zelo razburjeni — Poslanec dr. Lončarevič za svobodo tiska

Zakon o trošarini na sladkor in elektriko z izpremembo sprejet

Belgrad, 10. avg. l. Današnja seja narodne skupščine, ki se je začela šele popoldne, je bila ena najburnejših tega zasedanja. Že pred sejo je bilo razpoloženje med narodnimi poslanci dokaj neravno in se je čutilo, da se pripravljajo viharne seja radi govora, katerega je na večernejši seji imel ob priliki poročila verifikacijskega odbora o demisiji poslanca Barleta poslanec dr. Rape in v katerem se je žaljivo izrazil o slovenski duhovščini. Seja narodne skupščine se je začela z običajnim čitanjem interpelacij, med njimi je bila interpelacija poslanca Milana Popovića, nadalje poslanca dr. Gruberja o skupnem obveznem zavarovanju potnikov, ki se poslužujejo avtobusnega prometa. Potem je govoril poslanec Pavlič o izjavah dr. Rapeta glede demisije župnika Janka Barleta.

V ministrskih klopek so sedeli poleg predsednika vlade dr. Sršića vsi ministri razen slovenskih. Dobil je besedo poslanec Pavlič, ki je izjavil:

Govor posl. Pavliča

»Gospodje narodni poslanci, večeraj je poslanec dravske banovine dr. Rape izjavil, da je pooblaščen od vseh svojih tovarišev, poslancev iz dravske banovine in senatorjev, da k poročilu verifikacijskega odbora poda izjavo, v kateri so mnoge neresničnosti in neločnosti. Zaradi tega podam sledečo izjavo:

1. Ni res, da soglašajo s to njegovo izjavo vsi narodni poslanci iz dravske banovine, ker vsa jaz in moj tovariš Anton Cerar nasprotno tej izjavi.

2. Ni res, da katoliška duhovščina v dravske banovini ni nacionalna, ker je bila od nekdaj do danes vedno nacionalna. (Protesti.) Naša duhovščina je vedno delala za jugoslovansko edinstvo in prav zaradi tega je bila stalno preganjana že od tujih oblasti in je morala prenašati ogromne žrte za narodno združevanje in za uveljavitev te naše lepše države Jugoslavije. (Medkljci.)

Gospodje narodni poslanci, če ima država pravico, da zahteva od svojih uradnikov, da predložijo prošnjo za upokojitev, ako hočejo kandidirati, ima tudi cerkvena oblast pravico, da od svojih duhovnikov, ki hočejo kandidirati, zahteva, da predložijo ostavko na svoj poklic v cerkveni službi. (Grujanja in protesti.) V tem slučaju cerkvena oblast ni napravila ničesar drugega, kakor da je postopala po zakonu in po kanonskem pravu. (Ču-je se: »Zakaj tega ni zahtevala od dr. Korosca?« — Burni protesti.) Gospodje narodni poslanci, samo obžalovati moram, da so take izjave padle v narodni skupščini, po trinajstih letih, odkar smo osvobodeni in zedinjeni. Ugotavljam, da se za časa največjih plemenskih in verskih borb ni nikdar dogodilo, da bi slične izjave padle v narodni skupščini. Protestiram proti temu kot nacionalist, kot narodni poslanec in kot katoliški duhovnik. V imenu svojih tovarišev, katoliških duhovnikov, protestiram proti takim izjavam. (Burni protesti in medsebojno obračunavanje narodnih poslancev.)

Njegov govor so stalno prekinjali medkljci, ki so prihajali povečini od poslancev Rasta Pustoslemška in poslancev Ureka. Tudi bosanski poslanec Rista Gjočič je kazal zanimanje za to debato. Ko pa se je poleg vohar, ki je nastal po govoru poslanca Pavliča, je dobil besedo dr. Rape, ki je k svojem večeršnjemu govoru dodal sledečo izjavo:

Dr. Rape odgovarja

»Gospodje narodni poslanci, na izjavo gospoda Pavliča moram reagirati tako-le: Večraj se nisem izjavil v imenu vseh poslancev in senatorjev iz dravske banovine, ampak samo v imenu tovarišev senatorjev in narodnih poslancev iz dravske banovine, od katerih sem bil za to izjavo pooblaščen. Sestali smo se na posebni seji, ko se je vprašanje ostavke župnika Barleta razmotrivalo, in smo prišli do zaključka, naj v imenu teh tovarišev, ki so predstavljali veliko večino, dam to izjavo. Manjšina, ki je v tem vprašanju imela drugo mišljenje, je izjavila, da se pokorava večini.

V ostalem, kar se tiče metod, ki se jih poslužuje poslanec Pavlič, moram odkrito povedati to-le: Nikdar nisem rekel, da pri nas v Sloveniji ni nacionalne duhovščine, ampak sem nasprotno izjavil, da obstoja nacionalna duhovščina, toda da ne

more priti v naše vrste, ne more svobodno delati za to državo, ker ji tega cerkvena oblast ne dopušta. Gospodje, ponovno moram poudariti, da je cerkvena oblast vedno, kadar je prišlo tako daleč, da je nekdo iz vrst duhovnikov prišel za politično delo, imela vedno iste dolžnosti in iste pravice, da ga v političnem delu ovira. In ta ista cerkvena oblast tega nikdar ni napravila, razen v slučaju tovariša Barleta. In zakaj je to napravila? Napravila je to zato, ker je bil eden izmed tistih, ki so hoteli delovati v soglasnosti z narodom, ki so hoteli sodelovati z nami vsemi, ki smo od nekdaj in vedno bili nacionalisti.«

Posl. Pavlič replicira

Poslanec Pavlič se je ponovno javil k besedi in je to pot v slovenskem jeziku na sledeči način objasnili svojo intervencijo.

»Na izjavo poslanca g. dr. Rapeta imam čast, tudi enkrat v slovenskem jeziku odgovoriti tu v narodni skupščini tako-le. Ne obžalujem samo tega, kar je izjavil dr. Rape, ampak obžalujem, da prihajajo tudi drugače v Belgrad razne denunciacije. Take denunciacije ne škodujejo samo njihovim žrtvam, ampak škodujejo vsemu slovenskemu narodu, ker so to neosnovane denunciacije. (Anton Cerar se približuje govorniku in vzklika: »Kdo je denunciant? Prosim, da izjavite, kdo denuncira! Izjavite takoj tukaj! Denunciant si ti!« — Predsednik dr. Kumanudi: »Prosim gospodje, da zavzamete svoja mesta.« — Poslanec Urek zahteva pojasnitev. — Predsednik Kumanudi: »Prosim vas, gospod Urek, da zavzamete svoje mesto.« — Anton Cerar: »To je sramota, to je lumparija!« — Predsednik Kumanudi: »Gospod Pavlič, zakaj ne govorite?« — Pa naj mi pustijo, da govorim. (Velikanski hrup v dvorani.) Izjavljam samo, da med slovenskim narodom pa tudi med slovensko katoliško duhovščino danes ni nobenega, ki bi bil proti državi, proti kralju, pač pa so vsi proti slabi politiki posameznih poslancev. (Velikanski hrup, medkljci, protesti, vzkliki. — Rasto Pustoslemšek: »Kdo je klical: Zivela slovenska republika! In kaj je iz italijanskimi zastavami?« Izjavljam slovensko in kličem v imenu vseh slovenskih duhovnikov: Zivel kralj! Zivela Jugoslavija! (Velik hrup v dvorani, razni medkljci.) Drugo pa so vaša podtika. Glavne priče teh žalostnih dogodkov so...»

To so slabe priče, ker so... (Velik hrup.)

Pri besedi: »denunciantov« se je dvignil vihar posebno med slovensko delegacijo. Poslanci so se začeli približevati g. Pavliču, med njimi v prvi vrsti poslanec Cerar, za njim Urek in Pustoslemšek in vplili nanj z navedenimi medkljci. Ko je končal poslanec Pavlič svoj govor z glasom, ki se je slišal preko vsega hrupa, se je slišalo jasno in čisto: »V imenu vse slovenske duhovščine: Zivel kralj! Zivela Jugoslavija!«

Mučen incident

Todaj se je dvignil bosanski poslanec Gjočič in napravil zelo neokusno »šalco«. Iz svoje torbe je namreč potegnil križ, ki ga je imel prilaženega ter ga začel nositi po dvorani v smeri proti poslancu Pavliču in klical med poslanjem nekaterih poslancev slovenske delegacije: »Evo ti papir orden!« Resnici na ljubo je treba povedati, da so nekateri slovenski poslanci, predvsem pa večina srbskih poslancev z ogorčenjem zavrnili takšne metode.

Konfiskacija zagrebških listov

Ko se je vihar poleg in se je končalo razjasnjevanje med poslanci, ki so še nekaj časa kljub zvonjenju predsednika razpravljali v klopek zborovalnice, je predsednik narodne skupščine odgovoril na interpelacijo poslanca Lončareviča o zaplenbi zagrebških listov, ki so objavili interpelacijo narodnih poslancev v doslovnem besedilu. Dr. Kumanudi je izjavil:

»V slučaju konfiskacije »Obzorac« in »Jutarnjega lista«, o kateri govori interpelacija dr. Lončareviča, sem dobil pojasnilo, da je bila zaplemba izvršena, ne s strani cenzure, ampak po naredbi

JULIO MEINL D. D.

Maribor, Gosposka ulica št. 7

prideja

ob priliki slavnosti v Mariboru

v petek 12. in soboto 13. avg.

svečano pokusno kuhanje kave

Vsak domačin in gost priskrbo

dobrodošel!

JULIO MEINL D. D., Maribor

državnega pravdnika. Državni tožilec pa je postal v mejah svoje službene dolžnosti, ki mu po zakonu pripada. Ker je smatral, da bi bila objava teh interpelacij protizakonito dejanje in kaznivo po zakonskih predpisih je odredil zaplenbo. Predsedstvo narodne skupščine nima nobene pravice v pogledu službenih dolžnosti državnih tožilec in ne more vplivati na njihove odločitve.

Dr. Lončarevič za svobodo tiska

K besedi se je nato oglasil dr. Lončarevič, ki je v svojem govoru izjavil, da so imeli narodni poslanci danes priložnost videti, da niso bile samo njihove interpelacije, ampak tudi njihovi govori cenzurirani in da niso bili pripuščeni v tisk. »V pričetku delovanja narodne skupščine — tako je nadaljeval dr. Lončarevič — je predsedstvo narodne skupščine vplivalo pri vladi, da so bile interpelacije in govori narodnih poslancev pripuščeni v tisk, in intervencija predsednika narodne skupščine je bila večinoma uspešna. Kar se pa tiče odgovora predsednika narodne skupščine glede poklicne dolžnosti državnega tožila v Zagrebu, smatram, da so resnične, toda imam še neko drugo stvar, na katero moram opozoriti in zaradi katere moram braniti javnost narodne skupščine. Javnost narodne skupščine ne vključuje le onih, ki imajo vstopnico v zbornico, da lahko z galerije poslušajo govore narodnih poslancev, ampak ona vključuje slehernega državljana v državi, ki hoče zasledovati in kontrolirati delo narodne skupščine.

Po govoru dr. Lončareviča je predsednik odredil, da se nadaljuje seja popoldne. Na dnevnem redu popoldanske seje je bil zakonski predlog o zvišanju trošarine na sladkor in na električno energijo. Za sprejem zakonskega predloga je govoril dr. Kostić, proti sta govorila Ilija Mihajlovič in Lovro Petovar. Ilija Mihajlovič je predložil deljeno mišljenje v tem smislu, naj se trošarina na sladkor zviša samo za 1 Din, torej za polovico manj kakor predlaga zakonski predlog. Isto predlaga tudi za električno energijo. Ker finančni odbor, ki se je pečal s tem vprašanjem, še ni prišel do soglasnega sklepa, je bila seja narodne skupščine prekinjena in finančni odbor se je sestel ponovno k posvetovanju. V teku tega posvetovanja je po intervenciji predsednika vlade in finančnega ministra dr. Gorgjeviča končno veljavno prišlo do soglasnega mišljenja, tako da je bil na ponovni otvoritvi seja narodne skupščine sprejet predlog Ilije Mihajloviča, s katerim se trošarina na sladkor zviša samo za 1 Din in na električno energijo ravno tako za polovico količnik, ki je bil predviden v predlogu. Narodna skupščina je ta predlog sprejela s 186 proti 6 glasovom.

Oglašja se posl. Cerar

Na koncu je zopet prišel na dnevni red incident med dr. Rapetom in poslancem Pavličem. Besedo je dobil poslanec Anton Cerar, ki je izjavil: »Gospodje narodni poslanci, danes popoldne je gospod poslanec Pavlič razlagal tukaj v zbornici nekatere stvari, s katerimi on soglaša in s katerimi mi ne soglaša. To je njegova stvar. Pri tem pa je rabil tudi moje ime, češ, da tudi jaz ne soglašam. Izjavljam, da nisem nikdar gospoda Pavliča pooblaštil, da bi govoril v mojem imenu. On lahko govori v svojem, ne pa v tujem imenu. V debati o demisiji poslanca Barleta je bilo iznesenih par stvari, s katerimi ne soglašam. Posebno moram izjaviti, da ne soglašam z onim, kar je gospod poslanec Pavlič povedal glede Slovencev, ki prihajajo v Belgrad denuncirati. To je napad na naše slovenske poslance in zato odklanjam njegove izjave in protestiram proti taki provokaciji.«

Poslanec Pavlič: »Gospod predsednik, prosim za besedo.« (Velikanski hrup v dvorani.) — Predsednik Kumanudi: »Ker gre samo za kršitev poslovnika, vam ne morem dati besede.« — Poslanec Pavlič: »Razložil me je!« — Predsednik Kumanudi: »Vi ste govorili danes popoldne. Sedaj ima besedo gospod poročevalec Kostić.«

Prihodnja seja narodne skupščine bo sklicana pismeno.

Senat je danes soglasno sprejel zakonski predlog o spremembah zakona o obmejnih četah.

Prometna vest

Belgrad, 10. avg. AA. Ker je v smislu tarifnega obvestila v 20. številki »Saobraćajnega vestnika« ukinjena direktna odprava potnikov v smeri Avstrija-Jugoslavija, se s 15. avgustom razveljavljata direktna odprava potnikov v smeri Jugoslavija-Avstrija. Direktna odprava potniške prtljage ostane v veljavi.

Kranci

Motorna kola se prijavljati tudi obični. Lastniki motornih vozil, to je avtomobilov in motociklov, pozivamo, naj takoj, a najpozneje do 15. t. m. prijavijo svoja vozila v občinski pisarni. Seboj naj prinese vse listine, katere od vozil posedujejo.

Mesne cene. Meso se je zopet pocenilo. Govejemu mesu je za najnižnjo dele dovoljena cena do 10 Din, za drugo vrsto do 8 Din, za tretjo do 6 Din. Teletje meso se je pocenilo in sme veljati do 8, 10, 14 Din (razni deli), meso brez kosti prej 20 Din, sedaj 18. Ostala pa je neizpremenjena cena prašičjemu mesu, 14, 16 in 18 Din, kar je razumljivo, ker je pitanih prašičev sedaj mnogo manj kot pozimi. Te mesne cene se lahko smatrajo kot povsem primerne in upravičene.

Stavbna gibanja. Stavbe, katere so razni privatniki imeli letos na programu, se več ali manj bližajo končani ali vsaj delni dozidavi. Nove gradnje sedaj na konec poletja niso na vidiku. Pač pa je treba omeniti manjša popravila in povečave. Krojarski mojster Josip Kos je v Rožni ulici svoji hiši prizidal drugo nadstropje. L. Dovžan na Glavnem trgu bo na hiši, v kateri se je nekoč nahajala tako zvana »fabolac«, prizidal tudi še drugo nadstropje in so prejšnje dni s hiše odstranili streho. — Manjša popravila so pa izvršili v poletju razni hišni posestniki po mestu, ki skušajo dati vnanjoji hiši lepši izraz.

Kolesarjem bo sedaj trla predla. Ker nadebudni kolesarji nikakor ne odnehajo voziti po onih potih, ki so od županstva biciklistom prepovedani, je mestna policija svojo pažnjo na te neubogljivce močno povečala in poostila. Vsak zasačen kolesar bo obično kaznovan. Zato je veliko bolj pametno za kolesarje, da vožnjo po prepovedanih potih opuste.

Štajerski Slovenci na Brezjah

Brezje, 9. avgusta.

Dva natrpna vlaka sta prispela v noči na ponedeljek v Otoče; iz obeh vlakov se je vsipala množica ljudi, ki se hiteli na veličastno romarsko postojanko na Brezjah, prepevajoč nabožne pesmi. 2530 štajerskih Slovencev...

V ponedeljek zarana so bile vse spovednice ohlegane, pri mizi Gospodovi so se ljudje v nepreglednih vrstah vrstili drug za drugim. Ob 10 je bila potem slavnostna pridiga, ki jo je imel prof. Jakob Richter iz Ljubljane, ki je govoril o vzvišenih smernicah, ki naj bodo vodilne za vsakega zavečnega in vnetega katoličana. Nato je bila peta sv. maša, ki jo je imel duhovni oče trboveljski g. svetnik in župnik Jakob Gasparič. Po slovesni sv. maši je bilo zunaj na prostem zborovanje Prosvetne zveze, ki vsako leto organizira ta božjepotni izlet. V imenu mariborske Prosvetne zveze je pozdravil tisočglavo množico drugi zvezin podpredsednik urednik dr. Fran Vatovec, ki je nato govoril o nujnosti, da se vse naše življenje nasloni na katolicizem, ki edino nudi jamstvo, da se rešijo pereča vprašanja sodobnosti, kajti katolicizem vsebuje težnjo po izravnavanju ter izenačenju in pravičnosti presojanju. Močan katolicizem pa oblikuje močne narode, ki si z močjo idejnih osnov, dobre organizacije in propagandne sile ustvarjajo v zboru narodov ugled in veljavo. Po tej poti bo šel tudi naš rod in lavantinsko slovensko ljudstvo.

V teku popoldneva so se božjepotniki odpravili na Bled, Vintgar in drugam, da si ogledajo lepote slovenske zemlje. Zvečer je zunaj pred cerkvijo pridigal tajnik lavantinske Katoliške akcije Franc Kolenc, in sicer je bila njegova pro-

poved namenjena obravnavanju ljubezni do Boga in bližnjega, na kar se je razvila impozantna rimska procesija. V obeh ljudi si opazil solze, ko so v občutju vtisa nečesa še nevidnega videli v nočni uri ogromno množico ljudi s svečami v rokah, prepevajočih nabožne pesmi in molečih rožni venec. Raz zvonika pa je praznično slavnostno donelo pritrtkavanje novih zvonov. Po litanijah in blagoslovu v natrpno polni cerkvi je bilo še pozno v noč in rano uro torkovega dne slišati petje vnetih častilcev Marijinih.

Ob 6 je bila slovesno peta sv. maša, ki jo je daroval tajnik lavantinske Katoliške akcije Franc Kolenc, na kar je bila zunaj na prostem pred cerkvijo poslovilna propoved, ki jo je imel katehet in škofijski aktuarij Janez Kokošinek iz Maribora. Množice so se razvrstile v dva velikanska sprevoda, ter se vračale po dvodnevnih božjepotnih slovesnostih nazaj v Otoče. Spodaj, kjer se znamenita božjepotna cerkev še poslednjikrat vidi, so mnogi poklekili ter se poslovlili od svetega kraja. Verno slovensko ljudstvo...

Da se je ta prireditev mariborske Prosvetne zveze tudi letos izvršila tako brezhibno in odlično, gre prvenstveno zasluga pripravljalnemu odboru in zlasti vnetemu vsakoletnemu organizatorju teh romanj, podravnatelju Francu Hrastelju iz Maribora ter njegovim odličnim sodelavcem J. Kokošineku, D. Tračniku, Z. Stanglu, F. Dujecu, F. Tušaku, F. Eichmeistru in I. Jovčiču. Zasluga pripravljalnega odbora z F. Hrasteljem na čelu je tem večja, ker so v zadnjem trenutku prišle nekatere nepričakovane ovire, ki jih je bilo treba premagati. Prihodnje leto zopet na svidenje na Brezjah!

50 let „Slovenčev“ naročnik

Železničar g. Alojzij Premk 70 letnik

Kdo ne pozna bivšega vratarja na litijski postaji. Od Ljubljane doli do Zidanega mostu ga vsi poznajo! Vsi železniški uslužbenci od progovnega delavca do višjega uradnika so imeli z njim že službene opravke. V Litiji in okolici je znan in spoštovan ta skrbni krščanski oče svoje mnogostevilne družine. V njegovo brezalkoholno gostilno v Gradcu zahajajo okrepčila potrebni abstinentje iz Litije in drugod. Pred kratkim je stopil po 44 dolgih letih vestne in naporne železniške službe v zaslužni pokoj. V teku teh let je opravljal najrazličnejša opravila pri železnici, zadnje čase službo vratarja. Bil je res izredno priljubljen pri svojih tovariših in predstojnikih. Njegov plemeniti a trdni krščanski značaj ga je dvigal visoko nad skromno njegovo službo.

Kmetje v boju z razbojnikom

Zagreb, 10. avgusta.

Pred kakimi 9 leti je bil obsojen na 12 let temnice v Stari Gradski nek Jovan Medić iz vasi Bele Vode pri Petrinji. Mož je izvršil mnogo hudih zločinov, med drugim je oropal iz poštnega voza 200.000 Din gotovine. Ker pa se je v kazničnici dobro vedel, so ga l. 1929. pomilostili. Mož se je vrnil domov.

Doma pa je nadaljeval svoje nasilno življenje. Mnogim je požgal hiše, seno, pobijal konje, na nekatere kmete je tudi streljal. Nekega dne je ustrelil kmeta Petra Jelića. Z vsakim, o katerem je slišal, da o njem reče kako trdo besedo, je obračunal na ta način. Zato je ustrelil tudi Jelića, kateri je umrl v bolnišnici v Glini. Jelićevi sorodniki pa so organizirali sedaj krvno maščevanje. Nad 50 oboroženih kmetov je šlo na lov za razbojnikom Medićem, ki so ga naposled

letali in naporna služba se mu sicer pozna, a drugače je zdrav, tudi vesela narava ga ni zapustila. Rodilo se mu je 14 otrok. Kot veren praktičen katoličan je tudi svojo družino vzgajal v tem duhu.

Naš jubilar g. Alojzij Premk je prav od početka naročnik »Domoljubca«. »Slovenca« pa ima že menda 50 let. Od mladosti mu je najboljši prijatelj, svetovalec in vodnik. Vsa njegova družina rada bere oba ta lista. Mnogoštevilni znanci in stanovski tovariši mu k njegovi 70 letnici iskreno čestitajo in želijo še mnogo, mnogo srečnih dni v krogu številnih otrok in vnukov. Čestitkam se tudi mi iz srca pridružujemo z željo, da bi Bog slovenskemu narodu dal mnogo takih značajev, kakršen je naš g. Alojzij Premk iz Gradca pri Litiji! Bog živi!

našli na polju pred vasio Bele Vode. Začelo se je strašno streljanje iz pušk in samokresov. Medić se je umaknil v koruzno polje in od tam streljal na kmete. Naposled se je umaknil v neko hišo, odkoder je nadaljeval streljanje. K sreči pa nobeden zasledujočih kmetov ni bil zadet. Nazadnje je razbojnik pošlo strelivo.

Tega trenotka so čakali kmetje in naskočili hišo. V trenutku so imeli razbojnika na tleh. Že so se pripravljali razjarjeni možje, da mu vržejo zanjko okrog vratu in ga obesijo na prvo drevo. Bil pa so med njimi nekateri treznejši, ki so to preprečili. Zato so kmetje razbojnika trdo zvezali in ga izročili orožnikom v Mladem Gradcu. Ko bodo orožniki raziskali ves položaj, bodo Medića izročili sodišču v Petrinji.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloge: Julij Klein Ljubljana, Wolfova 4

Dr. A. B.:

S poša k Reziki v Route

(Nadaljevanje.)

Dež je pripodil domov tudi gospodarja gostilničarja Huga Schimla. Nekaj je soprogi naročil, da je šla v kuhinjo, sam pa je prisedel k meni in pričel razgovor.

Cudil sem se razboritosti in obsežnemu znanju tega kmetkega moža, visoke mišičaste postave, širokih pleč, mršavega obraza in bistrih oči, ne hote me je spomnil naših gorenjskih korenin. Kajpada sem mu kmalu povedal, kdo in odkod sem in kako se pri nas živi. Nato mi je on s točnimi podatki osvetlil obupni položaj nemškega kmeta, cena žita pada od 35 predvojnih mark na 25—27 sedanjih mark, oblačilne in druge kmetijske potrebščine industrijskega izvora pa so narasle za 50—100 odstotkov. Nemški kmet propada, ker mora vzdrževati razvajeno meščanstvo in industrijsko delavstvo deloma z nezmagljivimi datjavami deloma v preplačevanju industrijskih izdelkov. Socialna zakonodaja je povsem zgrešena in ogroža celotni nemški narod. Polovica brezposelnih delavcev ne pojde nikdar več delat, tudi če se gospodarsko življenje še tako ugodno razvije in kolonije odpro, ker so se odvadili delati in dobro živeti ob brezposelnih podporah. Delavski otrok mora imeti namazan kruh, kmeti se mora zadovoljiti s suho skorjo, a zdaj posnema delavskega. Sploh gre vse življenje rakovo pot — navzdol! Poleg krivične gospodarske in družabne politike se uveljavlja neka nova zgrešena vzgoja, ki naj bo »očvrstitev naroda« (Volkserziehung), a je dejansko nasprotje, za-

kaj povečevanje gmote in sile s poslednim preziranjem duševnosti vodi v propast, ki se širi po vsej Nemčiji tudi na kmete. Tukaj pri njih, v Konnersreuthu, se vidi prst božji proti brezbožnemu duhu časa. Bavarci in kmetje (po nemško se sliši lepše: Bayern und Bauern) so se kasno, a vendar le zavedli znamenaj časa in napravijo v svoji hiši red.

Strme sem poslušal golorokega moža v prteni srajci in visokih kmetijskih škornjih, ko je podajal svoje politično-gospodarsko-svetovnonazorno mnenje, polno pravilnopravilnih tujk in zasoljeno z izreki priznanih veščakov. Govoril je povdarno in gladko, kakor bi bral uvodnik iz dnevnika.

»Katero šole imate?«
»Tukajšnja in dveletno poljedelsko v Regensburgu, drugih nisem videl od znotraj.«

»Mnogo berete?«
»Za potrebo, ker ne vtegnem, poleti malo pozimi več.«

»Odkod pa imate toliko znanja, če ne iz šole in knjig?«

»Moj oče je bil dolgoletni poslanec tega okraja v Münchnu,« je rekel ponosno.

»Dobro visoko šolo ste imeli na rodnem domu.«

Opazil sem skoz okno, da so se začeli ljudje nabirati pred Terezijino hišo. Naročil sem si kosilo za kasneje in odšel v dežju v gručo čakalcev. Zavznilo je polodne. Ljudi je bilo čezdalej več, meščanski največ, kmetijski in delavskih nič, tri skupine duhovnikov in dve redovnici.

Udarila je ura pol ene, ko so se vrata odprla in je ženski glas — menda Terezijine matere — naglo nekaj sporočil tam blizu stojčim, čes kdor pride na vrsto danes, ne pride jutri, v petek — Tereziji. Jaz nisem prav slišal in nič razumel, ču-

dno se mi je zdelo to sporočilo, ki je šlo od ust do ust in nihče ni odšel.

Tako smo tam stali v dežju in gneči, večinoma so ljudje svoje dežnike pozapirli, ker če je koga varoval lastni dežnik, ga je močil sosedov. Meni se je glade dežja dobro godilo v ogrtači, a od znotraj sem bil ves poten, deloma zavoljo gneče, deloma zavoljo sopenice. Pripovedovali so si ljudje, kaj jih je dovedlo semkaj, nekateri izmed njih so bili že prej pri Tereziji in opisovali svoje doživljanje. Posebno zabavno ali vspešno ni bilo tisto čakanje, ki se je zavleklo čez eno in čez pol dveh. Na vratih je stalo črno na belem, da bo sprejem od pol ene do pol dveh.

Nemir se nas je polasčal. Do vrat se je prerinil krepak mladenič, podoben rokodelcu na potovanju in začel z gorjako obdelovati vrata. Takoj nato se je odprlo okence nad vežnimi vrati in isti glas kakor poprej je sporočil, da Terezija danes ne bo sprejemala in da naj vsi, ki imajo kakšne želje ali prošnje do nje, to napišejo, kar bo ona prebrala in v svoje molitve vključila. Sprejem bo jutri, v petek, ob pol devetih, a le za omejeno število obiskovalcev.

Raztepli smo se. Poparjen sem se vrnil v gostilno. Kaj sem dobil za kosilo, ne vem več, bržčas tudi takrat nisem vedel, zakaj prevzela me je togota. Po kosilu me je povabila gostilničarka v točilno pregrado in me kot zdravnika prosila za nasvet v svojih bolezenskih zadevah. Brž sem ji obljubil, da ji rad postrežem, saj poznam take tegobe in njih zdravljenje, a samo pod pogojem: če mi omogoči danes sprejem pri Tereziji, kar bo ona kot dobra sosedica Neumannovih lahko dosegla. Od kimala je z glavo in žalostno ponovila svojo proš-

Rubežni in dražbe

Ljubljana, 10. avgusta.

Izvršilni oddelek okrajnega sodišča je letos silno zaposlen. Dnevno je naravnost bombardiran z vlogami zahtevajočih upnikov, da njegovi organi izvrše razne rubežni na premoženju, a prav veliko je tudi izvršilnih predlogov na prisilno vknjižbo raznih terjatev na nepremičnine v mestu in okolici. Oglasne deske oddelka so popolnoma preprežene z najrazličnejšimi oglasi in obvestili o prodajah in objavah na položajev razodetne prispege. Do 8. t. m. je izvršilni oddelek zabeležil velikansko množino vlog, ki so dosegle že rekord 7339, dočim je bilo celo lansko leto skupaj 9728 vlog. Eksekucije pa se še vedno množijo in koncem leta bo število vlog gotovo doseglo 12.000 in še mogoče več, kajti mesečno pride do 1500 vlog. Gre za malenkostne zneske, pa tudi za velike vsote nad 1.000.000 Din. Vsote po 100.000 Din pa niso nikaka redka prikažen. Mnogo je tudi dražb.

Značilna je bila za sedanje težave današnja dražba razne ropotije, ki so jo s tovrstnim avtom

pripeljali kar iz daljine Borovnice v Ljubljano. Vso robo so znesli na dvorišče hiše Mesini trg št. 1. Marsikdo je iskal to dvorišče. Končno je izsledil, da je to slavni rotovž. Ta mogoče ni še doživel tako žalostnega dogodka. Davkarija za okolico je v II. stadiju prodajnega postopanja odredila, da so ljudem, ki niso mogli plačati davkov in katerim so zarubili razne stvari, prepeljati vse zarubljene predmete v Ljubljano. Uspeh dražbe je bil pa minimalen. Kriti so bili kvečjemu vsi stroški. Stvari so bile sicer visoko cenjene, toda združene pod senzacionalno nizko ceno. Bila je res pravcata ropotija in zbirka predmetov od otomane do neizdelanih smučk. Gramofon, cenjen prvotno na 1000 Din, je bil prodan za 42 Din! Stara harmonika, cenjena na 300 Din, prodana za 32 Din! Ljudje so pri dražbi pač zbijali razne šale, toda dražba je pokazala izredno žalostno sliko naših gospodarskih in drugih prilik. Kakor čujemo, bodo pripeljali iz Borovnice v Ljubljano celo mnogim kmetom zarubljeno živino, več repov, ker v Borovnici ni bilo kupca za nje.

Z letalom na komarje

Belgrad, 10. avgusta.

Znano je, da je spodnji del Belgrada precej okužen po komarjih, ki imajo svoja legla v zamokvirjenih donavskih otokih. Belgrajska mestna občina se trudi, da bi to nadlogo pregnala iz glavnega mesta. Zato vzdržuje poseben entomološki laboratorij, ki ga upravlja gospa Ana Brigina Mirkina. Ta je ugotovila, da ni drugega sredstva, kakor komarjeve ličinke uničiti s strupom. Napravila je popolen načrt in organizirala vse priprave. Mestna občina je kupila potniško letalo in mu dala vdelati posebno posodo, v kateri bi bilo mogoče shraniti 500 kg strupenega praška. Včeraj se je vršil prvi poskusni let tega letala, ki ga je vodil pilot Hodjera. V posodo na letalu so dali prašek, ki je drugače ljudem in živalim neškodljiv, ter vanj namešali 10% nekega zelenila, v katerem je po večini arzenov strup.

Poskus je veljal najprvo močvirju na Vojnem Otoku. Da se prepričajo, ali se bo poskus posrečil ali ne, so razstavili ob močvirju na otoku vrsto sodov z vodo, v katerih so bile shranjene komarjeve ličinke. Okrog 6 se je dvignilo letalo in šestkrat obkrožilo Vojni Otok ter puščalo za seboj cele oblake belega praška. Ljudje, ki so z belgrajskih višin opazovali ta prizor, so mislili, da delajo poskuse, kako zamegliti otok. Letalo je srečno iztreslo na otok svojo množino 500 kg strupenega praška. Danes bodo na isti način prašili Makiško Polje. Če se izkaže, da so ti poskusi imeli uspeh, bodo s strupenim prahom iz letala prašili vse

močvirne otoke v Savi in Donavi, kakor tudi vsa močvirna zemljišča okrog Belgrada.

Ker ta strup ne pomori odraslih komarjev, marveč le njegove ličinke, bo treba seveda to prašenje večkrat ponoviti. Upajo pa, da bo že enkratno prašenje pokazalo, da se število komarjev manjša in s tem tudi manjša nevarnost malarije.

Izgubljena otroka

Ljutomer, 8. avgusta.

Posesnik Slana na Podgradju pri Ljutomeru je pred par dnevi poslal svoja dva otroka, devetletnega Friderika in trinajstletnega Leopolda na Cven k posesniku, kjer služi za pastirja tretji bratce. Med potjo se je otrokoma pripetila majhna nesreča, polomila sta dežnik. Zaradi tega se nista upala vrniti več domov. Tudi na Cven nista prišla. Podala sta se na pot v smeri proti Jeruzalemu in Ivanjokovcem. Nekje med potjo sta izjavila, da gresta k teti na Zg. Polskavo pri Pragerskem. Od takrat ni več sledu o njih. Nosita domače obleke, predpasnike, mlajši ima hlačke iz domačega platna, oba imata na glavi čepice in sta bosa. Ako bi kdo kje naletel na nesrečna otroka, naj to takoj javi najbližji orožniški postaji, ali ju odpredmi domov proti povračilu stroškov, ali naznani župnemu uradu v Ljutomeru. Starši se bojijo, da bi se otrokoma kaj ne zgodilo.

njo. Ostal sem trd v pričakovanju, da mi najprej ona pomaga do smotra in odšel ven na trg.

Krenil sem k Neumannovim in krepko potrkal na okno poleg veže. Osorno me je vprašala: »Čemu jo motim pri delu. Razložil sem ji in posebej povdral, da me je gdčna Terezija prav za prav naročila.«

»To ni res!« je ona odvrnila rezko.

»Kako morete vi, gospa, trditi, ko mi je gdčna obljubila po gospodu kapitularnemu vikarju dr. Kieferju v Eichstättu, da me domov prišedši sprejme?«

»Kakor vse druge!« je rekla in mi zaprla okno pred nosom.

V meni je kar zavrelo, naslonil sem se na drevo pri vodnjaku in res nisem vedel, kaj naj počnem. Pristopil je k meni oni gorjačar, ki je prej ropotal na vrata, mlad mož v ponošeni športni obleki, krepkega stasa in zalitega obraza, gosti plavi lasje so se mu vsipali izpod povaljane čepice. »Trdi so tisti ljudje,« je rekel, »a jaz pridem v hišo!«

Povedal mi je, da je brezposeln monter iz Essena, od 40.000 Kruppovih delavcev je zaposlenih samo še desetina, a tudi ta desetina dela samo nekaj dni na teden. On da je že štiri mesece na cesti, časih dobi kje za dva tri dni dela, potem pa pohajkuje naprej. Na svoji gorjači je prbil spomin-ske pločice vseh večjih mest, ki jih je prehodil in Kolpingovih domov (»Rokodelskih domov«) kjer je prenočeval, kosilo že dobi ali v župniščih ali samostanih, spi se pa kjerkoli. Vendar je ceste sit, na jesen pojde v Essen, kjer ima še starše. Ko sem potnika poslušal, ogledoval njegovo gorjako in opazil časih kakor šviganje srda iz njegovih oči, me je obšla misel, da tega potnika ne bi hotel srečati na samotni.

Ljubljana

Dr. Mira Fink

specijalistka za ženske bolezni in porodništvo
radi potovanja v inozemstvo ne ordinira do
24. avgusta.

○ Cerkevno žegnanje pri sv. Krištofu bo prihodnjega nedeljo. Sv. maše s pridigo ob 6, pol 9 in 10. — Zvečer ob 8 večernice in blagoslov. Ker je ta dan tudi proslava sv. Krištofa, patrona avtomobilistov in motociklistov, bo po prvi sv. maši zjutraj in zvečer pred večernicami ob osmih blagoslov avtomobilov, avtobusov in motociklov pred cerkvijo. Zvrste naj se ob čisti, da pridejo drug za drugim pred cerkev, kjer bo vsak blagoslovljen. Vsi šoferji, ki niso mogli na Jezersko, se valjajo, da se tu priporoče sv. Krištofu za varstvo proti nezgodam. — Proslava sv. Roka bo pri sv. Krištofu v Ljubljani v ponedeljek (na Veliki Smaren) ob 5 popoldne. Pridiga, darovanje za povečanje cerkve in blagoslov. — V torek sv. maša ob 8 in 8.

○ Nove cene mesu. Zadruga mesarjev naznaja, da se znižajo cene govejemu mesu v mesnicah in na stojnicah; in sicer: mesu II. vrste preverjenih volov od 10 Din na 8 Din, tako da je cena mesa sedaj: I. vrsta 12 Din, II. vrsta 8 Din. Meso slabijih volov na stojnicah pa tudi ceneje.

○ O plinski kuhli. Danes, dne 11. avgusta ob 8 zvečer bo v obrednici »Kuhinje kraljice Marije« v Prečni ulici (vhod skozi dvorišče) predavanje o plinski kuhli, zvečano za brezplačno poskušajo jedil. Kot posebnost navajamo peko pečiva in mesa istočasno v enem pečnjaku, ne da bi se pri tem kvarila okus in aroma enega ali drugega. Vabljenje vse, ki se zanimajo za moderno in sodobno kuhinjo. Vstop in poskušnja brezplačno. — Ljubljanska mestna planina.

○ Za začetek gledališke sezone 1932/33. v dramo so se pričela s 1. t. m. pripravljalna dela. Dramski ansambel študira izvorno zgodovinsko dramo »Celski grofje«, katere avtor je znani pisatelj in režiser Bratko Kreft. To delo bo najbrž tudi prva predstava in ga režira višji režiser prof. Šest. Like znamenitih Celnjanov pa igrajo gg. Levčar, Kralj, Jan in ga. Nablocka. Istočasno študirajo v Kreftovi režiji dramatisirani roman Dostojevskega »Zločin in kaznen« v prevodu Josipa Vidmarja z g. Kraljem v vlogi Razkolnikov. Poleg tega pripravljajo dramski ansambel Connersovo veseloigro »Pepeška Roksit«, O. Neillovo dramo »Strast pod brestje«, Ibsenovo »Gospod Inger« in sijajno veseligo Nemea Zuckmayerja »Veseli vinogradi«. Takoj v začetku sezone pa doživijo svojo krstno predstavo izvorna drama dr. Bartola »Lopez«. Sezona v dramo se prične najbrž v drugi polovici septembra, pred tem bo pa drama sodelovala pri prireditvah ob priliki pokrajinske razstave s predstavami: Hoffmannsthalovega »Steinheim« na Kongresnem trgu in uprizoritvijo Shakespearevega »Sna kresne noči« pod Tivolskim gradom, kjer se je vršila koncem lanske sezone »Prodana nevesta«.

Rentgenolog dr. J. Hebein

san. Leonišče do konca avgusta ne ordinira

○ Domači delavci imajo prednost. Sedaj, ko gradijo Delavski dom na oglu Bleiweisove in Gosposelske ceste, je zanimivo vedeti, da je pri pogodbi, ki jo je mestna občina sklenila s tvrdko ing. Dedek, ki ta dom gradi, določeno, da morajo imeti pri tem delu prednost domači delavci, ki so v Ljubljani pristojni in ki bi jih sicer morala mestna občina začasa njihove brezposelnosti nekoliko podprati. Tako se sedaj dogaja, da prihajajo na mestni socialni urad brezposelni delavci prosit podpore, mesto podpor pa dobe — nakazilo za delo. Kdor je resnično potreben in dela voljan, se tega nakazila še bolj razveseli kakor podpore. In takih je večina. Med ljubljanskimi brezposelnimi namreč še davno niso več samo zapiti izgubljeni ali delomrzni, temveč po veliki večini res pošteni delavci, ki bi radi delali, samo dela ne dobe. Tako pa se sedaj dogaja, da delavce, ki je bil prej vse življenje v tovarni pri stroju ali ki je imel drugo delo, z veseljem prime za zidarsko lopatico in za kramp, samo da nekaj zasluži. Vest o novem postopanju mestnega socialnega urada se je hitro raznesla med brezposelnimi in te dni že stoji pred vrati socialnega urada na hodnikih številni brezposelni, ki ne prosijo podpore, temveč za delo pri Delavskem domu. Le če zmanjka ljubljanskih brezposelnih delavcev, nastavlajo pri tej gradnji delavce od drugod. Delo bodo imeli približno 4 mesece, kar se bo zelo poznalo tudi mestnemu socialnemu uradu. Proračun tega urada je bil najbolj občutno skrčen in je moral socialni urad čez poletje ustaviti izdajanje vsakršnih podpor razen v najnujnejših slučajih. Socialni urad

hrani namreč za zimo, ko bo beda največja in stiska na višku in ko bodo družine najbolj potrebovale podporo.

○ Tuji državljani v odgonskih zaporih. Sedaj, v času brezposelnosti, skrbje vse države, da se po možnosti čimprej znebe tujih državljanov in zlasti raznih ljudi, ki se polikajo po svetu kot pravi potepuhi. Slovenija pa je na taki točki, da prihaja skozi njo dosti tujih ljudi, ki jih pošiljajo iz ene države v drugo. Tako se prav pogosto zgodi, da morajo prenočevati v ljubljanskih odgonskih zaporih razni Čehi, Nemci, Italijani in Madžari. Ti narodi so najbolj zastopani v teh zaporih, pripete pa se slučajo, da se v zaporih celo Armeni in člani drugih oddaljenih narodov. Te dni je privzdravljen iz daljnega Porenja v Ljubljano neki Slovák, ki se je klatil menda že po vsej Evropi. Nemške oblasti so ga poslate — najbrž po pomoti — v Ljubljano, čeprav je češkoslovaški državljan, na kar je silno ponosen, da si zdi, da njegova domovina ni nič kaj pomorna nanj. Iz Ljubljane so ga poslali naravnost v njegov rojstni kraj na Slovaškem.

○ Kolesar podrl deklico. Na Glincah je neki neprevidni kolesar podrl 14 letno Ljudmilo Kernčev, hčerko užitenškega paznika z Glinca. — Pri kopanju se je ponesrečil včeraj 5 letni Franc Zupančič, sin stavbenega inženjerja iz Vošnjakove 18. Poškodoval si je nogo. Oba ponesrečenca se zdravita v bolnišnici.

○ Dohod Ceste za gradom je sedaj razkopan, ker delavci sedaj popravljajo napeljave, ki vodijo na Karlovo cesto. Vendar pa promet ni oviran, ker je na cesti še prostora za vozove. Le tramvaj je moral včeraj prav previdno voziti čez globoki jarek.

○ Tudi slika brezposelnosti. Kako ljudem manjka dandanes zaslužka, pove jasno tudi dejstvo, da je tržni urad skoraj vsak dan oblegan od raznih prosilcev, ki prosijo, da bi jim tržni urad dovolil to stonice, da bi nekaj zaslužili. Ti ljudje kar odkrito priznavajo: »Nikjer ni ne zaslužim, pa bi vsaj na trgu rad skupil z zelenjavo nekaj krajcarjev.« Mnogo prosilcev bi rado prodajalo tudi druge predmete, na primer lončevino, železnino, suho robo in podobno. Mestni tržni urad pa take prošnje odklanja, ker kam bi prišli na trgu, če bi ugodili takim prošnjam. Takoj bi bilo premalo prostora, saj je že sedaj ves trg zaseden in se mora tržni urad včasih prav truditi, da vzdrži promet v redu. Drugi pa bi povzročili večje število branjeveev na trgu prav gotovo podražitev nekaterih živil in potrebščin.

○ Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 4.

○ Bluze, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima najceneje Sterk nasl. Karnišnik, Stari trg 18.

Klic želez. upokojencev in invalidov

Železniški upokojenci državne in južne železnice so imeli svoje lastne fondе, v katere so bili obvezani vplačevati predpisane prispevke. Te prispevke smo plačevali v zlati valuti. Fondi so imeli namen preskrbeti doslužnim in službe nezmoglim železničarjem zadostno in primerno pokojnino za njihovo preživljanje. V povojnih razmerah so pa prišli upokojenci pri nas v najbednejši, naravnost obupen položaj.

Milostinjariji z družbeno provizijo žive v obupnem položaju, ker poleg svoje malenkostne pokojnine prejemajo draginske doklade 2 Din dnevno.

Železniškim invalidom, ki so bili pod Avstrijo, še do danes niso prevedene kronske nezdodne rente in prejemajo za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno, dočim so se železniškim invalidom, ki so bili pod ogrsko krono, njihove nezdodne rente prevlele vsaj al pari že dne 1. avgusta 1927. Zakaj so od te prevlede izostali oni železniški invalidi, ki so bili pod Avstrijo, nam je nerazumljivo, ker oboji prejemajo rente od železniške direkcije v Zagrebu na račun prometnega ministrstva. Železniškim invalidom, ki so zaradi nezgode morali zapustiti službo, bi se njihove nezdodne rente morale urediti na isto kupno mejo, kakršna je bila pred vojno, pri odmeri draginskih doklad bi se moralo ž njimi postopati enako, kakor z onimi, ki so doslužili polna leta, pri voznih ugodnostih enako z onimi, ki so doslužili 20 ali več let.

Ukinjena je tudi rodbinska doklada po 16. letu za one otroke, ki se uče obrti, ni se upoštevalo, da te otroke ves čas učenja vzdržujejo starši.

Upokojencem, ki so prideleni finančni direkciji v Ljubljani za nakazilo, se pokojnina zadnje mesece zelo neredno nakazuje. Posledica tega je, da upokojenci ne morejo pravočasno poravnati najemnin, računov v trgovini ter si preskrbeti drugih potrebščin za vsakdanje življenje. Vdove z otroci so zaradi nerednega nakazovanja pokojnin v zelo težkem položaju. Nužno je potrebno, da se nakazovanje

Ameriško dediščine

»Prosvetac«, glasilo Slovenske Narodne Podporne Jednote v Chicagi objavlja v št. 163 z dne 13. julija 1932, da so sledeči slovenski člani umrli, katerim se ima izplačati posmrtnino, in sicer:

1. Po Peterelu George, umrl 2. 11. 1930 v S. Brownsville, Pa., je izplačati 401 dolar.
2. Po Okornu Joseph, umrl 2. 5. 1932 v Forest City, Pa., je izplačati 750 dolarjev.
3. Po Progar Ani, umrla 14. 6. 1932 v Cheswick, Pa., je izplačati 600 dolarjev.
4. Po Cerarju Joseph, umrl 23. 6. 1932 v Carlinville, Ill., je izplačati 1000 dolarjev.
5. Po Dimiču Joseph, umrl 3. 5. 1932 v Chisholm, Minn., je izplačati 64.62 dolarjev.
6. Po Cebzonu Frank, umrl 7. 6. 1932 v Cleveland, O., je izplačati 250 dolarjev.
7. Po Simonoviču Joseph, umrl nov. 1929 v Aguilar, Colo., je izplačati 1000 dolarjev.
8. Po Gačniku Louis, umrl 7. 5. 1932 v Pueblo, Colo., je izplačati 400 dolarjev.
9. Po Boltzaru Louis, umrl 17. 6. 1932 v Butte, Mont., je izplačati 600 dolarjev.
10. Po Perlichu John, umrl 22. 2. 1932 v Ironwood, Mich., je izplačati 750 dolarjev.
11. Po Balohu Andrew, umrl 23. 4. 1932 v Detroit, Mich., je izplačati 600 dolarjev.
12. Po Krpanu Mile, umrl 1932 v Ironwood, Mich., je izplačati 1000 dolarjev.
13. Po Šoršku Stephen, umrl 20. 12. 1930 v W. Allis, Wis., je izplačati 1250 dolarjev.
14. Po Omahnu Frank, umrl 20. 11. 1931 v Clinton, Ind., je izplačati 190 dolarjev.
15. Po Nemanicu George, umrl 14. 11. 1931 v Bingham, Utah, je izplačati 350 dolarjev.
16. Po Zigiču Joseph, umrl 20. 6. 1932 v Standardville, Utah, je izplačati 600 dolarjev.
17. Po Luvovcu Anton, umrl 21. 4. 1932 v Sacramento, Cal., je izplačati 849.50 dolarjev.
18. Po Grudnu Andrew, umrl 19. 5. 1932 v Kirkland Lake, Ont., je izplačati 600 dolarjev.
19. Po Grossu Ignacij, umrl 2. 5. 1932 v Forest City, Pa., je izplačati 1000 dolarjev.

Sorodniki, ki bi imeli pravico do posmrtnine, naj predložijo svoje utemeljene, z rodbinsko polo in zadnjim pismom pokojnika opremljene prošnje izseljenškemu referentu kr. banske uprave ali pa družbi sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ljubljani.

Zlet Jugoslov. gasilske zveze v Slovenjgradcu

Slovenjgradec, 9. avgusta.

Še nekaj dni nas loči do velike proslave, ki se bo vršila 13. in 14. t. m. v Slovenjgradcu ob priliki bisernega jubileja tuk. gasil. društva in zleta JGZ. Največje priprave so končane. Po došlih prijavah se bo proslave udeležilo okrog 2000 uniformiranih gasilcev. Pride večje število gasilcev iz Slov. Korotana iz sosednje Avstrije, iz Češkoslovaške, iz vseh delov naše države itd. Take prireditve še Slovenjgradčani niso doživeli.

Polovična vožnja na vseh progah drž. žel. je dovoljena, kakor tudi posebni vlak od Celja do Slovenjgradca in nazaj. Posebni vlak bo vozil iz Celja v nedeljo zjutraj 20 minut za rednim, to je ob 8.15 in pride v Slovenjgradec ob 10.45. Iz Slovenjgradca se bo posebni vlak vračal ob 22.30. Gasilci kakor tudi drugi udeleženci naj se poslužujejo le posebnega vlaka! Za polovično vožnjo naj si vsak kupi celo vozno karto, jo da na zadnji strani žigosati, v Slovenjgradcu pa je naj ne odda, ker velja s potrdilom udeležbe tudi za nazaj. Potrdila se bodo dobila, kakor smo že poročali, dopoldne v obč. pisarni, popoldne pa na veseljem prostoru.

Po končanem sv. opravilu bo blagoslovljena nova motorna brigada in novi gasilski prapor. Prapor je predmet občudovanja vseh Slovenjgradčanov. Izdelala ga je umetniška tvrdka »Ecclesia« v Ljubljani. Kumovale bodo praporu in brigadi gospe dr. Bratkovičeva, dr. Pirnatova in dr. Vošnjakova.

pokojnin redno vrši vsakega prvega v mesecu. Ako in dokler je pa to nemogoče, bi bilo želeži, da finančna direkcija vsak mesec potom dnevnih časopisov razglasi, kdaj se bo nakazilo izvršilo, da bodo obveščeni hišni gospodarji, trgovci in upokojenci.

Vsem železniškim upokojencem in vdovam je odvzeta prislušana in zajamčena pravica neomejene režijske vožnje, zato so upokojenci pahnjani še v večjo bedo, ker ne morejo poljubno do svojih sorodnikov, znancev ali zadrug, da si nabavijo življenjskih potrebščin.

Na podlagi navedenih dejstev smo bili primorani, da se s tem vnovič obračamo na kr. vladu, gospe senatore in narodne poslance ter prosimo pomoči. Pričakujemo, da apel ne ostane glas vpijočega v puščavi. — Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

Zadnja poročila

Puč v Sevilji še ni čisto zatrt

Madrid, 10. avg. tg. Bivši poveljnik crožništva, sedaj poveljik carinskih straž, general Sanjurjo, se je preteklo noč sam proglasil v Sevilji za vrhovnega poveljnika, neodvisnega od republike, in se s tem pridružil vstaji. Najprej se mu je pridružila Guardia Civil, davi pa tudi vsa sevilska garnizija. Sanjurjo je lani ob priliki ustanovitve republike preprečil krvave dogodke s tem, da je orožništvo takoj podredil republikanski revolucionarni vladi. Tamkajšnji vstaji so poskušali dobiti stike z mestom Jerezom, kjer so nameščeni močnejši orožniški oddelki. Zdi se pa, da tam ni prišlo do vstaje. Iz Algeiras so poslali proti njim 15. pešpolk, iz Madrida pa 18. pešpolk z vlaki in tovornimi avtomobili. Vlada je že od davi neprestano zbrana v narodni palači, kjer se vrši seja pod predsedstvom predsednika republike. Pravkar je bilo izdano uradno poročilo, da je puč v Madridu popolnoma udušen.

Madrid, 10. avg. tg. Po ovinkih so došle vesti iz Jereza, da je tam orožniški polkovnik nagovarjal svoje moštvo proti vladi. Prebivalstvo je za to zvedelo, zgrabilo polkovnika, zaprlo v mestno hišo in ga tam enostavno obsedilo na smrt. Le s težavo se je oblastem posrečilo, da so polkovnika rešili iz rok množice.

V Sevilji pa traja upor še dalje in obstreljujejo vladne čete neko palačo, v kateri so zbrani zarotniki. Iz Madrida je odšel v Seviljo še en pešpolk. V Madridu je bilo skupno mrtvih 8 ljudi, ranjenih pa 20. Vlada je prepovedala izdajanje vseh verskih in monarhističnih listov.

Pogoji za Hitlerjev sprejem v vlado

Berlin, 10. avg. tg. Nadaljnja pogajanja za sestavo nove nemške vlade so sedaj nekoliko razjasnjena s tem, da so točno označeni pogoji za vstop Adolfa Hitlerja v vlado. Ti pogoji so: 1. Hitlerjev kabinet mora biti popolnoma nadstrankarskega značaja. 2. Dane morajo biti brezpogojne garancije za ustavno vladanje. 3. Dane morajo biti garancije za to, da so vse osebnosti, ki bi bile poklicane v vlado, pripravljene preprečiti vsakršne nezakonitosti svojih pristašev. 4. Spoštovanje državnih temeljnih zakonov, ki natančno določajo državno silo, posebno vojsko in policijo.

Hitlerjev sprejem pri predsedniku republike še ni določen, pričakujejo pa ga jutri.

Teroristi še ne mirujejo

Berlin, 10. avg. tg. »Berliner Tageblatt« poroča o gibanju napadalnih oddelkov narodnih socialistov v zadnjih dneh. Tako je bilo videti večje zbiranje teh oddelkov v okolici Trebbina in Zossen na Brandenburškem, pa tudi v drugih krajih srednje Nemčije. List domneva, da nameravajo narodni socialisti podpreti zahtevo Hitlerja, da postane državni kancler, z grožnjo, da bi sicer Hitler svojih ljudi ne mogel več zadrževati. »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki stoji vladi blizu, zagotavlja, da pristojne državne in pruske oblasti skrbno zasledujejo dogodke in da so odredile vse potrebno, da preprečijo izgrede.

Iz vzhodne Prusije in Slezije pa so prišla danes nova poročila o zopetnih napadih in atentatih.

Vajda Voevod bo sestavil novo vlado

Bukarešt, 10. avg. tg. Po končanem novem konstituiranju parlamentarnih odborov in po izvolitvi poslanca Cico Popa za predsednika parlamenta, je volivni kabinet Vojne Voevoda danes popoldne odstopil. Takoj nato je začel kralj razgovore radi sestave nove vlade. Po razgovorih s predsednikom poslanske zbornice in senata je poklical kralj voditelja narodne zaraniščne stranke Maniua, ki pa je odklonil sestavo vlade, ravno tako pa tudi podpredsednik stranke Mihalake. Oba pa sta pripravila kralju, naj določi za ministrskega predsednika Vajda Voevoda. Vajda Voevod je bil nato sprejet v avdienci ob 9 zvečer in mu je kralj poveril sestavo vlade. Sedaj se vodijo živahni razgovori za sestavo bodočega kabineta.

Krvavo maščevanje komunistov

Bruselj, 10. avg. tg. V madjarsko poslaništvo se je davi vtihotapilo 15 komunistov. Zbrali so se v neki sobi okoli velike mize. Tam vzeli iz svojih aktovkov boksaerje, železne palice in silčno orožje, nakar so v poslaništvo razbili vso opravlo. Uradništvo se jim je uprlo, pa so komunisti enega uradnika ubili, tri pa hudo ranili. Policija je prišla samo štiri osebe, ki so vse znane kot komunisti.

Maribor

□ Blagoslovitev kipa sv. Janeza Vianney-a. V torek zjutraj je blagoslovil lavantinski vladika dr. Andrej Karlin v mariborski stolnici kip sv. Janeza Vianney-a. Po blagoslovitvi je izrekel prevzvišeni pomebne besede o čiščenju svetnika ter je daroval nato sv. opravilo. Slovensnosti se je udeležilo veliko število vernikov. Kip je izdelal znani kipar Šojč iz hrvaškega pečenca ter stoji v stolnici v južni ladji pri vhodu iz Stolne ulice.

□ Iz krogov mariborskih šahistov. Naš šahovski mojster Vasja Pirc se poda v soboto na turnejo po jugoslovanskih mestih. Igral bo simultanke, katerih ima doslej na programu 16. V Šibeniku se bo srečal v turnirju z jugoslov. šah. mojstrom Trifunovićem. — Mariborski šahisti se pripravljajo na srečanje z borci iz Varaždina. Medmestna tekma obeh klubov se bo vršila dne 21. t. m. v Varaždinu. Igralo se bo na 8 deskah. V dosedanjih srečanjih, ki so se odigrala štirikrat, je bil Maribor trikrat zmagoval, enkrat pa je podlegel močnim Varaždinčnem.

□ Mario Simene priredi svoj koncert v sredo, dne 17. t. m. ob 20 na Trgu Svoboda.

Kulturni obzornik

+ JOZA IVAKIO

V Zagrebu je v nedeljo, dne 7. t. m. na vnetju možganske mrene nenadoma umrl znani hrvaški književnik in aktivni dramaturg zadržkega gledališča Joza Ivakić. Doma je bil iz Vinkovcev (roj. 18. marca 1879), odkoder je po dovršeni gimnaziji šel v Zagreb in dovršil filozofske študije (klasično in srbskohrvaško filologijo) in se posvetil profesorskemu poklicu. Sredi vojne, l. 1915., je postal dramski ravnatelj osiješkega gledališča, dve leti pozneje pa se je preselil v Zagreb, kjer je zlasti mnogo deloval v Društvu hrvaških književnikov, čigar tajnik je bil. V osvobodilskih dneh se je književno zelo aktivno udeleževal. Leta 1918. je urejal »Omladinco«, naslednje leto skupaj z Milčiničevićem »Savremeni«, l. 1920. pa je postal dramaturg zagrebškega gledališča, kar je ostal do svoje smrti. — V mlajši hrvaški književnosti je pokojni Joza Ivakić zavzemal zelo vidno mesto. Javno je nastopil že l. 1905., ko je izdal prvo zbirko novel z naslovom »Iz našega sokak«. Pozneje je objavil še več knjig proze, tako »Povest jedne ljubavi« (1912), zbirko novel »Selo i varoš«, »Od žena i ljubavi« in obsejni roman »Kapelan«. Ivakić je kot gledališki šlovec imel mnogo vplegla v odrsko umetnost in se je tudi dramatično izkazal. Napisal je pet večjih odrskih del: »Somborski kolodvor«, »Pouzdaní sa stanaka«, »Inoče«, »Majstorica Ružac« in »Proslava saveza pevačkih društava«. Razen tega je bil pokojni Ivakić znan tudi kot kritik in je na tem polju objavil dvoje pomembnejših del (»Selo u hrvaškoj književnosti« in »Književni rad Josipa Kozareca«). Josipa Kozareca je obravnaval posebno toplo in podrobno zato, ker sta bila rojaka in ker je Kozarec v večini svojih del obdeloval vprav Ivakićevo ožjo domovino, široki Srem.

KONGRES ESPERANTISTOV

Prvi teden v avgustu t. l. se je vršil svetovni esperantski kongres v Parizu. Slavnostni otvoritvi dne 31. julija je predsedoval predsednik Lebrun. Zanimivi so bili pozdravi zastopnikov 36 držav. V imenu Jugoslavije je pozdravil g. Nešić iz Novoga Sada. Zastopani je med drugim klubi naše države tudi ljubljanski klub po svojih delegatih.

Georges Warner, predsednik pripravljalnega odbora je opisal veliko delo avtorja esperantskega jezika Zamenhofa in pozdravil prisotno njegovo hčerko dr. Lidijo Zamenhof. Povdarjal je važnost mednarodnega pomožnega jezika in čestital zastopniku države Švedske k uspešni propagandi, ker je že 50 odstotkov prebivalstva dobrih esperantistov.

Slavnostno sejo je zaključila esperantska himna »La espero«.

★

★ Svetopisemski roman Thomasa Manna. »Die neue Rundschau«, ki je objavila že nekaj zaključčenih odlomkov iz romana, ki ga že nekaj let piše Thomas Mann, je priobčila v zvezku za avgust spet tak odlomek, pod naslovom »Die Fahrt zu den Brüdern«. Odlomek bo zaključen v septembski številki. Th. Mann, ki biva zdaj v litavskem zdravilišču Niden, je o svojem romanu, ki se bo imenoval »Jožef in njegovi bratje«, povedal poročevalcu nekega litavskega dnevnika sledeče: »Prav za prav je v svojem bistvu moj roman poskus psihološke obdelave mitološke snovi. Priказati hočem v tem romanu, kako tritja judovski monoteizem in egipčanski verski reformator Amenhotep IV. drug ob drugega. Kakor zatrjuje sv. pismo, je bil namreč ta verski reformator v ozkih stikih z Jožefom. Radi tega romana sem svojčas mnogo potoval po Egiptu, Palestini in Siriji, da proučim od blizu te zgodovinsko-verske kraje. Upam, da bo roman »Jožef in njegovi bratje« še letos v rokopisu končan, na kar izide v tisku.« — Iz doslej

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Brihten ded je pripovedoval svojemu tudi brihtenku vnučku, iz katerega je pozneje zrastle slovenski pisatelj Josip Jurčič — saj ga poznate? — zgodbo o kugi in o vasi Črnele. Bilo je tako: V času je prišla kuga, Črneleci so se je pa hoteli ubraniti. Zagradili so svojo vas z visokim plotom, nihče ni mogel v Črnele in nihče ven. Črneleci so bili torej kuge rešeni? Kaj pa še! Kuge v deželi še davno ni bilo več, Črnele pa je bilo še vedno ograbljeno. Nekoč pa zaslišijo ljudje iz Črnelekega plotu obupen glas: »Ljudje božji, pomagajte!« So sedeli so v tisti skozi plot in vasi zadnjega Črnele, ki je umiral — za kugo. Vsi drugi Črneleci so pomrli že pred njim.

Prav za prav pa Črneleci niso izumrli, saj Črnele še stoji in Črneleci žive v njem še danes. Svoje posebnosti imajo, kakor jih ima vsaka slovenska vas. Svoje posebnosti imajo vsi Slovenci, zato pa smo svoj narod. Tako imajo lahko posebnosti tudi Črneleci. Ampak črneleška zgodba vendar le ni izmišljena, marčič še danes do pičice resnična. Pa ne v Črnelem, ampak po svetu. Le pogledajte, kako se zapirajo države druga pred drugo! Ne z lesnim plotom, ampak z zidom carin, tarif, polnih listov, s tisoč zapovedi in tisoč prepovedi. Zato pa je tako dandanes. Ker hoče vsak le samega sebe rešiti, se zapre in misli, da je rešen. Pa ni, le zaplankan je! Kuga krize in tudi drugače kuge pa so najbolj nevarne tistim, ki so zaplankani od vseh strani in od vsega sveta. To so vedeli že pred sto leti stari občani tam okrog Mrzlega polja, Stične, Muljave, Črnelega in drugod. Današnji učeni svet pa na modrost starih, ki niso znali ne pisati ne brati, prihajajo še le po trpljenju tolikih kriz in težav!

Koledar

Četrtek, 11. avgusta: Tiburcij, mučenec; Suzana, devica.

Osebnosti

— Premesčen je g. dr. Julij Murgel, primarij in banovinski zdravnik v Krškem, za banovinskega zdravnika v Cankovem v Prekmurju.

Ostale vesti

— Evharistični kongres v Malinski na otoku Krku se bo vršil v dneh od 12. do 15. avgusta. Evharistični kongres se bo začel s tridnevno v cerkvi sv. Apolinarija. Največje slovesnosti pa bodo v nedeljo in na praznik. Dopoldne bo prevzvišeni gospod škof dr. Srebrnič imel pontifikalno sv. mašo z govorom. Nato bo zborovanje, na katerem bo govorilo več ljubljanih s Sušaka. Popoldne ob 4 bo procesija ob obali, ki jo bo vodil prevzvišeni gospod škof dr. Srebrnič, kateri bo pred sklepnim blagoslovom govoril o predmetu: »Naše življenje za Kristusa!«

— Izletniški vlak Ljubljana—Sušak. V soboto, dne 13. avgusta, bo vozil izletniški vlak Ljubljana—Sušak skozi Zagreb. Odhod iz Ljubljane gl. kol. v soboto zvečer ob 22.05, prihod na Sušak v nedeljo jutraj ob 6.47. Povratek iz Sušaka v ponedeljek zvečer, dne 15. avgusta ob 17.52, prihod v Ljubljano gl. kol. v torek jutraj, dne 16. avgusta, ob 3.11. Izletniški vlak bo imel lepe in udobne vagonce in vozi z brzino brzega vlaka. Vozna cena izletniškim vlakom je polovična in znaša od Ljubljane do Sušaka in nazaj samo 117 dinarjev 50 par. Polovična vozna cena do Sušaka in nazaj velja tudi z vseh postaj, kjer ima izletniški vlak oložen postanek, kar je razvidno iz posebnih oglaševanj pri potniških blagajnah. Pa tudi izletniki z drugih postaj, ki se bodo pripeljali v Ljubljano ali Zidani most s priključnimi vlaki k izletniškemu vlaku, bodo že s svoje domače postaje deležni ugodnosti polovične vožnje do Sušaka in nazaj. Izletniški vlak bo vozil ob vsaki udeležbi. Izletnikom se torej za ta izletniški vlak ni treba prej prijavljati na postajah kakor doslej. Zato priporočamo občinstvu, da porabi to ugodno priliko, ker more ostati kar dva dneva na morju.

— Avtobusni izleti Zvezze za tujski promet v dneh od 13. do 15. avgusta. Izlet v Logarsko dolino. Prvi izlet v soboto, odhod ob 4.45, povratek v torek ob 4. jutraj tako, da se izletniki vrnejo v Ljubljano pred 8. Cena 125 Din brez hrane za osebo. Drugi izlet v nedeljo, odhod 4.45, povratek v ponedeljek zvečer. Cena 125 Din brez hrane. Tretji izlet v nedeljo jutraj ob 4.45, povratek zvečer, 125 Din s prehrano. Četrti izlet v ponedeljek kakor v nedeljo. Izlet v Logarsko dolino se vrše tja in nazaj čez Gornji grad. Na občo željo izletnikov odpade postanek in večerja v Gornjem gradu, da zamorejo priti čez Črničev podnevi. — Izlet v Bakar. V soboto odhod ob 4.45, povratek v ponedeljek ob 16 iz Bakra. Cena s prehrano 350 Din, brez hrane 225 Din za osebo. — Izlet na Korosko. Ob priliki mednarodnih plavalnih tekem Jugoslavija: Avstrija 14. in 15. t. m. bo vozil odprt avtobus v Millstatt. Odhod v nedeljo ob 4.45. Cena 240 Din brez hrane in prenočišča. Prijave sprejema »Putnike« do 12. t. m. Vsi izleti se vrše v odprtih avtobusih. Odhod vedno z dvorišča pri »Figuvecu«.

DAJ Ledeno kavo DAM

— Davčna uprava v Ribnici, AA. Dne 1. julija 1932 je pričela redno poslovati na novo ustanovljena davčna uprava v Ribnici, ki obsega ozemlje sodnih okrajev Ribnica in Velike Lašče, ki je do konca junija t. l. spadalo v krajevno pristojnost davčne uprave v Kočevju. Ker se nekatere stranke, pa tudi nekateri uradi še vedno obračajo in stvarih, ki se tičejo nove davčne uprave v Ribnici, še zmerom na kočevsko davčno upravo, kar povzroča zmedo in ovira gladko odpravljanje poslov, je kr. banska uprava s posebno okrožnico obvestila vse podrejene urade o ustanovitvi davčne uprave v Ribnici.

— Zdravilišče Rogaška Slatina proslavi dne 14. in 15. avgusta t. l. 200letnico strokovnega začetja slovitih vrelcev svoje mineralno zdravilne vode. Povodom te proslave se znižajo, in sicer od 15. avgusta dalje zdravilna in godbena taksa, cene kopeljav in zdravilnim sredstvom ter cena hrani v zdraviliških restavracijah.

— Dr. Krekova meščansko-gospodinjstva Šola v Zgornji Siskri pri Ljubljani po ministrskem odloku z dne 8. julija 1915, št. 18120-XXI-b s pravico javnosti, odobreno po posrednem ministrstvu v Beogradu št. 7431-1 z dne 4. maja 1932. Gojenke se sprejemajo za eno ali dve leti. Šola je razdeljena v dva letnika in sicer: v redno meščansko-gospodinjstvo šolo (I. letnik), ki traja eno šolsko leto, in v strokovno šolo (II. letnik). Učence drugega letnika so lahko vse mladenke, ki so dovršile vsaj nižjo gimnazijo ali meščansko šolo in

dovršile katerokoli celoletno gospodinjstvo šolo s pravico javnosti. — Te se usposobijo za upraviteljice v internatih, sanatorijih, restavracijah in drugih samostojnih gospodinjstvih podjetjih. Šolsko leto 1932-33 se prične 1. oktobra. Pojasnila se dobe na šoli.

— Sv. Martin na Pohorju turistični kraj. AA. Ministrstvo trgovine in industrije je z naredbom II 24.581-T-10 z dne 29. julija 1932 proglasilo Sv. Martin na Pohorju za klimatsko turistični kraj.

— Ponesrečenci z dežele. Včeraj so v ljubljansko bolnišnico pripeljali tri ponesrečence z dežele. Ze 5. t. m. se je v Loškem potoku ponesrečil 61-letni delavec Alojzij Vončina. Na desno nogo mu je padel hlo in mu jo je zlomil. — Na Trati v Poljanski dolini je neki kolesar podrl 61 letno Marijo Langerholz, ki si je pri padcu zlomila desno roko.

— V vasi Draga v Loškem potoku je padel s konja čevljarjski pomočnik Valentin Volc in se nevarno poškodoval na glavi.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 63 od 10. t. m. je objavljena »Uredba o besedilu uslužbencev ministrstva za telesno vzgojo narodov, dalje »Odločba o zvanju pisarja v predsedništvu ministrskega sveta, »Pravilnik o opitjskem fondus, »Predpis za polnjenje omaric za prvo pomoč in »Objave banske uprave o pobiranju obd. trošarin v l. 1932«.

— Igraj »Pri kapelice (15 Din) in »Prisegam« (20 Din) se naročati samo pri pisatelju in dovoljenje za uprizoritev daje sam osebno. Dunajski cesta 52.

— Metliško kopališče. Iz Metlike: Menite, da ga imamo! o pač! Imamo vode, in kakšne vode! Toda vsaka čebriča rabi ušesa, če hoče, da jo kam prestaviš, naša Kolpa ima pač krasno vodo za kopanje, toda obrežja nima. Čudna voda to, kaj ne. Pa je vendarle res tako. Če kdo ne verjame, pa naj povpraša, kako je bilo oni dan, ko je prišel lastnik obrežnega travnika, in z raznimi in nič kaj izbranimi izrazi nagnal množico kopalev, ki so se solnili po njegovi otavi. Niso bile ravno lepe te njegove besede — in to on sam dobro ve, toda pravica je pa le njegova, zakaj travnik je njegov in trava tudi. Resna zadeva je pa tudi to: Kdo je poklican, da poskrbi za kopališče primeren svet? Povsod imajo v ta namen zgrajene tudi kake kabine — morala in higiena jih zahtevata. Mi pa radi vpijemo, da je Kolpa krasna voda za kopanje, če pa pride kdo, bi se mu uleglo primeriti, kakor se je onim. Kdo je poklican, da poskrbi za primeren teren? Kdo bi imel nalogo zgraditi kopališče? V interesu pravice, reda in tujeskega prometa je, da se napravi kot gre. Kolikor je znano, bo svet lahko dobili. Tisti, ki so k temu poklicani, naj kar ganejo.

— Bolne žene dosežejo z rabo naravnih »Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

— Umna reja kunccev. Spisala dr. Andrej Jenko in Alfonz Inkret. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izvedu 16 Din. — Kunčjereja je postala v teh časih zelo važna gospodarska panoga, zlasti še za revnejše sloje. Ako imaš količjak prostora bodisi na dvorišču ali kje drugje, si lahko sam postaviš skromen hlevček, odnosno kletko za skromno žival domačega zajca. Žival ti ne dela veliko stitnosti in preglavic. Zadovoljna je za odpadki jedi, ki sicer pridejo na smetišče, poleti je pa zadovoljna s krmom, ki jo dobiš za prav nizko ceno, ali jo sam nabereš v gozdu na spreduhu. Reja domačih zajcev je zelo hvaležna in se obilno izplača. Meso domačega zajca je lahka in zelo okusna ter zdrava jed, ki za letelino kar nič ne zaostaja. Pričujoča brošura vsebuje vse, kar mora vedeti vsak, kdor se bavi s kunčjerejo. Knjižica je bogato ilustrovanja z vzorci hlevčkov, raznih vrst in pasem domačega zajca. Nudi veliko koristnih nasvetov, razpravlja o negi, zdravju in boleznih ter koristi te ljubke domače živali. Vsem rejcem kunccev knjižico toplo priporočamo.

— Sreče, živce, ledvice zdravi Slatina-Radenci. — Kopališče Medija—Izlake popolna oskrba 50 Din.

— »Franz-Josef« grenčica vztrajno pospešuje prebavo.

Obisk v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 8. avgusta.

Zdravilišče je obiskalo meseca julija 2090 novih gostov. Prevladuje domači svet; dala pa je Hrvatska z Zagrebom 769 gostov, Srbija z Belgradom 445 in Slovenija 215 gostov. Od drugih pokrajin je dala vsako po 100 gostov. Inozemci znatno zaostajajo za lanskim letom; težave z nabavo potnih listov, vizumov, zlasti pa deviz in valut resno ogrožajo tujski promet. V Rogaški Slatini se letos opaža zlasti pomanjkanje madžarskih gostov; saj je znano, da je veljal »Rohics fürdő« Madjarom za najbolj obiskano svetovno zdravilišče. Frekvence zdravilišča po inozemstvu v juliju beleži v ostalem: 190 Madjarov, 14 Italijanov, 10 Čehoslovakov, 8 Grkov, 7 Amerikancev itd. — Vseh prenočnin je bilo v juliju 20.356.

Za avgust kaže dobro. Velika privlačnost za vsakogar bodo prireditve ob proslavi 200 letnice obstoja zdravilišča 14. in 15. avgusta. Priprave so v polnem teku. Udobnih in cenih stanovanj ne manjka; tako v zdraviliških objektih, zlasti pa v privatnih hotelih, v neposredni bližini centra je vsakomur in ob vsakem času mogoče dobiti stanovanje.

Trbovlje

Poročili so se: Vodeb Anton, rudar s Pungerske Anice, Pavšek Viktor s Černe Anice, Plaznik Ivan, posestnik in gostilničar v Hrastniku z Lipar Terezijo, Gačnik Franc, rudar s Sovin Berto in Hlenovšek Franc, steklar z Pap Ernestino. Obilo sreče!

Zahvala. Krekova družina se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem raznovrstnih darov počitniški koloniji na Gorenjskem, kamor je poslala svoje slabotne člane. Za nabrano vsoto ostanjejo na počitnicah tri tedne.

Letna skupščina I. delavskega konzumnega društva bo za obe prodajalni skupaj v ponedeljek, na praznik ob 3 popoldne v Društvenem domu. — Člani nujno vabljeni!

Ali ste že poravnali naročnino?

Celje

»Celjski šport in LNP. V nedeljo 7. t. m. se je vršila nogometna tekma za prvenstvo Celja med Atletiki in SK Celjem. Pričakovalo se je, da bo prinesla ta tekma odločitev, kdo celjskih klubov bo vstopil v podzvezno ligo, ker je bila prva tekma neodločena. Oba prizadeta kluba sta se zedinila, da naj delegira sodnika za to tekmo OZDS pri JNS. Dolžnost tega odbora bi bila, da to stori, a to se ni zgodilo. LNP je določil kot rezervo g. Vidica, a tudi ta gospod se ni odzval in je prišel na vse zadnje g. Dolinar. Tako postopanje kaže veliko omalovaževanje »provincijalnih tekem od strani merodajnih športnih inštanca. Ako postopajo najvišje naše športne instance tako nešportno, ali morete potem zahtevati od igralcev in od publike bolj športno mišljenje (ki ga pa večina ima, vsaj v Celju, kjer še ni bilo nikoli takih velikih škandalov kot drugod). Sodnik pa je bil tudi poglavje sam zase. Ne glede na mnoge druge napačne odločitve je popolnoma neumljivo, zakaj ni priznal tretjega gola, ki ga je dosegel SK Celje, ker je bil gol popolnoma regularen. Ker smo pa že pri sodniku, bi omenili še to. Pred kratkim je LNP delegiral istega sodnika za prvenstveno tekmo SK Celje in Amater v Trbovljah in isti sodnik je to tekmo tudi sodil, čeprav je trener Amaterja. To je gotovo velik manco za njegovo objektivnost. — To pišemo zgolj v informacijo javnosti, zalego tako ne bo nič. Saj smo opetovano apelirali na tem mestu na LNP glede delegacije sodnikov za tekme med SK Celjem in Atletiki, ker poznamo strupeno ozračje ob takih prilikah, a gosp. dje pri LNP poznajo razmere očividno še bolj kot mi domačini.

»Himen. V nedeljo 7. t. m. sta se poročila v cerkvi na Blejskem otoku g. Konrad Lenassi, profesor na državni dvorazredni trgovski šoli v Celju in gđ. Magda Boceva, hčerka upravnika celjske pošte. — Mlademu paru želimo obilo sreče na trnjevi življenjski poti.

»Policijske vesti. Mestna policija je aretirala v ponedeljek 8. t. m. 29 letnega brezposelnega delavca Jožeta iz Loke pri Zidanem mostu. Istega dne zvečer je poplaval v neki gostilni v Gaberju. Ob tej priliki je bajke ukradel nekemu delavcu Flisu nahrbtnik, s katerim se je vračal polnim krompirja in fižola z njive domov. Jože je potem izginil iz gostilne. Kasneje ga je našel stražnik v neki drugi gostilni v Zavodni pijanega do nezvesti. Ko mu je stražnik napovedal aretacijo, se mu je uprl in je bil gluh za vsako prigovarjanje. Ker je stražnik videl, da nič ne pomaga, je bil prisiljen poklicati še dva tovariša na pomoč. Tedaj je Jože tako zbežal, da so ga vsi trije komaj in komaj ukrotili. Oddali so ga v zapor okrožnega sodišča.

»Nesreče z orožjem. V nedeljo 7. t. m. je 25 letni delavec Alojzij ravnal tako neprevidno s flobertovko, da se je sprožila ter mu je raztrgal nabor prste na levi roki. — Isti dan je sprožil poselnikov sin Ivan z Brezine pri Konjah v očeto vmetovno strel s puško v zrak. Pri tem je zadel po nesreči železniškega delavca Simona v trebuh in ga nevarno ranil. — Oba se nahajata na zdravljenju v bolnišnici.

Šoštanj

Osebnosti. Na novo službeno mesto odhaja g. Anton Kožel, dosednji živnozdravnik v Šoštanju. S svojo ljubeznostjo si je v dobi večletnega bivanja pri nas pridobil splošne simpatije in spoštovanje. — Šahovski klub priredi odhajajočemu v petek 12. t. m. pri Cerovski poslovilni večer, ki nanj vabimo članstvo in tudi druge.

Sport. V nedeljo 7. avgusta je gostoval SK Šoštanj s svojim kombiniranim moštvom v Celju, kjer je odigral proti SK Jugoslavija revanšno tekmo. Zmagal pa so Šoštanjci morali pustiti Celjanom z rezultatom 6:1 (2:0). Visok poraz gre predvsem na rovaš obrambe, ki je igrala z bleširanim vratarjem.

Mrtvaški zvon. Umrli so: Ivanka Cvikelj, Anton Vrabčič, Marija Hofer, Mihael Dobelšek, Marija Žnidar, Valentin Pircnik. — N. v. m. p.!

Naše dijaštvo

Dijaški koledarček za leto 1932-33 bo izšel prihodnje dni. Izdale so ga dij. Mar. kongregacije s svojimi voditelji. Snov je izbrana in pisana za katoliške fanta. Dijaki in poznavalci mladine so spregovorili. Vsak mesec ima izvirno pesem mladega katoliškega lirika. Dr. Iv. Grafenauer je čudovito lepo razjasnil vpr. kako naj kat. dijak motri umetnost. Koledarček vsebuje seznam dij. kongr. v Sloveniji, o cirilmetodijskih ideji, pesem katoliške mladine, prva pomoč (dr. A. Kožuh) in veliko zanimivosti iz zemljepisa, o Vatikanskem mestu itd. Vsebuje 64 tiskanih in 80 pravnih strani za beležke. Vezava je okusna in opremljen je koledarček z ročnim svinčnikom. Dobil se bo v vseh knjigarnah v Sloveniji ter pri poverjenikih. — Naroča se na naslov: Uprava »Naše Zvezdec, Ljubljana, Škofja ulica 15/II.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 11. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Haydn: Simfonija D-dur (plošče). — 19.00 Slike iz narave (g. Herfort): »Poslanec noči« in »Na poljanah«. — 20.00 Zabavni koticček (V. Bitezničnik). — 20.30 Koncert »Ljubljanskega Zvona«. Dirigent: Zorko Prelovec. — 21.15 Prenos pesne glasbe Erich Herse jazz-ork. iz Park hotela na Bledu. — 20.00 Celo solo koncert, izvajal g. Joseph Schuster, soločelist berlinskega filharmon. orkestra. — 22.45 Čas, poročila.

Petek, 12. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Dvojboj na harmoniki (Magister in Kokalj). — 19.00 K. M. Weber: Oberon, izjava dunajskega filharmonija (Prenos iz Salzburga: Festspiele). — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Petek, 12. avgusta:

Zagreb: 19.00 Dunaj. 12.30 Plošče. — Breslau: 23.25 Večerni zabavni program. — Milano: 20.45 Korolni in instrum. koncert. 22.15 Plošče. — Barcelona: 21.20 Jazz. 22.20 Radio orkester. 22.30 Kormova glasba. 23.00 Plošče. — Stuttgart: 20.15 Mozartov koncert. 21.30 Tekmovanje komikov. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.45 Argentinski orkester. 22.15 Melodije. 23.00 Popevke. 23.30 Večerni koncert. 00.05 Angleska glasba. — Berlin: 19.00 »Oberon«. C. M. von Weber: prenos solnografskih slavnosti. 22.40 Zabavna glasba. — Beograd: 19.00 Dunaj. — Rim: 20.45 Vokalni in instrum. koncert. Plošče. — Beromünster: 20.00 Mednarodne koralnice. 21.00 Opretna glasba. 21.45 Večerni koncert. — Praha: 19.00 Dunaj. — Dunaj: 19.00 »Oberon«. opera. 22.45 Večerni koncert. — Budapest: 19.00 Dunaj. Ciganska glasba.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

odda v palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti v Ljubljani takoj ali tudi pozneje
eno stanovanje s tremi velikimi sobami, kabinom in vsemi pritliklinami, v komfortni opremi,
eno stanovanje s štirimi sobami, kabinom in vsemi pritliklinami, komfortno, in
dva lokala, 1 manjši, 1 večji ob Masarykovi cesti.
Informacije daje ravateljstvo: Ljubljana, Miklošičeva c. 19, telefon 25-22 in 25-21, dnevno 8—14.

Konec lahkoatletskih tekmovalj

Tradicionalni maratonski tek je zaključil lahkoatletsko tekmovalje. Zmagal je, kot smo poročali Zabala, kar pač nihče ni pričakoval. Ne le, da je zmagal, tudi na cilj je prišel tako svež in čil kot dosedaj najbrž še noben maratonski zmagovalce. Tudi o senzacionalnih zmagah japonskih plavalcev smo že pisali. Sedaj smo zvedeli še podrobnosti o plavanju na 100 m. Dr. Barany je izpadel ker je prišel kot četrti v semifinalu na cilj. Proti odločitvi sodnikov so se Madjari pritožili, češ, da Barany ni bil četrti pač pa drugi. Trditve Madjarov potrjuje tudi fotografski posnetek, iz katerega se točno vidi, da je Barany udaril po cilju drugi. Toda protest Madjarov, čeprav je očividno upravičen, ni bil upoštevan z jalovo motivacijo, da je najbrž fotograf slabo stal. Malo čudne je potem, zakaj puste slikati, ako se potem slika ne upošteva. Ti protesti pa dokazujejo, da celo pri olimpijskih igrah ne gre tako kot bi bilo želelo Japoncem so se Madjari radi dr. Baranya temeljito revanžirali. V waterpolo tekmi so jih adpravili z rezultatom, kakršnega najbrž ni dosegla nobena reprezentanca: 18:0 je rezultat waterpolo tekme med Madjari in Japonci. Pri teku na 3000 m so atleti tekli celo rundo preveč. Barany je oškodovan, waterpolo sodnik je bil tepen, torej vendar ni vse tako kot bi moralo biti. Sicer so bili Braziljanci izločeni radi incidenta s sodnikom, toda red le ni tak kot bi moral biti. K sreči je večina sodnikov iz Evrope; kaj bi šele bilo, ako bi sodili sami Američani. Najbrž ne bi noben Evropec dosegel kako prvo mesto. Od lahkoatletskih tekem, ki so že končane, ne smemo prezreti rezultata, ki so ga dosegle dame pri skakanju v višino. Kar vse tri prve so skakale boljše od svetovnega rekorda. — Zmagovalci v tej disciplini Shealey (USA) je skočila 1,67 m visoko. V vseh lahkoatletskih panogah so bili doseženi novi rekordi, nekateri so trajali samo od enega preteka do drugega. Toda rezultat, ki ga je postavila štafeta 4×100 je najbolj fantastičen. Štirje tekmovalci so tekli 40 sekund, vsak samo 10 sek. za 100, to se pravi, da je v sekundi pretekel 10 metrov. Kaj vse zmore človek! Ne samo moški, tudi dame so v štafeti 4×100 dosegle rezultat, ki bi zadostoval za zmago nad vsako našo štafeto. Damska štafeta USA je tekla na progi 4×100 47 sek., torej samo 7 sek. slabše od moške štafete! — Ako niso vsi ti rezultati kot nalašč za Ameriko!

Končane so tudi borbe v rimsko-grški rokoborbi. Zmagovalci so: Bantam Rexy Brendel (Nemčija); peresna kategorija: Cozzi (Italija); lahka kategorija: Malmberg (Svedska); welter kategorija: Johansson (Svedska); srednja kategorija: Kokkinen (Finska) pol teška kategorija: Svensson (Svedska); teška kategorija: Westergren (Svedska). Največ zmag imajo Švedi.

V olimpijskem programu so sedaj ostale še plavalne, waterpolo, veslaške tekme ter boksanje. Vse ostalo je že končano. Povsod so zmagovalci zastopniki Amerike, ki so si nabrali v Los Angeles toliko zlatih medalj kot do sedaj še nikoli. Tudi so postavili neverjetne rezultate, katerih ne bo lahko zboljšati.

Zopet bajna noč na Iliriji

Danes zvečer nastopi v kopališču Ilirije državno plavalno zastopstvo, ki bo tekmovalo v nedeljo in ponedeljek v Millstadu proti avstrijski plavalni reprezentanci. Po zadnjih rezultatih posameznih naših najboljših plavalcev lahko mirno rečemo, da je naš plavalni sport prišel že tako daleč, da se lahko prav z vsakim pomerimo. Naše štafete plavajo v času, ki ga dosežejo najboljše štafete v Evropi. In ti plavalci bodo imeli zadnji trening proti našim fantom, ki so letos tako uspešno zastopali slovenski plavalni sport. Priporili so nam naslov najboljšega kluba v državi. Slovenci smo že prvi v plavanju!

Kopališče Ilirije, ki je največ pripomoglo k velikim uspehom slovenskega plavalnega sporta bo zopet bajno razsvetljeno. Ze pri prvem poskusu je bilo v kopališču redno število gledalcev. Takrat so nastopili Madjari. Danes pa nastopijo naši, ki bodo nastopali v inozemstvu. Zato mora biti odziv občinstva še večji. Naš plavalni sport mora imeti, ako hoče napredovati, močno oporo tudi v občinstvu. Ljubljana mora biti ponosna na svoje plavalce. Zato danes zvečer vsi v kopališču Ilirije, da vidite, kako se bodo borili naši fantje. Vstopnina bo minimalna, ker je prireditelj namenjena v prvi vrsti propagandi. Poleg plavalcev bodo nastopili tudi waterpolo igralci. Program tekmovalja je: 200 m prosto: Bibica, Samardžić (Jadran), Pabrovič, Bonažič (Jug), Jesih, Frič, Svetek (Ilirija). — 50 m juniorke Ilirije; 100 m prosto: Birimiše (Jadran), Grkinič (Viktoria), Sever Hribar, Kramar (Ilirija); 50 m subjuniorji Ilirije; 100 m hrbino: Marčeta (Viktoria), Gazzari (Jadran), Zirovnik (Ilirija); 4×50 prosto člani Ilirije; 100 m prosto: Senjanovič (Jadran), Wilfan (Primorje), Unini (Viktoria), Frič, Lavrenčič (Ilirija).

Propagandni skoki: nastopijo Zihnerl, Strnad, Trošt in Kordelič. Zadnja točka bo waterpolo tekma med državno reprezentanco in Ilirijo, ki bo ojačena. Tekmovanje se prične točno ob 20.30.

Ptuj

Smrtna kosa. V tukajšnji bolnišnici je umrl radi zastrupljanja krvi trgovec Ivan Horvat ob Sv. Urbana v 40. letu starosti. Pokojnik je bil vrl in obče spoštovan mož. Pokojnikovo truplo so prepeljali k Sv. Urbanu, kjer bo danes v četrtek pogreb na tamonajše kopališče. Blag mu spomin, preostanim našim sožalje!

Cerkev sv. Ožbalta se popravlja in prekriva. Pri tej priliki so bili razkriti razni zanimivi znaki iz prejšnje dobe, iz katerih je razvidno, da je bila cerkev večkrat prezidana. Tudi so se našli sledovi, ki kažejo, da je bila cerkev večkrat žrtvi požara, posebno za časa turških vojn. Dne 22. septembra t. l. potече 400 let, odkar so to lepo cerkev razdeljali Turki.

Realna gimnazija. V prvi razred se je dosedaj prijavilo 66 učencev. Prišlo je dovoljenje, da se morejo učenci prijaviti do 24. t. m. in sicer tisti, ki nameravajo vstopiti v prvi razred. Tozadevni sprejemni izpiti bodo 29. t. m.

V newyorški zakladnici

V newyorški ulici Liberty Street, nekako v sredi okraja Wallstreet, kjer je središče newyorškega trgovskega, bančnega in borznega življenja, stoji mogočna siva stavba, ki izgleda med drugimi newyorškimi palačami vprav evropsko. Ko pa vstopi človek skozi glavni vhod v veliko vežo, misli, da je v vojašnici. Vsepošev pohajkujejo in posedajo bančni stražniki z zalogami streliva za pasom in revolverji. Na vsakega obiskovalca, ki vstopi, se ozre najmanj desetorica oči. Vstop v to tako važno stavbo je dovoljen le takim, ki prinesejo s seboj priporočila pisma, na katerih so podpisali vplivni osebnosti. Če podpisani na priporočilu zaležejo, potem povedo oboroženi spremljevalci obiskovalca v krasno urejeno sprejemnico. Po običajnem sprejemu je obiskovalec deležen najprej brezplačne kinopredstave. Film mu pokaže pomen ogromne newyorške Federal Reserve Banke, katero si misli ogledati, za ameriške Združene države. Iz filma izve obiskovalec, kako so bile pred ustanovitvijo te banke razmetane zlate zaloge Združenih držav po vseh ameriških središčih in kako je banka sedaj zbrala vse te zaloge v svojih jeklenih tresorih. Poleg glavnega sedeža v Washingtonu ima banka še dvanajst podružnic, ki zbirajo zlate zaloge in jih dovajajo matiči. Glavni ravnatelj pa po potrebi razpolaga s temi zlatimi zalozami. Brez Federal Reserve Banke bi si danes gospodarstva v Združenih državah ne mogli misliti. Zlasti v sedanji krizi je pomagala ta banka že neshetokrat in vzdržala zlato pariteto ameriškega dolarja, katero bo ohranila še nadalje.

Ko je filma konec, vodijo spremljevalci obiskovalca po vseh oddelkih banke. Najprej si ogleda oddelke za bankovce. Pred vsakim vhodom je močna železna mreža. Pred vsako tako mrežo stražniki, kakor da bi bil človek v ječi. »Tukaj vidite«, pravi spremljevalec, »majhno skladišče 5-dolarskih bankovcev. Vsak sveženj je vreden 500 dolarjev. V tej sobici je 6000 takih sveženjev, ki so vsi skupaj vredni 3 milijone dolarjev.« V bližini je druga zamrežena sobica. Tu so 10-dolarski bankovci. V majhnem svežnju je povezanih 1000 dolarjev, v večjih zabojih so premoženja po sto tisoč dolarjev in v vsej sobici je naloženih »samo« 12 milijonov dolarjev.

Zlati zaklad, ki ga hrani banka, je le rezerva, ki omogoča, da pravilno razpolaga s papirnatim denarjem in ga daje v promet. Poseben, velik oddelke je zato namenjen za zbiranje, sortiranje, štetje, zavijanje in odpošiljanje denarja. V tej banki imajo celo stroje, ki štejejo papirnat denar. So pa nastavljeni tudi ženske, ki preštevajo denar, in sicer eno- in dvodolarske bankovce. Te imajo tako občutljive prete, da štejejo po pet bankovcev naenkrat. Zanimivo je, da se kljub temu le malo kdaj zmotijo in da kontrolni stroji za štetje le redkokdaj pokažejo napako, ki bi jo zagrešile občutljive ženske roke. Zanimiv je oddelke za pokvar-

doslej niti še enkrat niso lotili te podzemeljske trdnjave. Skozi več težkih oklopnih vrat pride obiskovalec po umetno zgrajenih hodnikih v oddelke za srebro. Tu imajo nastavljeni posla z drobižem po 10 centov, po četrtni in pol dolarja in z dolar-skimi srebrniki. Cele vreče srebrnikov stresajo na velikanske, plitvim lijakom podobne plošče. Ljaki se vrtili in delavec meša z levico po kupu in pregleduje novce. Kar zapazi sumljiv novce. Hitro ga vrže na kovinsko ploščo in zvenk pokaže, da ni pravi. S kleščami ga preluknja in zopet meša naprej. Na ta lijak je priključen drug stroj, ki avtomatično šteje in zavija drobiž, hkrati pa ga še natančno tehtajo, če ni morda prelahak. V blajenih skladiščih (v tej globini vlada namreč enakomerna precejšnja toplota) leže velike zapečatenе vreče, v katerih je nabrano velikansko premoženje drobiža. Prav tako delo dajo niklasti novci za 5 centov, za katere se zlasti mnogokrat oglašajo newyorške podzemne železnice in newyorška telefonska družba.

Od tod vodi obiskovalca pot v svetišče vse banke, v zlate kleti Federal Reserve Banke. Zopet je treba pokazati pisano dovoljenje in dva stražnika, ki stojita pred zaprto steno, pritisneta na

Američan Bauseh, ki je zmagal na olimpijadi v deseterboju in dosegel 8462 točk.

električni gumb. Zaokrožena stena se začne vrteti: samo 90 ton tehta. Hitro se zavrti toliko, da zazija pred obiskovalcem hodnik. Onstran hodnika že pozdravljata dva stražnika. Obiskovalec lahko vstopi v zlato kraljestvo. Skozi goste zamrežene kletke lahko opazuje skladišnice zlatih palic. V gozdu teh kletk se človek kar zgubi v številkah, ki mu jih pravi spremljevalec. V vsaki kletki je za toliko in toliko dolarjev zlata. Toliko in toliko je v eni sobi. Toliko sob je v tem oddelku, toliko v drugem. Milijoni preganjajo milijone. Vsega skupaj je zloženega v jeklenih kletkah za eno in tričetrtilijard dolarjev zlata. V posebnem oddelku je postavljena posebna, izredno točna in velika tehtnica. Skoro tisoč kilogramov lahko odtehta naenkrat, poleg tega pa je tako natančna, da ni treba prešteti zlatnikov, če je znana teža. Sicer je več vrst ameriških zlatnikov, ki se v teži malenkostno razlikujejo, vendar je tehtnica tako natančna, da ni treba drugega, kakor da uradnik s točno težo enega zlatnika deli vso težo, pa že dobi točno število zlatnikov. Pri deljenju mu ne ostane praktično niti najmanjši ostanek. Drug dokaz, kako je tehtnica natančna in občutljiva: Obiskovalec vzame dva popolnoma enaka kosčka papirja in se na enega podpiše. Skledica, na kateri je papir s podpisom, se nagne navzdol.

Obiskovalec se odpelje zopet iz podzemlja navzgor. Ni pa še videl velikih bankovcev, tisočakov in pettisočakov. V prav posebno skritem oddelku, kjer je mnogo več oboroženih stražnikov kakor uradnikov, je poseben oddelke. Tu pokaže uradnik sveženj 5000-dolarskih bankovcev. Malenkost, ki jo drži v roki, je vredna pol milijona dolarjev. Nato pokaže še sveženj desetstisočdolarskih bankovcev. Človeka obhaja kar slabost! — Ko odhaja, se vesel oddahne in že na cesti poroži za drobižem, ki ga ima v žepu...

Švedski ministrski predsednik Ekman (desno), ki je moral na kraljevo zahtevo odstopiti, ker je sprejel od Kreugerja denar. Njegov naslednik je dosedanj finančni minister Hamrin (levo).

jene bankovce. V tem oddelku razrežejo vsak bankovec čez polovico, nato preluknjajo vsako polovico in zvežejo polovice skupaj, katere pošljejo v Washington, kjer jih sežgo.

Za »papirnatim« oddelkom se začne oddelke za novce. Tu je treba prestopiti najprej v dvigalo, ki popelje obiskovalca mimo nešteti straž in kontrol v newyorško podzemlje. 80 metrov pod zemljo se dvigalo ustavi. Vsa ta palača pod zemljo je nezavetna trdnjava. 5 metrov debeli železobetonski zidovi obdajajo na vseh straneh zgoraj in spodaj zakladnico banke. Ti zidovi so tudi obdani s tajnim električnim omrežjem, ki onemogoča vsak napad. Poleg tega delujejo še nešteta druga varovala tako da je znano, da se v New Yorku, kjer so si zločinci že privoščili najbolj drzne lopovščine,

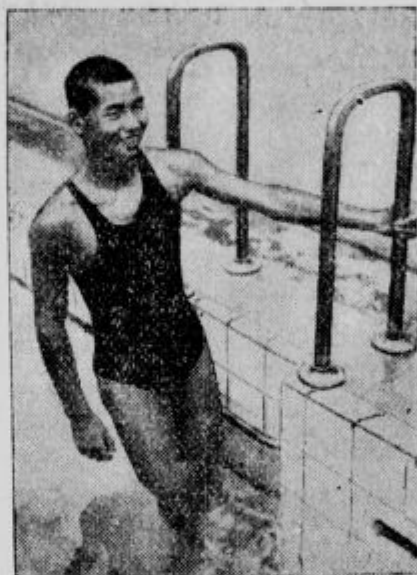
Nesreča na nezavarovanem železniškem prelazu. V Nemčiji se je zgodila huda železniška nesreča. Na neki lokalni železnici je čez nezavarovan prelaz peljal tovorni avto, natovorjen z vrečami sladkorja. Prav v istem trenutku je pripeljal tovorni avto in lokomotiva je zgrabila voz in ga vlekla 17 metrov s seboj. Avto je bil seveda popolnoma razbit in vsi trije potniki, ki so se peljali z avtomobilom, so bili hudo ranjeni. Nemško časopisje ob tej nesreči ponovno opozarja železniško upravo, naj radi naraščajočega avtomobilskega prometa opremi čimprej vse nezavarovane železniške prelaze z zapornicami. Torej gre prometni razvoj vprav nasprotno, kakor pri nas, kjer opuščamo zapornice na prelazih.

Moderni Robinzon

Na Hebridskih otokih so našli na majhnem otočku modernega Robinsona. Samotar je holandski kmet, ki je pretrgal vse zveze s svetom in kateri je že pozabil, kaj je denar. Piše se Wessel in je povedal, da je pribežal iz domovine, ker se mu je zagnusila civilizacija sveta. Njegov življenjski je v glavnem žito, ki ga sam pridelal. Ima pa tudi ovce, ki mu lepo uspevajo. Tako mu ne manjka niti dobre in zdrave mesne hrane, prav tako pa dobi volno, iz katere si sam dela obleko. Včasih se za spremembo posveti ribolovu, v katerem ima veliko srečo. Stanuje v priprosti koči, v kateri čita edino knjigo, ki jo je prinesel s seboj iz domovine, namreč sveto pismo. Pravi, da je tako zadovoljen, kakor še nikdar in da ga niti najmanj ne mika, da bi se vrnil nazaj v svet in moderno življenje, ki nudi toliko strahot.

Kolera v Mandžuriji

Kolera se v Mandžuriji širi tako hitro, da so oblasti odredile prisilno cepljenje vseh ljudi v krajih, ki so ogroženi radi kolere. Na vzhodni rusko-kitajski železnici izdajajo listke za takim potnikom, ki se izkažejo z izpričevalom, da so bili cepljeni proti koleri.

Japanec Miyuezaki, ki je na olimpijadi plaval 100 m 58,2 sekunde in dosegel nov svetovni rekord.

Švicarji elektrificirajo

Uprava švicarskih zveznih železnic namerava v prihodnjih letih elektrificirati še 400 km svojega železniškega omrežja. Ker bo tako obsežna elektrifikacija zahtevala precejšnje električne energije, bo uprava začela graditi najprej velikansko električno centralo. Centrala bo stala ob velikem dolinskem jezu, nad katerim bo 9 km dolgo in pol drug kilometer široko zbiralno jezero, v katerem bo zastajalo 26 milijonov kub. metrov vode. Zaježili bodo namreč reko Etzel v bližini Einsiedelna v kantonu Švici. Tako nastalo novo jezero bo ležalo 800 m nad morjem. Vsa dela, tako zgraditev ogromnega jezusa in elektrarne, bodo stala 62 milijonov švicarskih frankov.

Vojaki pomagajo žeti

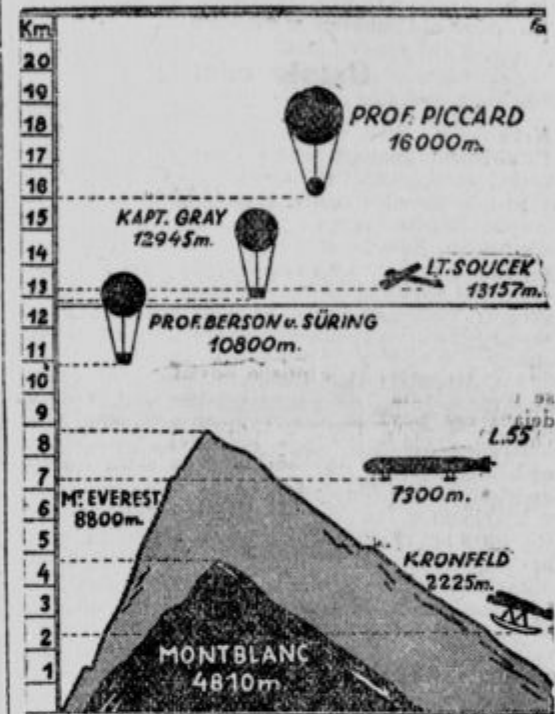
Francoski vojni minister Paul Boncour je izdal nalog, naj vojaštvo, kjer le more, pomaga kmetovalcu pri žetvi. Ker vlada v Franciji veliko pomanjkanje poljskih delavcev zlasti ob času žetve, je minister dovolil, da gredo vsi kmečki sinovi ki služijo pri vojaki, na 10 dnevni dopust zato, da bodo spravili žetev srečno in varno pod streho. Prav tako ni treba nikomur od rezervistov nastopiti sedaj orožnih vaj, če ima delo doma na polju.

100.000 smrtnih nesreč

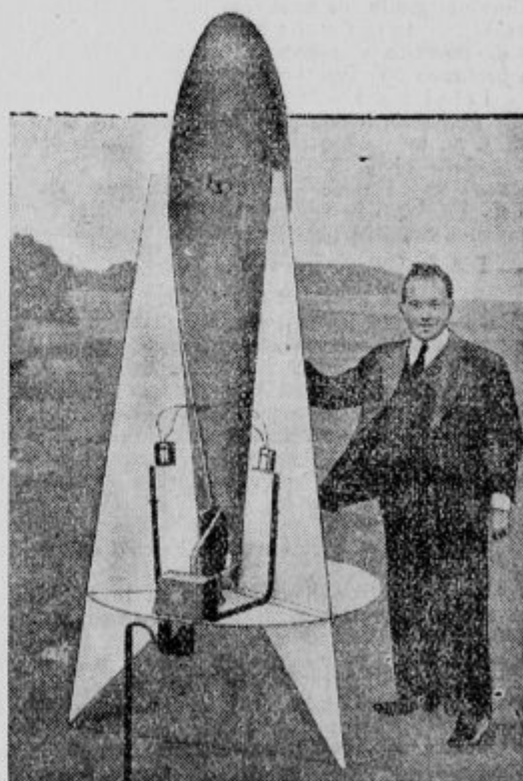
V Ameriki so izdali statistiko smrtnih nesreč v preteklem letu. V Združenih državah je lansko leto ob raznih nesrečah smrtno ponesrečilo 97.000 ljudi. Škoda, ki je nastala pri teh nesrečah, znaša 228 milijard Din! Kljub temu, da so te številke strahotne, je zahtevalo leto 1930 2000 več smrtnih žrti. Največje število smrtnih žrti seveda zahteva avtomobilski promet. Najmanjši nesreč pa se je zgodilo na železnicih, kjer od l. 1888 ni bilo še nikdar tako malo smrtnih žrti pri železniških nesrečah, kakor lanskoo leto.

Prof. Piccard se bo dvignil šele koncem tedna

Kakor poročajo, je profesor Piccard, ki je hotel odleteti v torek ob dveh zjutraj v stratosfero, preložil vzlet zato, ker ni bilo vreme ugodno. Pač pa je prepričan, da bo prav gotovo lahko odletel še ta teden.

Kako visoko se je dvignil človek. Slika nam kaže prav pregledno, kako visoko se je mogel dvigniti človek z zrakoplovi, letali in baloni. Najvišja evropska gora je Mont Blanc, ki je visoka 4810 m. Skoraj polovico tako visoko se je dvignil nemški letalec Kronfeld, ki je dosegel z brezmotornim letalom višino 2225 m. Najvišja gora sveta je Mount Everest, ki je visoka 8800 m. Nemški Zeppelin je že med svetovno vojno dosegel 1500 m manj, namreč 7300 m. Z balonom sta se dvignila profesorja Berson in Süring 10.800 m visoko in imata svetovni rekord, čeprav se je dvignil z balonom Američan kapitan Gray 12.945 m visoko. V tej višini mu je namreč počil balon in Gray se je ubil. Z letalom je dosegel Američan Soucek 13.157 m, profesor Piccard pa se je v zaprti gondoli dvignil 16.000 m. To je skoraj še enkrat toliko, kakor je visoka najvišja gora sveta.

Največja raketa. V bližini Berlina bo te dni pognal v zrak inženjer Winkler največjo raketo, kar jih je doslej letelo. Raketa je dolga 2 metra in teža 10 kg. Napolnjena je s tekočo eksplozivno snovjo, ki bo pognala raketo v višino nad 4000 metrov. S ponovnimi poskusi upa inženjer Winkler doseči z raketami celo stratosfero.

Helen Keller med svojimi gojenici. Znana ameriška slepa in gluha pisateljica Helen Keller, ki je prva začela uspešno akcijo v prid ubogim ameriškim slepim otrokom, čita slepi mladini pravilice.

Trošarina na vino in žganje

Kr. banska uprava dravske banovine je razposlala vsem županstvom okrožnico o pobiranju občinske trošarine na vino in žganje po 20. aprilu 1932. Iz okrožnice posnemamo:

Z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini z dne 18. aprila 1932, Službeni list št. 337-33, je bilo ukinjeno pobiranje državne in banovinske trošarine na vino in žganje, in sicer z 20. aprilom t. l. Ker je država zase in za banovine nadomestila dohodke iz teh trošarin s pavšalnimi zneski, ki jih kot letne trošarinske takse pobira od točilcev in prodajalcev omenjenih pijač, je ukinila kot nepotrebno tudi kontrolo nad prometom teh pijač od proizvodnika do potrošnika.

Občinska trošarina na vino in žganje z novim zakonom ni ukinjena. Prizadeta pa je z njim toliko, da je za dobo od 1. januarja 1933 dalje v nakladni stopnji maksimirana in da so nastale bistvene izpremembe v njenem pobiranju vsled ukinitve državne kontrole nad prometom teh pijač in vsled uvedene kontrole in trošarinske prostosti proizvodnikov. Radi ukinitve prometne kontrole je postalo pobiranje občinske trošarine znatno težje, ker se občina odnosno organi, ki trošarino zanje pobirajo, ne obveščajo več o v okoliš občine poslanih pijačah; na drugi strani si pa velik del občin ni znal nadomestiti ukinitve prometne kontrole s poostreno lastno kontrolo konzuma, ki edino more občini danes zagotoviti pričakovani dohodek iz trošarin. Posledica obojega je, da se je tihotapstvo v vinom in žganjem razpaslo kakor še nikdar prej in da so dohodki občin od 20. aprila dalje silno padali.

I. Višina občinske trošarine.

Uvodoma omenjeni zakon maksimira za dobo od 1. januarja dalje občinsko trošarino na vino na 50 Din od hl za vsake občine in na 100 Din od hl za mesta, občinsko trošarino na žganje in na spirit pa za vse občine na 5 Din od hl. Na to opozorjam že sedaj z naročilom, da se ta omejitev pri sestavljanju proračuna za leto 1933 upošteva in da se v občinah, ki imajo sedaj uvedeno višjo trošarino, ta takoj s 1. januarjem 1933 pobira samo v maksimirani višini. Znižanje na maksimirano višino nastopi samo po sebi, torej tudi v primeru, da občinski proračun dne 1. januarja 1933 od nadzornega oblastva še ne bo odobren. Iz tega sledi tudi, da bodo morale te občine točilcem vrniti razliko v trošarini od zalog, od katerih je bila plačana višja trošarina.

Do 31. decembra 1932 pa pobira občina trošarino v oni višini in na one predmete, kakor ji je bilo dovoljeno po odobrenem občinskem proračunu za leto 1932. Za leto torej ni v tem pogledu nobene izpremembe.

II. Trošarinski obveznik.

Občinska trošarina se pobira od onih količin trošarinskih predmetov, ki se v okoliš občine potrošijo (§ 79 zakona o državni trošarini in enaka določila občinskih redov). Proizvodnje in trgovskega prometa ne sme zadeti. Kot konzumno določeno jo nosi (končno plača) vedno le potrošnik, to je oseba, ki je pijačo povžila. Trošarina bi se torej morala pobirati od potrošnika v trenutku dejanskega povžitja. Oboje pa je tehnično neizvedljivo. Prvič je kontrola dejanskega povžitja nemogoča in neumestna, radi česar se mora trošarina pobirati že prej, in sicer v zadnjem stadiju trgovskega prometa, ko pijača preide iz trg. prometa v potrošnjo ali z drugimi besedami, ko se za potrošnjo pripravi, drugič pa se v nadrobnejšem prometu od potrošnika sploh ne more pobirati, radi česar se v tem primeru pobira že od točilca, ki pa jo nato z vračunanjem v prodajno ceno prevzame na potrošnika.

Pijača je za potrošnjo pripravljena: pri točilcu v trenutku, ko nastavi sod za točenje na drobno, pri potrošniku na debelo pa že v trenutku, ko vnese pijačo v občino (jo prejme od trgovca) v svojo neposrednega konzuma.

Trošarinski obveznik postane torej točilec na drobno ob nastavitvi posode, potrošnik na debelo pa ob vkletenju.

Za točenje odnosno prodajanje na drobno se smatra v smislu trošarinskega zakona oddajanje trošarinskega predmeta v količinah pod 50 l vina ali pod 25 l žganja naenkrat.

Za trošarinsko obveznost ne igra nobene vloge, ali ima točilec obrtno pravico ali ne. Trošarino mora plačevati in trošarinski predmet prijavljati vsakdo, ki toči ali prodaja na drobno, torej tudi oni, ki bi točil kupljeno pijačo doma ali krošnjari, z njo ali jo kakorkoli spravljali v potrošnjo. Enako je obveznik plačevati občinsko trošarino vinogradnik od vina lastnega pridelka, ki ga toči na drobno (pod vejo).

Za prodajalca alkoholnih pijač v (originalno) zaprtih steklenicah nastane trošarinska obveznost seveda že z vkletenjem (vskladiščenjem) pijače.

III. Olajšave in oprostitve.

Za vinogradnike je prinesel novi trošarinski zakon olajšavo, da se smatra za točilca na drobno sele pri količinah pod 5 litrov, kadar prodaja vino lastnega pridelka v svoji vasi, odnosno pod 10 l v trgu ali mestu. Za prodajo izven vasi pa nastopi trošarinska prostost sele pri količinah nad 50 l. Vinogradnik plačuje torej občinsko trošarino samo od onega vina lastnega pridelka, ki ga toči ali prodaja v svoji vasi v količinah pod 5 (10) l ali izven vasi (toda še v občini) v količinah pod 50 l. Od vina, ki ga vinogradnik proda preko omenjenih količin, torej od vina, ki ga proda na debelo v svoji občini ali tudi izven nje, se ne pobere nobena trošarina. Trošarina se v teh primerih tudi ne pobere od potrošnika, ki je prejel vino neposredno od vinogradnika.

Dalje je občinske trošarine prosto tudi vino lastnega pridelka, kolikor ga vinogradnik potroši za svoj dom in vino, za katerega veljajo ista načela kakor za vino lastnega pridelka, če tudi ni lastni pridelkec, pač pa namenjeno vzdrževanju izvestne upravičene osebe, to je vino, ki ga prejema prevzitek iz naslova prevzitka in duhovnik iz naslova benske obveznosti.

Končno je oproščeno občinske trošarine mašno vino v predpisanih, bogoslužju namenjenih količinah.

K olajšavam je prišteti tudi pod t. II. navedeno in s tem odlokom vsem obrtnim točilcem prvič splošno dovoljeno plačevanje trošarine sele ob nastavitvi posode. Ta olajšava sicer ni v zakonu izrecno predvidena in bo otežila kontrolo; kajti vse vino, ki si ga nabavi in vkleti gostilničar, je namenjeno potrošnji in postane torej trošarinski predmet že ob vkletenju. Vendar kaže radi krize ugoditi dolgoletni težnji gostilničarjev in posredno tudi vinogradnikov ter jim omogočiti nabavo večjih zalog vina. Zakonu pa ta način pobiranja ne nasprotuje. Za primer, da bi se ta olajšava v večjem sloju zlorabljala ali preveč otežila kontrolo, se more vsak čas odrediti plačevanje od vkletene pijače.

Prijavljanje in kontrola.

Prijaviti mora tako točilec in prodajalec na drobno kakor tudi potrošnik vsako od proizvodnika ali veletrgovca prejeto (vkleteno) količino pijače, torej vsako količino, ki jo je prejel radi točenja (prodaje) na drobno odnosno (potrošnika) radi neposrednega konzuma. Isto prijavo dolžnost ima proizvodnik in trgovec, ki toči tudi na drobno, glede količin, ki so namenjene takemu točenju ali prodaji.

Prijaviti je torej vedno že ob vkletenju pijače ne glede na to, ali je trošarina plačljiva že s tem momentom ali šele pozneje.

Odpadle pa so po novem zakonu vse prijave blaga, ki se nahaja še v trgovskem prometu. Proizvodnik torej ni več dolžan prijavljati gostilničarjem ali privatnikom odpremljenih količin, najsi bo to v svoji občini ali izven nje (razen ako gre za prodajo na drobno, kjer pa je itak on sam trošarinski obveznik).

Trgovec na debelo prijavlja odposlane količine le v primeru, da bi smatrala občina to za potrebno in bi to v svojem, ob koncu okrožnice omenjenemu pravilnik izrečno odredila.

Ponekod je razširjeno mnenje, da po 20. aprilu t. l. organi finančne kontrole, odnosno občine sploh nimajo več dostopa do kleti in drugih shramb. Dogodili so se tudi primeri, da so posamezni neinformirani točilci zabranili organom finančne kontrole dostop do svojih prostorov. Tako mnenje je seveda zmotno; država je ukinila kontrolo proizvodnje in prometa, ker je ne rabi več, ni pa ukinila ali prepovedala kontrole, kolikor je ta potrebna za pobiranje občinskih trošarin. Pravica pobiranja trošarine od določenih predmetov je nujno združena s pravico kontroliranja konzuma teh predmetov do najmanjših količin.

Pri vinogradnikih, ki niso gostilničarji ali trgovci z vinom, je kontrola finančnih organov omejena izključno na točenje pod vejo in na slučaje kazenskega zasledovanja.

Plačuje se občinska trošarina normalno od litra potočene (za točenje nastavljen) pijače. Dopolnost je pa tudi pavšaliranje. O tem, ali se uvede ta ali oni način, odloča občina sama.

Tihotapstvo se kaznuje po čl. 34. zakona o

Zdravo od solca ogorelo kožo s pomočjo NIVEA-CREME ali OLJA
Nivea-Creme Din. 5,00-22,00 Nivea-Olje 25,00-35,00

državni trošarini z redno trošarino in s kazensko trošarino v iznosu petkratne redne trošarine. Pravomočno prisojena kazen se izpremeni v zapor, ako obsojeni kazni ne plača v 3 mesecih.

Novi davki

Zakonski predlog o povišanju promet. davka od 1% na 2% je bil sprejet v narodni skušnji. Med razpravo je finančni minister Djordjevič izjavil, da je zahteval povišanje davka radi tega, ker predvideva proračun za 1932-33 300 milij. dohodkov iz tega davka; v resnici pa so znašali dohodki v prvih treh mesecih samo 52 milij. Ako bi ne bil prometni davek povišan, bi nastal primanjkljaj v znesku 100 milijonov. Proti povišanju davka je govoril dr. Ivan Lončarevič, naker je bil zakon sprejet s 152 proti 17 glasovom. Ta davek je vrgel v proračunskem letu 1931-32 samo 300 milij., mesto 450 predvidenih. Glede trošarine na elektriko je finančni odbor osvojil predlog Zveze elektrotehničnih inženjerjev, ki je tehnično pogledu sicer nekoliko drugačen kakor vladni, toda njegov finančni učinek je isti.

★

Državni obračun za prve 3 mesece tekočega finančnega leta izkazuje primanjkljaj 277.800.623,06 Din, in sicer so znašali izdatki 1.510.512.044,32 Din (v proračunu predvideni 1.893.780.166,25), dohodki pa 1.241.711.421,26 Din (predvid. 1.893.780.166,25).

V trgovinski register so se vpisale naslednje tvrdke: Dežman Valentin, Lancovo pri Radovljici, trgovina z lesom; I. Andlovic, Ljubljana, trgovina z vrvarskimi izdelki; Avtomatični bufet »Daj-dame«, d. z o. z., Ljubljana, osnovna glavica 50.000 Din (poslovodje Oset Franc in Jurij Zupan); Rafinerija dragih kovin, Ljubljana (nakup in prodaja ter kemično ločenje dragih kovin, glavica 20.000 Din, poslovodja inž. Robert Pavlin); »Centrala za staro železo v Ljubljani«, d. z o. z., poslovodja Török Sandor, trgovec v Sarajevu. — V zadržni register sta se vpisali »Zadruga elektrarna v Pirničah, d. z o. z.«; »Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani, z. z o. z.«

Zaklopne znamke. Zaklopne znamke v lični obliki je pravkar izdala uprava Ljubljanskega velesejma v propagandne namene za svojo letošnjo prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki se bo vršila od 3. do 12. septembra. Vinjete so na razpolago v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem in francoskem besedilu. Podjetja naj jih izvolijo zahtevati od urada velesejma v Ljubljani, ki jim jih bo takoj brezplačno dragevolje dostavil.

Konkurzi in poravnave. Konkurz je bil razglašen o imovini tvrdke Avtopromet Zbačnik, d. z o. z., v Robu (upravniki Hanžič Ivan, notar v Velikih Laščah, zbor upnikov 13. avg. 1932, oglasitveni rok pri okr. sodišču v Velikih Laščah 31. avg. 1932); o imovini Franceta Koprive, trgovca z meš. blagom v Kranju, (oglasitveni rok 20. sept. na okr. sodišču v Kranju, upravniki dr. Sabothy Beno, odvetnik v Kranju). — Poravnalno postopanje je bilo uvedeno o imovini dolžnikov Franceta in Frančiške Jagodič, gostilničarja, ozir. trgovca z manufakturnim blagom v Kamniku (upravniki dr. Potokar Ivo, odvetnik v Kamniku), narok 13. sept. pri okr. sodišču v Kamniku, rok za oglasitev 6. sept.; o imovini Podlipnika Franca, trgovca z lesom in sadjem na Tezmem (poravnalni upravitelj dr. Kumbatovič Filip, odvetnik v Mariboru, narok pri okr. sodišču v Mariboru 22. sept., rok za oglasitev 17. sept., poravnalna kvota 100%).

Dobave. Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 22. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1200 kg bučnega olja, 2400 kg riža, 600 kg kave in 20.000 kg pšenične moke.

Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 25. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg ovs, raznega železa in pločevine ter materiala za popravilanje avtomobilov.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 13. avgusta t. l. ponudbe glede dobave knjig za matrike; do 16. avgusta t. l. pa glede dobave parnih ventilov in 50 komadov električnih žarnic.

Oddaja adaptacijskih del 3. gradnje v Novem mestu se bo vršila potem ko se lotitve dne 1. septembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Dobave. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 2. septembra t. l. ponudbe glede do-

Borza

10. avgusta.

Denar

Ljubljana. Dolar je zopet nastopil pot navzgor, čvrstejši je tudi funt, sicer nikakih posebnih izprememb.

Ljubljana, Amsterdam 2290,13—2301,49, Berlin 1851,25—1862,05, Bruselj 780,13—783,07, Curih 1108,35—1113,85, London 198,08—199,68, Newyork 5696,59—5694,85, Pariz 222,90—224,02, Praga 168,17—169,03, Trst 290,35—292,75.

Curih, Pariz 20,1125, London 17,90, Newyork 513,25, Bruselj 71,20, Milan 23,23, Madrid 41,50, Amsterdam 206,6250, Berlin 122,10, Stockholm 92, Oslo 89,70, Kopenhagen 95,75, Sofija 3,73, Praga 15,19, Varšava 57,65, Atene 3,86, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,05, Helsingfors 7,65.

Dunaj. Dinar notira na Dunaju (valuta) 12,30.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 8% Bler. pos. 44 bl., 7% Bler. pos. 42 bl., Stavba 40 denar, Ruše 125 denar.

Zagreb. 7% invest. pos. 45—51, Volna škoda kasa 208—210, (208, 215), avg. 202—207, sept. 206—208, 209, dec. 202—204, 205, 208, 206, 204, 4% agr. obv. 25—28, 7% Bler. pos. kasa 41,25—41,50, 42, 41,25, 8% Bler. pos. kasa 45—47, 7% pos. Hip. banke kasa 45—48, 6% Bler. obv. 33—34,50, Nar. banka 45—48, Agr. priv. banka 212—214, 214, 213, 211, 212.

Zagreb. Promet na zagrebški borzi je znašal 7% Bler 2000 dolarjev, Volna škoda 900,000, PAB 60 kom. 211—214. — Celotni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 94.303 Din.

Beograd. 7% drž. inv. pos. 50, 6% Bler. obv. 35,75—35,75, (36, 34,75), Volna škoda 206—207, 206, 8% Bler. pos. 43 zaklj., 7% Bler. pos. 41,50—43,25, 7% pos. Drž. Hip. banke 45—48 (46), Nar. banka 43,20—50,00, Agr. priv. banka 215—217 (216, 215), Dunaj. Don. sav. jadr. 55,10, Aussig 100, Mundus 8,00.

Žitni trg

Ljubljana (slov. post. 30 dni). Koruza: bačka, mlev. 175—177,50, okrogla, mlev. 190—192,50, bačka, nav. 180—182,50, okrogla, nav. 200—202,50. — Pšenica: Sombor okolica, 79 kg 205—210, potiska, 80 kg 215—217,50. — Moka: bačka, nularica 315—320, banatska, nularica 335—340.

Novi Sad. Pšenica: bačka okol. Novi Sad 79 kg 125,50—157,50, bačka okol. Sombor 78 kg 152,50—157,50, bačka srednja 79 kg 152,50—157,50, bačka gornja 78 kg 152,50—157,50, bačka ladja Tisa 79 kg 157,50—162,50, bačka ladja Begej 79 kg 152,50—157,50, bačka potiska 155—160, banatska gornja 150—155, banatska par Vršac 78 kg 147,50—152,50, bačka srem. nova 76 kg 142,50—147,50, banatska nova 76 kg 140—145, bačka ladja Tisa nova 76 kg 147,50—152,50. — Oves: bački, sremški novi 115—120. — Koruza: bačka 115—117, bačka okol. Sombor 116—118, banatska 112—114, sremška 116—118, sremška par Sid 119—121. — Otrobi: bački, sremški, banatski v jutu vrečah, novi 75—80. — Ostalo neizpremenjeno. — Tendence mirna. — Promet 35 vagonov.

Chicago. Pšenica: marec 62,375, sept. 54,625, dec. 58,25. — Koruza: marec 31, sept. 34, dec. 30. — Oves: marec 19,875, sept. 18,50. — Riž: marec 36,625, sept. 32,50, dec. 33,375.

Winnipeg. Pšenica: okt. 55,50, dec. 63,50.

Živina

Mariborski živalski sejem. Prignanih je bilo 12 konjev, 15 bikov, 161 volov, 278 krav in 17 telet, skupaj 483 komadov. Povprečne cene so bile sledeče za kg žive teže: debeli voli 2,50—3,50 Din, poldebli voli 2—2,25 Din, plemenski voli 1,50—2,25 Din, bikli za klanje 1,75—2,50 Din, klavne krave debele 1,25—2,50 Din, plemenske krave 1,25—1,75 Din, krave za klobasarje 0,50—1,25 Din, molzne krave 2—2,25 Din, mlada živina 2—3 Din, teleta 3—4 Din. — Prodanih je bilo 272 komadov. Cene mesa za kg Din: volovsko I. vrste 8—10, II. vrste 6—8. — Meso od bikov, krave telice 4—5. — Telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 6—8. — Svinjsko meso, sveže 10—16 Din.

Theodor Plivier:

Skagerrak

(Nadaljevanje.)

S svojo nepopisno brzino se izločijo bojne križarke in torpedovke iz bojne linije. Smer sprednje ladje »Grand Fleet«.

Konec sveta je prišel.

Izgoreli stolpi smrdijo drugače kot s plinom napolnjene kasemate. Po plavajočih ladijskih komadih se prijemljejo obrazi, vse to izgleda kot idila. Raztrgan kapitanlajtnant ne stoka nič drugače kot kuli. Vse stanovske razlike so izgubile. Zlati našivi na rokah, ali platnene kapice, korenje ali opulentno kosilo s šampanjcem, vse je sedaj eno.

»Lützow« leži v razoru in gori.

»Derfflinger« še plava, brez signalov, brez stolpov. Počasi se plazi proti ognjeni mavrici, druge tri oklopnice slede. Admiral podi brez ladje mimo brodovja. Dosegel je »Seydlitz« in hoče prestopiti.

Čoln z admiralom in oklopna križarka »Seydlitz« drvita z brzino 28 milj. Na mostu oklopnice, v svitu bruhajočega ognja, stoji signalist, roke raztegnjene kot križani, z zastavicama v rokah.

Signalizira:

»20 težkih granat zadelo ladjo. Krovi raztrgani. Bunkerji za prenog pod vodo. Antene in radiopostaja polomljena. Samo še 3 topovi v akciji.«

Admiral drvi dalje in ne najde nobene ladje več zdrave. »Derfflinger« ima še en stolp, »Von der Tanne« en stolp, »Moltke« 1000 ton vde v trebuhu.

Stolpi mrličev! Izgorele kasemate! Boki raztrgani. Voda udara v ladje. Počasni s polomljenimi zobni drve proti sovražni liniji.

»Torpedovke v napadi«

Ni še popolnoma temno, ali vendar je vodna gladina že črna. Čolni bledijo v žarki luči velikanskih žarometov. Skatlice, 10 mm debele stene,

Kamor zadene granata, ne ostane mnogo. Posadka, 100 mož, 200 mož, je stisnjena na razstreljeno gomilo. Oficirji pojo: »Ponosno vihra črno-belo-rdeča zastava...« Vsi pojo za njimi, da rjovejo: »...na našem jaboru!« Vsi bi tudi tulili ali molili, samo, da bi nekdo pričel tuliti ali moliti. V bunkerjih goreče olje se spreminja v paro, v zelen plin. S smolo polite baklje v starem Rimu, goreče grmade iz srednjega veka, oživljajo v novem veku. Tukaj tuli cveto meso.

Angleški signali:

»Izgubil sem iz vida nemško težko brodovje. Sem v boju z bojnimi križarkami. Sovražne križarke beže proti JS... Nujno! Moja ladjo zadel torpedo! Sovražni rušilci v JZ... Okret... Stop-njeva je okret za 2 črti od sovražnika... Okret 3 črte! Okret 4 črte!... Admiral beži z 23 vozli! Admiral beži 24 vozlov!«

»Grand Fleet« se umika napadu torpedovk! Linija postaja mehka. Ognjeni krog se topi.«

To ni material. To je Jellicoe, to so njegovi formalno taktični premisleki. Za močnejšega je dan. Noč s svojimi slučajnostmi dopušta tudi slabšemus sanse! »Grand Fleet! Njej pripada svet! Ona ne more nič več pridobiti! Ona more samo še izgubiti!«

Stari lev je pretežak za skok.

Krempiji »Grand Fleet« se odpirajo!

Scheeru je manover uspel. Težko brodovje se je obrnilo. Tudi oklopne križarke so zavzele nasprotno smer, toda samo še tri. Tudi »Seydlitz« je razvalina. V varstvu dima in torpednega napada se je posrečilo otresti se poslednjih angleških tip-palk. Težko brodovje je izginito v daljavi brez-zvezdne noči.

»Grand Fleet« plove proti jugu. Smer na nemška polja min, kjer hoče Jellicoe pričakati ob zori nemško brodovje. Težko brodovje maršira proti jugozapadu, nato pa krene v velikem loku proti jugoztoku. Angleške ladje plovejo druga po le druge v koloni. Nemške pa druga za druga v dolgi liniji brazde.

V smeri jugozapada prodere težko brodovje med kolono »Grand Fleet« in njenim krijtem. Po polnoči zadene flotila angleških rušilcev v brazdi pločevе nemške ladje. Ne vedo, koga imajo pred seboj in si dajejo signale.

Žarometi mečejo jarke svetlobne stožce po morju in ostajajo brez usmiljenja na dreveh sivih čolnih. Srednji kalibri! Na kratki razdalji vsaka granata zadene. Tudi izgubljena angleška oklopna križarka »Black Prince« zadene na nemške ladje in signalizira.

Strelji grme volto. Šviganje granat daje višji ton! Smodnikov dim je v luči žarometov kakor vrela kri.

»Black Prince« gori!

Tudi rušilci!

Krdelo, novih, gigantskih bakelj gori v noč. In v tej goreči grmadi olja, premoga, smodnika in jekla so ljudje: 200 mož! 300 mož! 700 mož! 20 milj spredaj plove »Grand Fleet«.

Noben signal ne dospe do vrhovnega poveljnika.

Na nemški strani pa so bile v noči torpedirane »Frauenlob« in linijska ladja »Pommern«. »Frauenlob« se je potopila, »Pommern« se je prelomila na dvoje.

»Pommern« 800 mož posadke!

Poslednje žrtve!

1181 ranjencev, 9526 mrtvih.

Mnogi mrtvi še žive.

Sestnajst mož na »Wiesbaden«. Buljičjo v ogenj, ki polagoma pojema. Samo še v ladjni pisarni gori. In ko še tukaj ugasne, začetijo svojo mokro obleko, mraz in asfaltno morsk gladino...

Štirideset mož na »Lützow«, zaprtih v prednji prostor torpedov, ločenih od ostale posadke. Oklopna vrata so bila udrita. Imajo še dovolj zraka za dihanje. Električna luč še gori. 40 mož visi na govorniki čvni na poslednji vezi s svetom: »2000 ton vode! Črpalke se delajo. Ne preti nam nobena nevarnost!«

Sestnajst obsojenih na »Wiesbaden«, štiri-deset na »Lützow«, na stotine je raztresenih na pusti, zapuščenih vodni gladini pri Skagerraku.

Osemdeset ali 120 mož na goreči baklji, to je vseeno, še enkrat vzplapola in potem ugasne. 300 do 400 mož privezanih na potapljačijo se ladjo. Rezultat moderne tehnike, skupna norišnica, vrhunec katastrofe.

Se leži težka temperatura krvi in vroči dim brodovja nad velikansko

„NEON“ elektro reklamni in svetlobni zavod **ZAGREB**
specialni zavod za projektiranje in montažo Neonske in druge moderne razsvetljave
PRODAJA NEON — OSRAM — PHILIPS — proizvodov
Za prvovrstno kakovost in izdelavo jamči ime NEON-OSRAM-PHILIPS
 Zahtevajte brezobvezne ponudbe

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Mladenšč

sposoben za vsako delo, išče službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11.636. (a)

Kmečki fant

išče zaposlitve na kmetih. Ponudbe pod »Priden 11.629« na upravo. (a)

Službo dade

Vsaka beseda 1 Din

Dekle

ki zna kuhati in tudi druga gospodinjstva dela, takoj sprejemem. Ponudbe na Fani Polanc, valjni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. (b)

Išče se za Maribor
 popolnoma ali napol izučena kuharica in dekle k otrokom, kateri pa bi opravljali tudi druga hišna dela. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Poštena 11.599«. (b)

Dekle

ali mlajša vdova, prijetne zunanosti, prvovrstno kuharico, zmožno samostojnega gospodinjstva, išče družina 2 oseb. V postev pridejo samo one, ki so že služile v boljših hišah na Primorskem in ki dobro poznajo dobro primorsko kuhinjo. - Dokumente in sliko, katere se vrne — poslati na Split, poštini predal 19. (b)

Pouk

Vsaka beseda 1 Din

Pravilno nemško

v enem letu, italijansko v pol leta! Le vztrajni naj se oglašijo! Pouk deloma astmen, deloma v pismih. Učnina poceni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.242. (u)

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Vložno knjižico

večjo vlogo zelo ugodno prodam. - Dopise na upravo »Slovenca« pod »Prastedion« 11.635. (d)

Hranilni knjižici

Ljubljanskega denarnega zavoda za 100.000 Din in 50.000 Din prodam za 20% pod nominalno vrednost. Interesenti naj oddajo naslov upravi »Slovenca« pod zn. »Hranilna knjižica« 11.634. (d)

Razno

Vsaka beseda 1 Din

Oskrbo

prilagojeno, na deželi, išče priletno gospo. Ponudbe pod »Mirni kraj« 11.639. (r)

Berite

»Slovenca«

in oglašujte v njem!

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

IŠČEJO:

10.000 Din

plačam tistemu, ki odstopi sobo na Bledu 1 osebi kot dosmrtno stanovanje. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Trbovljah pod »Soba 120« 11.644. (s)

ODDAJO:

Stanovanje

soba in kuhinja se odda mirni stranki s 15. avg. Mala čolnarska 4. (c)

Stanovanje

dvo- in trisobno oddam. Stari trg 24/II. (c)

Dvosobno stanovanje

s predsobo, prostorno poselsko sobo, kopalnico in ostalimi pritliklinami, vse pod enim ključem, v centru mesta se odda s 1. novembrom; na željo tudi prej. Poizvedbe: Gradbeno podjetje G. Tönnies, Dvorakova ulica 3, dvorišče, pisarna. (c)

Soba in kuhinja

na dvorišču se odda za 1. sept. Vprašati pri Dav. Rovšek, Kolodvorska ul. 35. (c)

Stanovanje

soho, v souterenu, soba, kuhinja in pritlikline, oddam s septembrom v Tovarniški ulici 25, Moste. Vpraša se na Klančcu 6 pri Novaku. (c)

Posrestva

Vsaka beseda 1 Din

Droben oglas v »Slovenca« posrestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Vila

enonadstropna, nova, se takoj ugodno prodaja v Zg. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« 11.373. (p)

Novo hišo

dve sobi, kuhinja, vrt, pri Mariboru prodaja za 35.000 Din Zagorski, Maribor - Sodna ulica 30. (p)

Prodamo hišo

enonadstropno, zgrajeno leta 1914 na najlepšem kraju, nasproti župne cerkve v Zireh, katere je opremljena z električno razsvetljavo, vodovodom, gostilniško koncesijo, trgovskimi lokali in dvoriščem z vrtom. Hiša je zidana izrečno za gostilniško in trgovsko obrt, katere se v hiši od leta 1914 naprej vrši neprekinjeno. Za vse podatke in ceno naj se interesi obračajo na lastnika: Županstvo v Zireh, pismeno ali osebno. (p)

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Vsakovrstno

zlato nakit
 po najvišjih cenah
 CERNE, juvelir Ljubljana
 Wolfova ulica št. 3

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din

Odprt »Ford« avto

in »Wanderer« limuzino, malo rabljena osebna voza najnovejših tipov, ugodno prodam. Namesto denarja sprejem tudi dobro vino, zidno opeko, hranilno knjižico itd. Anton Rojec, Stična. (f)

Obrt

Vsaka beseda 1 Din

Soboslikarska,

pleskarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Marn, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-68. (t)

Koruzo za krmo

oddaja najceneje volatkovina šita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. (n)

VSAKOMUR SE IZPLAČA

OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši inerat

120 Din

prima žagana drva, premo, trami, deske, fiziološki preklje itd. Jos. Preslesnik, Janševa, telefon 3398. (l)

LESENE SODE

od približno 200 l, v katerih je bil loj in druga tehniška olja, popravljene, pripravne za tekočino, poceni prodajamo. Cena po kakovosti od 40 do 60 Din za komad. Kupcem na veliko popust. Jugoslavenska d. d., Schicht-Lever, Osijek.

Steklenice

najcenejše in najpripravljenije za konzerviranje povrtnin in sadja so »Reform«. Glavna zaloga pri trvdki Lovro Petovar — Ivanjokovi. Ceniki na zahtevo. (l)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne Telefonska številka 3030

Sobno slikarstvo

Albert Špeletič

Ljubljana, Emonska cesta št. 25

Vzorci na vpogled. - Cene konkurenčne.

Pred nakupom manufakturnega blaga si oglejte izložbe

TRPINOVEGA BAZARJA

Maribor, Vetrinjska ulica 15.

SPLIT Slovenska restavracija »Minerva«

z vrtom na prostem. Klaičeva poljana 2, ruši vse cene. Kuhinja v najboljših slovenskih rokah s specializiranimi osebami. Toči prvovrstna vina opolo, črno in belo po Din 6.—. Slovenci, ki potujete v Split, obiščite jo in prepričali se boste, da daleč naokoli ne boste tako izborni postreženi. Restavracija »Minerva«, Split Lastnik: Matko Lovko

OTOMANE

Couch sofe, divane, spalne fotelje, peresnice, zimnice, zložljive postelje, mreže, ter vza tapetniška dela izvršuje najceneje

F. SAJOVIC, LJUBLJANA, STARI TRG ST. 6.

FOTOAPARATE

svetloabnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Poslužujemo se z velikim zadovoljstvom...

Trgovina s konfekcijskim in modnim blagom, zaloga »TIVAR« oblek **J. LAH**, Maribor, Glavni trg 2, nam sporoča:

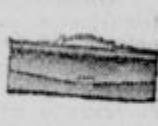
»Tudi naša trgovina mnogo inserira in se z velikim zadovoljstvom poslužuje Vašega inseratnega dela. Dovoljujemo si, opozoriti Vas na kvaliteto naših oglasov, ki ji je dalo najlepše spričevalo zadnje ljudsko glasovanje v Vašem cenj. listu. Le-to je prisodilo našem inseratu prvo nagrado kot najučinkovitejšemu.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

Denarnice za kovani denar, listnice, aktovke, šolske torbice, nahrbtniki i. t. d.

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13.

† Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nadvse ljubljena hčerka in sestra,

Bogomila Smerkè

uradnica mariborske splošne bolnišnice

v torek, dne 9. avgusta dopolodne tragično na Triglavu umrla. K večnemu počitku jo položimo dne 11. avgusta ob 4 popoldne na Dovjem-Mojstrana.

Sveta maša zadušnica se bo brala dne 13. avgusta ob 7 zjutraj v cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

Josipina Krašna vdova Smerkè, mati; Ivan Krašna, drž. uradnik v pok., oče; Irma Smerkè, Olči in Almica Krašna, sestre; rodbina Blažanin, Lavrič in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Vsem, ki so z nami sočustvovali ob boleznih in smrti naše soproge, matere in sestre, gospe

Marije Milavec

se najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. g. župniku v Planini Ivanu Lovšinu za številne obiske v boleznih in za poslovilne besede pri odprtem grobu; gg. zdravnikom dr. Breclju in dr. Kramariču, ki sta požrtvovalno lajšala pokojnici bolečine; sestram usmiljenkam v Leonišču za ljubeznivo postrežbo. Prisrčna zahvala vsem, ki so blagi pokojnici darovali cvetje in jo spremili na poti k večnemu počitku.

ZALUJOČI

Zahvala

Ob priliki smrti našega draga očeta, sina, brata in dedeka, gospoda

Ludvika Vencajza

nadrevidenta v p. in zadržnega tajnika

smo prejeli mnogo dokazov sočutja od naših sorodnikov, prijateljev in znancev. Prisrčno se vsem zahvaljujemo, posebno darovalcem krasnih vencev in Zadrugi avtobusnih podjetnikov ter njenim zastopnikom gg. Magistru in Hojaku, ki so drugemu rajnkemu izkazali zadnjo čast.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Štajerski Slovenci na Brezjah

Brezje, 9. avgusta.

Dva natprana vlaka sta prispela v noči na ponedeljek v Otoče; iz obeh vlakov se je vspal množica ljudi, ki se hiteli na veličastno romarsko postojanko na Brezjah, prepevajoč nabožne pesmi. 2530 štajerskih Slovencev...

V ponedeljek zarana so bile vse spovednice oblegane, pri mizi Gospodovi so se ljudje v nepreglednih vrstah vrstili drug za drugim. Ob 10 je bila potem slavnostna pridiga, ki jo je imel prof. Jakob Richter iz Ljubljane, ki je govoril o vzvišenih smernicah, ki naj bodo vodilne za vsakega zavednega in vnetega katoličana. Nato je bila peta sv. maša, ki jo je imel duhovni oče trboveljski g. svetnik in župnik Jakob Gašparič. Po slovesni sv. maši je bilo zunaj na prostem zborovanje Prosvetne zveze, ki vsako leto organizira ta božjepotni izlet. V imenu mariborske Prosvetne zveze je pozdravil tisočglovo množico drugi zvezin podpredsednik urednik dr. Fran Vatovec, ki je nato govoril o nujnosti, da se vse naše življenje nasloni na katolicizem, ki edino nudi jamstvo, da se resijo pereča vprašanja sodobnosti, kajti katolicizem vsebuje težnjo po izravnavanju ter izenačenju in pravičnosti presojanju. Močan katolicizem pa oblikuje močne narode, ki si z močjo idejnih osnov, dobre organizacije in propagandne sile ustvarjajo v zboru narodov ugled in veljavo. Po tej poti bo šel tudi naš rod in lavantinsko slovensko ljudstvo.

V teku popoldneva so se božjepotniki odpejali na Bled, Vintgar in drugam, da si ogledajo lepote slovenske zemlje. Zvečer je zunaj pred cerkvijo pridigal tajnik lavantinske Katoliške akcije Franc Kolenc, in sicer je bila njegova pro-

poved namenjena obravnavanju ljubezni do Boga in bližnjega, na kar se je razvila impozantna rimska procesija. V očeh ljudi si opazil solze, ko so v občutju vlisa nečesa še nevidnega videli v nočni uri ogromno množico ljudi s svečami v rokah, prepevajočih nabožne pesmi in molečih rožni venec. Raz zvonika pa je praznično slavnostno donelo pritrkavanje novih zvonov. Po litanijah in blagoslovu v natprano polni cerkvi je bilo še pozno v noč in rano uro torkovega dne slišati petje vnetih častilcev Marijinih.

Ob 6 je bila slovesno peta sv. maša, ki jo je daroval tajnik lavantinske Katoliške akcije Franc Kolenc, na kar je bila zunaj na prostem pred cerkvijo poslovilna propoved, ki jo je imel katehet in škofjski aktuarij Janez Kokošinek iz Maribora. Množice so se razvrstile v dva velikanska sprevoda, ter se vračale po dvodnevni božjepotni slovesnostih nazaj v Otoče. Spodaj, kjer se znamenita božjepotna cerkev še poslednjikrat vidi, so mnogi poklekili ter se poslovili od svetega kraja. Verno slovensko ljudstvo...

Da se je ta prireditel mariborske Prosvetne zveze tudi letos izvršila tako brezhibno in odlično, gre prvenstveno zasluga pripravljalnemu odboru in zlasti vnetemu vsakoletnemu organizatorju teh romanj, podravatelju Francu Hrastelju iz Maribora ter njegovim odličnim sodelavcem J. Kokošineku, D. Tratniku, Z. Stanglu, F. Dujecu, F. Tušaku, F. Eichmeistru in I. Jovčiču. Zasluga pripravljalnega odbora z F. Hrasteljem na čelu je tem večja, ker so v zadnjem trenutku prišle nekatere nepričakovane ovire, ki jih je bilo treba premagati. Prihodnje leto zopet na svidenje na Brezjah!

50 let „Slovenčev“ naročnik

Železničar g. Alojzij Premk 70 letnik

Kdo ne pozna bivšega vratarja na litijški postaji. Od Ljubljane doli do Zidanega mostu ga vsi poznajo! Vsi železniški uslužbenci od progovnega delavca do višjega uradnika so imeli z njim že službene opravke. V Litiji in okolici je znan in spoštovan ta skrbni krščanski oče svoje mnogostevilne družine. V njegovo brezalkoholno gostilno v Gradcu zahajajo okrepljena potrebni abstinence iz Litije in drugod. Pred kratkimi je stopil po 44 letih letih vestne in naporene železniške službe v zaslužni pokoj. V teku teh let je opravljal najrazličnejša opravila pri železnici, zadnje čase službo vratarja. Bil je res izredno priljubljen pri svojih tovariših in predstojnikih. Njegov plemeniti a trdni krščanski značaj ga je dvigal visoko nad skromno njegovo službo.

Leta in naporna služba se mu sicer pozna, a drugače je zdrav, tudi vesela narava ga ni zapustila. Rodilo se mu je 14 otrok. Kot veren praktičen katoličan je tudi svojo družino vzgajal v tem duhu. Naš jubilar g. Alojzij Premk je prav od početka naročnik »Slovenčev«. »Slovenec« pa ima že menda 50 let. Od mladosti mu je najboljši prijatelj, svetovalec in vodnik. Vsa njegova družina rada bere oba ta lista. Mnogostevilni znanci in stanovski tovariši mu k njegovi 70 letnici iskreno čestitajo in želijo še mnogo, mnogo srečnih dni v krogu številnih otrok in vnukov. Čestitkam se tudi mi iz srca pridružujemo z željo, da bi Bog slovenskemu narodu dal mnogo takih značajev, kakršen je naš g. Alojzij Premk iz Gradca pri Litiji! Bog živi!

Kmetje v boju z razbojnikom

Zagreb, 10. avgusta.

Pred kakimi 9 leti je bil obsojen na 12 let temnice v Stari Gradiški neki Jovan Medić iz vasi Bele Vode pri Petrinji. Mož je izvršil mnogo hudih zločinov, med drugim je oropal iz poštnega voza 200.000 Din gotovine. Ker pa se je v kazniščnici dobro vedel, so ga l. 1929. pomiloštili. Mož se je vrnil domov.

Doma pa je nadaljeval svoje nasilno življenje. Mnogim je požgal hiše, seno, pobijal konje, na nekatere kmete je tudi streljal. Nekega dne je ustrelil kmetu Petra Jelica. Z vsakim, o katerem je slišal, da o njem reče kako trdo besedo, je obračunal na ta način. Zato je ustrelil tudi Jelica, kateri je umrl v bolnišnici v Glini. Jelicevi sorodniki pa so organizirali sedaj krvno maščevanje. Nad 50 oroženih kmetov je šlo na lov za razbojnikom Medićem, ki so ga naposled

našli na polju pred vasjo Bele Vode. Začelo se je strašno streljanje iz pušk in samokresov. Medić se je umaknil v koruzno polje in od tam streljal na kmete. Naposled se je umaknil v neko hišo, odkoder je nadaljeval streljanje. K sreči pa nobeden zasledujočih kmetov ni bil zadet. Nazadnje je razbojniku pošlo strelivo.

Tega trenutka so čakali kmetje in naskočili hišo. V trenutku so imeli razbojnika na tleh. Že so se pripravljali razjarjeni možje, da mu vržejo zanjko okrog vratu in ga obesijo na prvo drevo. Bil pa so med njimi nekateri treznejši, ki so to preprečili. Zato so kmetje razbojnika trdo zvezali in ga izročili orožnikom v Mladem Gradcu. Ko bodo orožniki raziskali ves položaj, bodo Medića izročili sodišču v Petrinji.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloga: Julij Klein Ljubljana, Wolfova 4

Dr. A. B.:

S pota k Reziki v Route

(Nadaljevanje.)

Dež je pripodil domov tudi gospodarja gostilničarja Huga Schimla. Nekaj je spregovoril, da je šla v kuhinjo, sam pa je prisel del k meni in pričel razgovor.

Cudil sem se razboritosti in obsežnemu znanju tega kmetkega moža, visoke mišičaste postave, širokih pleč, mršavega obraza in bistrih oči. Ne hote me je spomnil naših gorejskih korenin. Kajpada sem mu kmalu povedal, kdo in odkod sem in kako se pri nas živi. Nato mi je on s točnimi podatki osvetlil obupni položaj nemškega kmeta, čena žita pada od 35 predvojnih mark na 25—27 sedanjih mark, oblačine in druge kmetke potrebščine industrijskega izvora pa so narasle za 50—100 odstotkov. Nemški kmet propada, ker mora vzdrževati delovno meščanstvo in industrijsko delavstvo razloma z nezmagljivimi dajatvami deloma v preplačevanju industrijskih izdelkov. Socialna zakonodaja je povsem zgorela in ogroža celotni nemški narod. Polovica brezposelnih delavcev ne pojde nikdar več delat, tudi če se gospodarstvo življenje še tako ugodno razvije in kolonije odpro, ker so se odvadili delati in dobro živeti ob brezposelnih podporah. Delavski otrok mora imeti namazan kruh, kmeti se mora zadovoljiti s suho skorjo, a zdaj posnema delavskega. Sploh gre vse življenje rakovo pot — navzdol! Poleg krivične gospodarske in družabne politike se uveljavlja neka nova zgrešena vzgoja, ki naj bo »očvrstitev naroda« (Volksverhärtung), a je dejansko nasprotje, za-

kaj povečevanje gmote in sile s doslednim preziranjem duševnosti vodi v propast, ki se širi po vsej Nemčiji tudi na kmete. Tukaj pri njih, v Konnersreuthu, se vidi prst božji proti brezbožnemu duhu časa. Bavarci in kmetje (po nemško se sliši lepše: Bayern und Bauern) so se kasno, a vendar le zavedli znamenj časa in napravijo v svoji hiši red.

Strme sem poslušal golorokega moža v prteni srajci in visokih kmetijskih škornjih. Ko je podal svoje politično-gospodarsko-svetovnonazorno mnenje, polno pravilnorabljenih tujk in zasoljeno z izreki priznanih veščakov. Govoril je povdarno in gladko, kakor bi bral uvodnik iz dnevnika.

»Katero šole imate?«
»Tukajšnje in dveletno poljedelsko v Regensburgu, drugih nisem videl od znotraj.«
»Mnogo berete?«

»Za potrebo, ker ne vtegnem, poleti malo pozimi več.«
»Odkod pa imate toliko znanja, če ne iz šole in knjig?«

»Mož oče je bil dolgoletni poslanec tega okraja v Münchenu,« je rekel ponosno.

»Dobro visoko šolo ste imeli na rodnem domu.«
Opazil sem skoz okno, da so se začeli ljudje nabirati pred Terezino hišo. Naročil sem si kosilo za kasneje in odšel v dežju v gručo kalceve. Zazvonilo je polno. Ljudi je bilo čezdalje več, meščanskih največ, kmetijskih in delavskih nič, tri skupine duhovnikov in dve redovnici.

Udarila je ura pol ene, ko so se vrata odprla in je ženski glas — menda Terezine natere — naglo nekaj sporočil tam blizu stoječim, čes kdor pride na vrsto danes, ne pride jutri, v petek — Tereziji. Jaz nisem prav slišal in nič razumel, ču-

dno se mi je zdelo to sporočilo, ki je šlo od ust do ust in nihče ni odšel.

Tako smo tam stali v dežju in gnječi, večinoma so ljudje svoje dežnike pozaprl, ker če je koga varoval lastni dežnik, ga je močil sosedov. Meni se je glede dežja dobro godilo v ogrtači, a od znotraj sem bil ves poten, deloma zavoljo gnječe, deloma zavoljo sopenice. Pripovedovali so si ljudje, kaj jih je dovedlo semka, nekateri izmed njih so bili že prej pri Tereziji in opisovali svoje doživljanje. Posebno zabavno ali vspešno ni bilo tisto izkanje, ki se je zavleklo čez eno in čez pol dveh. Na vratih je stalo črno na belem, da bo sprejem od pol ene do pol dveh.

Nemir se nas je polasčal. Do vrat se je prerinil krepak mladenič, podoben rokodelcu na potovanju in začel z gorjako obdelovati vrata. Takoj nato se je odprlo okence nad vežnimi vrati in isti glas kakor poprej je sporočil, da Terezija danes ne bo sprejemala in da naj vsi, ki imajo kakšne želje ali prošnje do nje, to napišejo, kar bo ona prebrala in v svoje molitve vključila. Sprejem bo jutri, v petek, ob pol devetih, a le za omejeno število obiskovalcev.

Raztepli smo se. Poparjen sem se vrnil v gostilno. Kaj sem dobil za kosilo, ne vem več, bržčas tudi takrat nisem vedel, zakaj prevzela me je togota. Po kosilu me je povabila gostilničarka v točilno pregrado in me kot zdravnik prosila za nasvet v svojih bolezenskih zadevah. Brž sem ji objubil, da ji rad postrežem, saj poznam take tegobe in njih zdravljenje, a samo pod pogojem: če mi omogoči danes sprejem pri Tereziji, kar bo ona kot dobra sosedka Neumannovih lahko dosegla. Odkimala je z glavo in žalostno ponovila svojo proš-

Rubežni in dražbe

Ljubljana, 10. avgusta.

Izvršni oddelek okrajnega sodišča je letos silno zaposlen. Dnevno je naravnost bombardiran z vlogami zahtevajočih upnikov, da njegovi organi izvrše razne rubežni na premoženju, a prav veliko je tudi izvršilnih predlogov na prisilno vkupnjo raznih terjatev na nepremičnine v mestu in okolici. Oglasne deske oddelka so popolnoma preprežene z najrazličnejšimi oglasi in obvestili o prodajah in objavah na položajih razodetne prisega. Do 8. t. m. je izvršni oddelek zabeležil velikansko množico vlog, ki so dosegle že rekord 7339, dočim je bilo celo lansko leto skupaj 9728 vlog. Eksekucije pa se še vedno množijo in koncem leta bo število vlog gotovo doseglo 12.000 in še mogoče več, kajti mesečno pride do 1500 vlog. Gre za malenkostne zneske, pa tudi za velike vsote nad 1.000.000 Din. Vsote po 100.000 Din pa niso nikakr redka prikažen. Mnogo je tudi dražb.

Značilna je bila za sedanje težave današnja dražba razne ropotije, ki so jo s tovarnim avtom

pripeljali kar iz daljne Borovnice v Ljubljano. Vso robo so znesli na dvorišče hiše Mestni trg št. 1. Marsikdo je iskal to dvorišče. Končno je izsedel, da je to slavni rotovž. Ta mogoče ni še doživel tako žalostnega dogodka. Davkarja za okolico je v II. stadiju prodajnega postopanja odredila, da so ljudem, ki niso mogli plačati davkov in katerim so zarubili razne stvari, prepeljali vse zarubljene predmete v Ljubljano. Uspeh dražbe je bil pa minimalen. Kriti so bili kvečjemu vsi stroški. Stvari so bile sicer visoko cenjene, toda dražene pod senzacijono nizko ceno. Bila je res pravcata ropotija in zbirka predmetov od otomane do neizdelanih smučk. Gramofon, cenjen prvotno na 1000 Din, je bil prodan za 42 Din! Stara harmonika, cenjena na 300 Din, prodana za 32 Din! Ljudje so pri dražbi pač zbijali razne šale, toda dražba je pokazala škredno žalostno sliko naših gospodarskih in drugih prilik. Kakor čujemo, bodo pripeljali iz Borovnice v Ljubljano celo mnogim kmetom zarubljeno živino, več repov, ker v Borovnici ni bilo kupca za nje.

Z letalom na komarje

Belgrad, 10. avgusta.

Znano je, da je spodnji del Belgrada precej okužen po komarjih, ki imajo svoja legla v zamokvirjenih donavskih otokih. Belgrajska mestna občina se trudi, da bi to nadlego pregnala iz glavnega mesta. Zato vzdržuje poseben entomološki laboratorij, ki ga upravlja gospa Ana Brigina Mirkina. Ta je ugotovila, da ni drugega sredstva, kakor komarjeve ličinke uničiti s strupom. Napravila je popolen načrt in organizirala vse priprave. Mestna občina je kupila potniško letalo in mu dala vdelati posebno posodo, v kateri bi bilo mogoče shraniti 500 kg strupenega praška. Včeraj se je vršil prvi poskusni let tega letala, ki ga je vodil pilot Rodžer. V posodo na letalu so dali prašek, ki je drugače ljudem in živalim neškodljiv, ter vanj namešili 10% nekega zelenila, v katerem je po večini arzenov strup.

Poskus je veljal najprvo močvirju na Vojnem Otoku. Da se prepričajo, ali se bo poskus posrečil ali ne, so razstavili ob močvirju na otoku vrsto sodov z vodo, v katerih so bile shranjene komarjeve ličinke. Okrog 6 se je dvignilo letalo in šestkrat obkrožilo Vojni Otok ter puščalo za seboj cele oblake belega prahu. Ljudje, ki so z belgrajskih višin opazovali ta prizor, so mislili, da delajo poskuse, kako zamegliti otok. Letalo je srečno iztreslo na otok vso množico 500 kg strupenega prahu. Danes bodo na isti način prašili Makiško Polje. Če se izkaže, da so ti poskusi imeli uspeh, bodo s strupenim prahom iz letala prašili vse

močvirne otoke v Savi in Donavi, kakor tudi vsa močvirna zemljišča okrog Belgrada.

Ker ta strup ne pomori odraslih komarjev, marveč le njegove ličinke, bo treba seveda to prašenje večkrat ponoviti. Upajo pa, da bo še enkratno prašenje pokazalo, da se število komarjev manjša in s tem tudi manjša nevarnost malarije.

Izgubljena otroka

Ljutomer, 8. avgusta.

Posesnik Slana na Podgrajju pri Ljutomeru je pred par dnevi poslal svoj dva otroka, devetletnega Friderika in trinajstletnega Leopolda na Cven k posesniku, kjer služi za pastirja tretji brat. Med potjo se je otrokoma pripetila majhna nesreča, polomila sta dežnik. Zaradi tega se nista upala vrniti več domov. Tudi na Cven nista prišla. Podala sta se na pot v smeri proti Jeruzalemu in Ivanjokvcem. Nekje med potjo sta izjavila, da gresta k teti na Zg. Polskavo pri Pragerskem. Od takrat ni več sledu o njih. Nosita domače obleke, predpasnike, mlajši ima hlačke iz domačega platna, oba imata na glavi čepice in sta bosa. Ako bi kdo kje našel na nesrečna otroka, naj to takoj javi najbližji orožniški postaji, ali ju odpremi domov proti povračilu stroškov, ali naznani župnemu uradu v Ljutomeru. Starši se bojijo, da bi se otrokoma kaj ne zgodilo.

njo. Ostal sem trd v pričakovanju, da mi najprej ona pomaga do smotra in odšel ven na trg.

Krenil sem k Neumannovim in krepko potkal na okno poleg veže. Osorno me je vprašala mati: čemu jo motim pri delu. Razložil sem ji in posebej povdaril, da me je gdca Terezija prav za prav naročila.

»To ni res!« je ona odvrnila rezko.
»Kako morete vi, gospa, trditi, ko mi je gdca obljubila po gospodu kapitularnemu vikarju dr. Kieferju v Eichstättu, da me domov prišedši sprejme?«

»Kakor vse druge!« je rekla in mi zaprla okno pred nosom.

V meni je kar zavrelo, naslonil sem se na drevo pri vodnjaku in res nisem vedel, kaj naj počnem. Pristopil je k meni oni gorjačar, ki je prej ropotal na vrata, mlad mož v ponošeni športni obleki, krepkega stasa in zalitega obraza, gosti plavi lasje so se mu vsipali izpod povojane čepice. »Trdi so tisti ljudje,« je rekel, »a jaz pridem v hišo!«

Povedal mi je, da je brezposeln monter iz Essena, od 40.000 Kruppovih delavcev je zaposlenih samo še desetina, a tudi ta desetina dela samo nekaj dni na teden. On da je že šteti mesec na cesti, časih dobi kje za dva tri dni dela, potem pa pohajkuje naprej. Na svoji gorjači je pribil spominske pločice vseh večjih mest, ki jih je prehodil in Kolpingovih domov (»Rokodelskih domov«) kjer je prenočeval, kosilo že dobi ali v župniščih ali samostanih, spi se pa kjerkoli. Vendar je ceste si, na jesen pojde v Essen, kjer ima še starše. Ko sem potnika poslušal, ogledoval njegovo gorjačo in opazil časih kakor šviganje srda iz njegovih oči, me je obsla misel, da tega potnika ne bi hotel srečati na samoti.

Ljubljana

Dr. Mira Fink

specijalistka za ženske bolezni in poročništvo
radi potovanja v inozemstvo ne ordinira do
24. avgusta.

○ Cerkveno žegnanje pri sv. Krištofu bo prihodnjega nedeljo. Sv. maše s pridigo ob 6. pol 9 in 10. — Zvečer ob 8 večernice in blagoslov. Ker je ta dan tudi proslava sv. Krištofa, patrona avtomobilistov in motociklistov, bo po prvi sv. maši zjutraj in zvečer pred večernicami ob osmih blagoslov avtomobilov, avtobusov in motociklov pred cerkvijo. Zvrste naj se ob cesti, da pridejo drug za drugim pred cerkev, kjer bo vsak blagoslovljen. Vsi šoferji, ki niso mogli na Jezersko, se vabijo, da se tu priporočijo sv. Krištofu za varstvo proti nevarnostem. — Proslava sv. Roka bo pri sv. Krištofu v Ljubljani v ponedeljek (na Veliki Smarjen) od 5 popoldne. Pridiga, darovanje za povečanje cerkve in blagoslov. — V torek sv. maša ob 6 in 8.

○ Nove cene mesu. Zadruga mesarjev naznanja, da se znižajo cene govejemu mesu v mesnicah in na stojnicah; in sicer: mesu II. vrste prvostopskih volov od 10 Din na 8 Din, tako da je cena mesa sedaj: I. vrsta 12 Din, II. vrsta 8 Din. Meso slabših volov na stojnicah pa tudi ceneje.

○ O plinski kuhinji. Danes, dne 11. avgusta ob 8 zvečer bo v obednici »Kuhinje kraljice Marije« v Prečni ulici (vhod skozi dvorišče) predavanje o plinski kuhinji, zvečano z brezplačno poskušajo jedil. Kot posebnost navajamo peko pečiva in mesa istočasno v enem pečnjaku, ne da bi se pri tem kvarila okus in aroma enega ali drugega. Vabljenje vse, ki se zanimajo za moderno in sodobno kuhinjo! Vstop in poskušnja brezplačno. — Ljubljanska mestna plinarica.

○ Za začetek gledališke sezone 1932/33. v drami so se pričela s 1. t. m. pripravljati dela. Dramski ansambel študira izvirno zgodovinsko dramo »Celjski grofje«, katere avtor je znani pisatelj in režiser Bratko Kreft. To delo bo najbrž tudi prva predstava in ga režira višji režiser prof. Šest. Likke znamenitih Celjanov pa igrajo gg. Levor, Kralj, Jan in ga. Nablocka. Istočasno študirajo v Kreftovi režiji dramatisirani roman Dostojevskega »Zločin in kazenski« v prevodu Josipa Vidmarja z g. Kraljem v vlogi Razkolnikov. Poleg tega pripravljajo dramski ansambel Connersovo veseloigro »Pepek Roksi«, O'Neillovo dramo »Strast pod brestom«, Ibsenovo »Gospod Inger« in silajno veseloigro Nemea Zuckmayerja »Veseli vinogradi«. Takoj v začetku sezone pa doživi svojo krstno predstavo izvirna drama dr. Bartola »Lopez«. Sezona v drami se prične najbrž v drugi polovici septembra, pred tem bo pa drama sodelovala pri prireditvah ob priliki pokrajinske razstave s predstavami: Hoffmannthalovega »Slehernika« na Kongresnem trgu in uprizoritvijo Shakespearejevega »Sna kresne noči« pod Tivolskim gradom, kjer se je vršila koncem lanske sezone »Prodana nevesta«.

Rentgenolog dr. J. Hebein

san. Leonišče do konca avgusta ne ordinira

○ Domači delavci imajo prednost. Sedaj, ko gradijo Delavski dom na oglu Bleiweisove in Gosposvetske ceste, je zanimivo vedeti, da je pri pogodbah, ki jo je mestna občina sklenila s trdno ing. Dedek, ki ta dom gradi, določeno, da morajo imeti pri tem delu prednost domači delavci, ki so v Ljubljano pristojni in ki bi jih sicer morala mestna občina začeti njihove brezposelnosti nekoliko podprati. Tako se sedaj dogaja, da prihajajo na mestni socialni urad brezposelni delavci prosiť podpore, mesto podpora pa dobe — nakazilo za delo. Kdor je resnično potreben in dela voljan, se tega nakazila še bolj razveseli kakor podpore. In takih je večina. Med ljubljanskimi brezposelnimi namreč že davno niso več samo zapiti izgubljeni ali delomrzni, temveč po veliki večini res pošten delavci, ki bi radi delali, samo dela ne dobe. Tako pa se sedaj dogaja, da delavci, ki je bil prej v življenju v tovarni pri stroju ali ki je imel drugo delo, z veseljem prime za zidarsko lopatico in za kramp, samo da nekaj zasluži. Vest o novem postopanju mestnega socialnega urada se je hitro raznesla med brezposelnimi in te dni že stoji pred vrati socialnega urada na hodnikih številni brezposelni, ki ne prosijo podpore, temveč za delo pri Delavskem domu. Le če zmanjka ljubljanskih brezposelnih delavcev, nastavlja pri tej gradnji delavce od drugod. Delo bodo imeli približno 4 mesece, kar se bo zelo poznalo tudi mestnemu socialnemu uradu. Proračun tega urada je bil najbolj občutno skrčen in je moral socialni urad čez poletje ustaviti izdajanje vsakršnih podpor razen v najnujnejših slučajih. Socialni urad

Kulturni obzornik

+ JOZA IVAKIĆ

V Zagrebu je v nedeljo, dne 7. t. m. na vnetju mozganske mrene nenadoma umrl znani hrvaški književnik in aktivni dramaturg zagrebskega gledališča Joza Ivakić. Doma je bil iz Vinkovcev (roj. 18. marca 1879), odkoder je po dovršeni gimnaziji šel v Zagreb in dovršil filozofsko studije (klasično in srbskohrvatsko filologijo) in se posvetil profesorskemu poklicu. Sredi vojne, l. 1915., je postal dramski ravnatelj osijeskega gledališča, dve leti pozneje pa se je preselil v Zagreb, kjer je zlasti mnogo deloval v Društvu hrvaških književnikov, čigar tajnik je bil. V osvojenjskih dneh se je književno zelo aktivno udeleževal. Leta 1918. je uredil »Omladino«, naslednje leto skupaj z Milčiničevim »Savremeni«, l. 1920. pa je postal dramaturg zagrebskega gledališča, kar je ostal do svoje smrti. — V mlajši hrvaški književnosti je pokojni Joza Ivakić zavzemal zelo vidno mesto. Javno je nastopil že l. 1905., ko je izdal prvo zbirko novel z naslovom »Iz našega sokaka«. Pozneje je objavil še več knjig proze, tako »Povest jedne ljubavi« (1912), zbirko novel »Selo i varoš«, »Od žena i ljubavi« in »Obsejni roman« »Kapetan«. Ivakić je kot gledališki človek imel mnogo vploga v odrsko umetnost in se je tudi dramatično izkazal. Napisal je pet večjih odrskih del: »Somborski kolodvor«, »Poudzani sasanak«, »Inoče«, »Majstoria Ruža« in »Proslava zaveza pavačkih društava«. Razen tega je bil pokojni Ivakić znan tudi kot kritik in je na tem polju objavil dvoje pomembnejših del (»Selo u hrvaškoj književnosti« in »Književni del Josipa Kozarca«). Josipa Kozarca je obravnaval posebno toplo in poudrobno zato, ker sta bila rojaka in ker je Kozarac v večini svojih del obdeloval vprav Ilikičev ožjo domovino. široki Srem.

hrani namreč za zimo, ko bo beda največja in stiska na višku in ko bodo družine najbolj potrebne podpore.

○ Tudi državljani v odgonskih zaporih. Sedaj, v času brezposelnosti, skrbje vse države, da se po možnosti čimprej znebe tujih državljanov in zlasti raznih ljudi, ki se potikajo po svetu kot pravi potepuhi. Slovenija pa je na taki točki, da prihaja skozi njo dosti tujih ljudi, ki jih pošiljajo iz ene države v drugo. Tako se prav pogosto zgodi, da morajo prenočevati v ljubljanskih odgonskih zaporih razni Čehi, Nemci, Italijani in Madžari. Ti narodi so najbolj zastopani v teh zaporih, pripete pa se slučajno, da so v zaporih celo Armenci in člani drugih oddaljenih narodov. Te dni je privzdravil iz daljnega Porenja v Ljubljano neki Slovák, ki se je klatil menda že po vsej Evropi. Nemške oblasti so ga poslale — najbrž za pomoti — v Ljubljano, čeprav je češkoslovaški državljan, na kar je silno ponosen, da se zdi, da njegova domovina ni nič kaj ponosna nanj. Iz Ljubljane so ga poslali naravnost v njegov rojstni kraj na Slovaškem.

○ Kolesar podrl deklico. Na Glincah je neki neprevidni kolesar podrl 14 letno Ljudmilo Kernčev, hčerko užitiškega paznika z Glinc. — Pri kopanju se je ponesrečil včeraj 5 letni Franc Zupančič, sin stavbnega inženjerja iz Vošnjakovke 18. Poškodoval si je nogo. Oba ponesrečenca se zdravita v bolnišnici.

○ Dohod Ceste za gradom je sedaj razkopan, ker delavci sedaj popravljajo napeljeval, ki vodijo na Karlovo ceto. Vendar pa promet ni oviran, ker je na cesti še prostora za vozove. Le tramvaj je moral včeraj prav previdno voziti čez glavni jarek.

○ Tudi slika brezposelnosti. Kako ljudem manjka dandanes zaslužka, pove jasno tudi dejstvo, da je tržni urad skoraj vsak dan oblegan od raznih prosilcev, ki prosijo, da bi jim tržni urad dovolil stojnice, da bi nekaj zaslužili. Ti ljudje kar odkrito priznavajo: »Nikjer nič ne zaslužim, pa bi vsaj na trgu rad skupil z zelenjavo nekaj krajcarjev!« Mnogo prosilcev bi rado prodajalo tudi druge predmete, na primer lončevino, železnino, suho robo in podobno. Mestni tržni urad pa take prošnje odklanja, ker kam bi prišli na trgu, če bi ugodili takim prošnjam. Takoj bi bilo premalo prostora, saj je že sedaj ves trg zaseden in se mora tržni urad včasih prav truditi, da vzdrži promet v redu. Drugič pa bi povzročilo večje število branjevecev na trgu prav gotovo podražitev nekaterih živil in potrebščin.

○ Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 4.

○ Bluze, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima najceneje Sterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Klic želez. upokojujencev in invalidov

Železniški upokojujenci državne in južne železnice so imeli svoje lastne fondе, v katere so bili obvezani vplačevati predpisane prispevke. Te prispevke smo plačevali v zlati valuti. Fondi so imeli namen preskrbeti doslužnim in službe nezmoglim železničarjem zadostno in primerno pokojnino za njihovo preživljanje. V povojnih razmerah so pa prišli upokojujenci pri nas v najbednejši, naravnost obupen položaj.

Milostničarji z družbeno provizijo žive v obupnem položaju, ker poleg svoje malenkostne pokojnine prejemajo draginjske doklade 2 Din dnevno.

Železniškim invalidom, ki so bili pod Avstrijo, še do danes niso prevedene kronске nezdodne rente in prejemajo za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno, dočim so se železniškim invalidom, ki so bili pod ogrsko krono, njihove nezdodne rente vedle vsaj al pari že dne 1. avgusta 1927. Zakaj so od te prevedbe izostali oni železniški invalidi, ki so bili pod Avstrijo, nam je nerazumljivo, ker oboji prejemajo rente od železniške direkcije v Zagrebu na račun prometnega ministristva. Železniškim invalidom, ki so zaradi nezdode morali zapustiti službo, bi se njihove nezdodne rente morale urediti na isto kupno moč, kakršna je bila pred vojno, pri odmeri draginjskih doklad bi se moralo z njimi postopati enako, kakor z onimi, ki so doslužili polna leta, pri vseh ugodnostih enako z onimi, ki so doslužili 20 ali več let.

Ukinjena je tudi rodbinska doklada po 16. letu za one otroke, ki se uče obrti, ni se upoštevalo, da te otroke ves čas učenja vzdržujejo starši.

Upokojujencem, ki so pridelnili finančni direkciji v Ljubljani za nakazilo, se pokojnina zadnje mesece zelo neredno nakazuje. Posledica tega je, da upokojujenci ne morejo pravočasno poravnati najemnin, računov v trgovini ter si preskrbeti drugih potrebščin za vsakdanje življenje. Vdove z otroci so zaradi nerednega nakazovanja pokojnin v zelo težkem položaju. Nujno je potrebno, da se nakazovanje

KONGRES ESPERANTISTOV

Prvi teden v avgustu t. l. se je vršil svetovni esperantski kongres v Parizu. Slavnostni otvoritvi dne 31. julija je predsedoval predsednik Lebrun. Zanimivi so bili pozdravi zastopnikov 36 držav. V imenu Jugoslavije je pozdravil g. Nešič iz Novoga Sada. Zastopani je med drugimi klubi naše države tudi ljubljanski klub po svojih delegatih. Georges Warnier, predsednik pripravljalnega odbora je opisal veliko delo avtorja esperantskega jezika Zamenhofa in pozdravil prisotno njegovo hčerko dr. Lidijo Zamenhof. Povdarjal je važnost mednarodnega pomožnega jezika in čestital zastopniku države Švedske k uspešni propagandi, ker je že 50 odstotkov prebivalstva dobrih esperantistov.

Slavnostno sejo je zaključila esperantska himna »La esperanto«.

★

★ Svetopisemski roman Thomasa Manna. »Die neue Rundschau«, ki je objavila že nekaj zaključnih odlomkov iz romana, ki ga že nekaj let piše Thomas Mann, je pričela v zvezku za avgust spet tak odlomek, pod naslovom »Die Fahrt zu den Brüdern«. Odlomek bo zaključen v septemski številki. Th. Mann, ki biva zdaj v litavskem zdravilišču Niden, je o svojem romanu, ki se bo imenoval »Jožef in njegovi bratje«, povedal poročevalcu nekega litavskega dnevnika sledeče: »Prav za prav je v svojem bistvu moj roman poskus psihološke obdelave mitološke snovi. Priказati hočem v tem romanu, kako trčita judovski monoteizem in egipčanski verski reformator Amehotep IV. drug ob drugega. Kakor zatrjuje sv. pismo, je bil namreč ta verski reformator v ozkih stikih z Jožefom. Radi tega romana sem svojčas mnogo potoval po Egiptu, Palestini in Siriji, da proučim od blizu te zgodovinsko-verske kraje. Upam, da bo roman »Jožef in njegovi bratje« še letos v rokopisu končan, na kar izide v tisku.« — Iz doslej

Maribor

○ Blagoslovitev kipa sv. Janeza Vianney-a. V torek zjutraj je blagoslovil lavantinski vladika dr. Andrej Karlin v mariborski stolnici kip sv. Janeza Vianney-a. Po blagoslovlitvi je izrekel prevzvišeni pomebne besede o češčenju svetnika ter je daroval nato sv. opravilo. Slovesnosti se je udeležilo veliko število vernikov. Kip je izdelal znani kipar Sojč iz hrvaškega peščenca ter stoji v stolnici in južni ladji pri vhodu iz Stolne ulice.

○ Pri Sv. Križu nad Mariborom so imeli preteklo nedeljo izredno prisočno slavo, pri katerem je vneto in vzorno sodelovala vsa križanska fara. Rojak, križanski častiti župnik gornjepolskavski, Fran Ks. Gartner je obhajal 35 letnico mašništva. V soboto zvečer so možnarji in kresovi oznanjali daleč na okoli praznik naslednjega dne. Na lepem slavoloku so pozdravljale jubilarne prisočne besede, pred cerkvijo pa ga je pričakoval križanski vneti in neutrudno brižni g. župnik Franc Kren, ki je v prisočno topli dobrodošlici nagovoril duhovnika slavljence. Sledila je slovesna služba božja, ki jo je imel jubilar, med katero je ubrano prepeval križanski cerkveni zbor. Lepo je proslavila križanska fara jubilej duhovnika-rojaka in s tem pokazala, kako zelo ve ceniti vzvišena nesebična prizadevanja slovenskega duhovnika. Župniku slavljence naše iskrene čestitke!

○ Smrtna žrtev. V Hočah pri Mariboru je umrl inženir državnih železnic Božidar Gokjović v starosti 48 let. Zaposlen je bil v Rätgersovi impregirnici kot prevzemovalec pragov in brzojavnih drog. Truplo pokojnika so včeraj prepeljali na mariborski kolodvor, od koder ga prepeljejo v Belgrad.

○ Zabavne motorne tekme. »Motoklub Maribor« bo priredil v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 17 na igrišču ISSK Maribora gymkana-tekme, ki bodo zahtevale od tekmovalcev vso spretnost v vožnji, občinstvu pa bodo nudile obilico zabavnih prizorov. Program je zelo pester ter bodo gledalci prišli sigurno na svoj račun. Za zmagovalca je podarilo vodstvo Mariborskega tedna lep pokal.

○ Zogobre pod reflektorji. V torek zvečer so imeli mariborski pritiskači svojevrstno senzacijo, kakor je v Mariboru še ni bilo. Prva nogometna tekma v luči reflektorjev se je vršila na igrišču ISSK Maribora ter privabila naravnost rekordno število gledalcev. Igrali sta moštvi GAK iz Gradca in ISSK Maribora. Gostje so jih dobili radi premoe igre domačinov ter se je tekma končala s 6:3 (3:1). Maribor je nastopil z dvema rezervama, kar pa se ni moštvo poznalo, ker je igralo z redkim navdušenjem, da je šlo vse kot po »znorčie«. Tudi publika je bila v izrednem razpoloženju ter je nagradila domačine za vsak gol z urnebesnim priznanjem.

○ Kaj bo danes? Ob 19 lahkonatletski skupinski tek skozi mesto. Cilj pri frančiškanski cerkvi. — Ob pol 21 v mestnem parku monstre-koncert godb na pihala. Vstopnina je znižana na Din 3 za osebo.

○ Trgovine na praznik. Gremij trgovcev objavlja, da bodo trgovine na praznik Velike Gosposnice v ponedeljek, dne 15. avgusta dopoldne odprte, na kar se opozarjajo obiskovalci Mariborskega tedna.

○ Promenadna pot ob Dravi bo izročena jutri v petek, dne 12. t. m. javnemu prometu. Otvoritev se vrši ob 15.

○ Zborovanje gostilničarjev. V pokriti verandi pivovarne Union se vrši jutri v petek, dne 12. avgusta veliko zborovanje gostilničarjev Dravske banovine. Na zborovanju se bodo obravnavala važna stanovska vprašanja.

○ Tekočem SSK Maratona. Vsi tekači, ki nastopijo pri teku moštvev, morajo biti ob četrtn 7 zvečer na Livadi pripravljeni za odhod na start.

○ Iz krogov mariborskih šahistev. Naš šahovski mojster Vasja Pirc se poda v soboto na turnejo po jugoslovanskih mestih. Igral bo simultanke, katerih ima doslej na programu 16. V Šibeniku se

pokojnin redno vrši vsakega prvega v mesecu. Ako in dokler je pa to nemogoče, bi bilo želeti, da finančna direkcija vsak mesec potom dnevnih časopisov razglasi, kdaj se bo nakazilo izvršilo, da bodo obveščeni hišni gospodarji, trgovci in upokojujenci.

Vsem železniškim upokojujencem in vdovam je odvzeta prisluzna in zajamčena pravica neomejene režijske vožnje, zato so upokojujenci pahnjani še v večjo bedo, ker ne morejo poljubno do svojih sorodnikov, znancev ali zadrug, da si nabavijo življenjskih potrebščin.

Na podlagi navedenih dejstev smo bili primorani, da se s tem vnovič obračamo na kr. vlado, gospode senatorje in narodne poslance ter prosimo pomoči. Pričakujemo, da apel ne ostane glas vpijočega v puščavi. — Društvo železniških upokojujencev za dravsko banovino v Ljubljani.

objavljenih odlomkov romana je nekoliko težko soditi, kakšna bo neki celota. Tehnična spretnost in izbrusnost jezika, ki mu teče svojski, malo poetično, zato pa tem bolj znanstveno konstruktivno — kakor od izvrstnega inženjerja, ki za vse skrivnosti materiala ve, v fantastiko izpeljava gradba — je v njegovem romanu še bolj poglobljena in dognana, a njegovo podjetje — »poskus psihološke obdelave mitološke snovi« — nam dovolj jasno izpričuje, kam meri Thomas Mann s svojim novim delom.

Monografija o bolgarski cerkvi. — Znani mladi bolgarski književni zgodovinar in arheolog M. N. Mavrodinov, asistent na Narodnem arheološkem muzeju v Sofiji, je napisal zanimivo monografijo z naslovom: Cerkev v bolgarskih deželah do XIV. stoletja, ki je izšla kot publikacija zgoraj imenovanega muzeja. Predgovor je knjigi napisal drugi znani bolgarski arheolog B. Tilov.

»Red mora biti.« — Znani urednik belgrajskega na silo socialnega mesečnika »Stožer« Jovan Popović, ki je rojen v Vel. Kikindi v Banatu in ki sedaj stalno deluje v Belgradu, je izdal pri »Nolit« zbirko novel z naslovom »Red mora da bude.« O knjigi, ki je zanimiva in važna za razvoj sodobne srbohrvaške proze, bom še pisal. Za danes naj samo omenim, da je to prva knjiga domačega pisatelja v zbirki »Nolitovih« knjig. Knjigo je dobro opremil grafik Hegeđušić. Jovan Popović je znan zlasti kot prevajalec in je prevel že več v »Nolit« objavljenih knjig.

Zdravišča za tuberkulozo. — Zdravnika dr. M. Simonović in dr. M. Sekulić sta v Belgradu izdelala zelo zanimivo in praktično knjigo z naslovom: »Naša težila za tuberkulozo«. Napisana je najprej kot priročnik za zdravnike, deloma pa tudi kot nasvetovalec občinstvu, v katerem zdravišču je mogoče uspešno zdraviti razne stadije tuberkuloze. Razen opisa zdravišč se v knjigi nahajajo tudi podatki o ustanovah, ki služijo antituberkulozni profilaksi. Knjiga je bogato ilustrirana.

bo srečal v turnirju z jugoslov. šah., mojstrom Trifunovićem. — Mariborski šahisti se pripravljajo na srečanje z borei iz Varaždana. Medmestna tekma obeh klubov se bo vršila dne 21. t. m. v Varaždanu. Igralo se bo na 8 deskah. V dosedanjih srečanjih, ki so se odigrala štirikrat, je bil Maribor trikrat zmagovit, enkrat pa je podlegel močnim Varaždincem.

○ Mario Šimenc priredi svoj koncert v sredo, dne 17. 4. m. ob 20 na Trgu Svobode.

○ Tekme na Dravi. Na progi Mariborski otol: —Käferjevo kopališče so se vršile v torek popoldne tekme mariborskih dravskih piratov. Tekmovalo je 8 kategorij ter so ostali zmagovalci sledeči: juniorji enosedezno: Musnik, Dobovišek. Seniorji dvosedezno: Fras-Huber, drugi Pirich-Košak. Dame solo: Kumar, druga Tomažič. Juniorji dvosedezno: prva Čaks-Podkrižnik, druga Musnik-Musnik. Naraščaj enosedezno: prvi Schwarz. Seniorji enosedezno: prvi Fišer, drugi Musnik. Presretnila je lepa zmaga vrlaga atleta Fiskerja (SSK Maraton), ki je dosegel zmago v dvosedeznem čolnu pred lažjimi enosedezniki. Mešani pari: Fras-Kumer, druga Breznik-Stok. Senzacija so tvorile tekme Studentanov v velikih dravskih čolnih, katere je gonilo po 8 veslačev ter so dosegli na progi najboljši čas. Tekmam je prisostvovala na obeh bregovih Drave in na dravski brvi, ki se je kar šibila pod gledalci, večstočglava množica.

○ Priznanje mariborskim trgovcem. Za »Mariborski tedne« so se naši trgovci res potrudili ter uredili svoje izložbe okusno in lepo. Gremij slov. trgov. društvo sta razpisala za ureditev izložbe posebno nagradno tekmovalje, kar je trgovce še bolj vzpodbudilo. Ocenjevalna komisija je v torek končala pregled izložb ter prisodila priznanje in nagrade sledečim trgovcem: manufaktura: Franjo Majer (z nagrado), Ivan Preac (z nagrado), Tekstila Budefeldt, Anton Macun (z nagrado), Feliks Skrabl, Dolček Marini (z nagrado), Karl Jančič (z nagrado) in Ivan Pregrad (z nagrado). Konfekcija: Jakob Lah in Franjo Mastek. Krzno: Ela Granič. Dežniki: Betka Lešnik. Čevlji: Vilko Blatnik (z nagrado). Torbarstvo: Ivan Kravos. Moda: Anton Paš in H. J. Turad. Papir: Vilko Weixl (z nagrado), Heinz V., Tiskovna zadruga. Drogerija: Ivan Thür. Parfumerija: Franc Weller. Nožarstvo: Franc Tomaschitz. Železnina: Pintar & Lenart in R. Povh. Stoklo: Ivan Kovačič (z nagrado). Pohištvo: E. Zelenka (z nagrado). Urarji: F. Bureš in Ilgerjev sin. Kolonijalno blago: Zdravko Anderle (z nagrado). J. Meini, J. Klima. Delikatesa: L. Uhler. Cvetlice: F. Welt (z nagrado). Nagrade in diplome se bodo izročile 27. aprila na izrednem obnem zboru gremija v hotelu Orel. Pri tekmovalju se je opazalo, da vlada v mnogih izložbah preobloženost, kar ne vpliva lepo in privlačno. Tekmovanje se bo odslej vršilo vsako leto.

Ameriško dediščine

»Prosveta«, glasilo Slovenske Narodne Podporne Jednote v Chicagi objavlja v št. 163 z dne 13. julija 1932, da so sledeči slovenski štani umrli, katerim se ima izplačati posmrtnino, in sicer:

1. Po Peternele George, umrl 2. 11. 1930 v S. Brownsville, Pa., je izplačati 401 dolar.
2. Po Okornu Joseph, umrl 2. 5. 1932 v Forest City, Pa., je izplačati 750 dolarjev.
3. Po Progar Ani, umrla 14. 6. 1932 v Cheswick, Pa., je izplačati 600 dolarjev.
4. Po Cerarju Joseph, umrl 23. 6. 1932 v Carlville, Ill., je izplačati 1000 dolarjev.
5. Po Dimiču Joseph, umrl 3. 5. 1932 v Chisholm, Minn., je izplačati 64.62 dolarjev.
6. Po Čebonu Frank, umrl 7. 6. 1932 v Cleveland, O., je izplačati 250 dolarjev.
7. Po Simonoviču Joseph, umrl nov. 1929 v Aguilar, Colo., je izplačati 1000 dolarjev.
8. Po Gačniku Louis, umrl 7. 5. 1932 v Pueblo, Colo., je izplačati 400 dolarjev.
9. Po Boltezarju Louis, umrl 17. 6. 1932 v Butte, Mont., je izplačati 600 dolarjev.
10. Po Perlichu John, umrl 22. 2. 1932 v Ironwood, Mich., je izplačati 750 dolarjev.
11. Po Baluhu Andrew, umrl 23. 4. 1932 v Detroit, Mich., je izplačati 600 dolarjev.
12. Po Krpanu Mile, umrl 1932 v Ironwood, Mich., je izplačati 1000 dolarjev.
13. Po Soršku Stephen, umrl 20. 12. 1930 v W. Allis, Wis., je izplačati 1250 dolarjev.
14. Po Omahnu Frank, umrl 20. 11. 1931 v Clinton, Ind., je izplačati 180 dolarjev.
15. Po Nemančev George, umrl 14. 11. 1931 v Bingham, Utah, je izplačati 350 dolarjev.
16. Po Zigiču Joseph, umrl 20. 6. 1932 v Standardville, Utah, je izplačati 600 dolarjev.
17. Po Luzovecu Anton, umrl 21. 4. 1932 v Sacramento, Cal., je izplačati 849.50 dolarjev.
18. Po Gradnu Andrew, umrl 19. 5. 1932 v Kirkland Lake, Ont., je izplačati 600 dolarjev.
19. Po Grossu Ignacij, umrl 2. 5. 1932 v Forest City, Pa., je izplačati 1000 dolarjev.

Sorodniki, ki bi imeli pravico do posmrtnine, naj predložijo svoje utemeljene, z rodbinsko polo in zadnjim pismom pokojnika opremljene prošnje izseljenškemu referentu kr. banske uprave ali pa Družbi sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ljubljani.

Zlet Jugoslov. gasilske zveze v Slovenjgradcu

Slovenjgradec, 9. avgusta.

Še nekaj dni nas loči do velike proslave, ki se bo vršila 13. in 14. t. m. v Slovenjgradcu ob priliki bisernega jubileja tuk. gasil. društva in zleta JGZ. Največje priprave so končane. Po došlih prijavah se bo proslave udeležilo okrog 2000 uniformiranih gasilcev. Pride večje število gasilcev iz Slov. Korotana iz sosednje Avstrije, iz Češkoslovaške, iz vseh delov naše države itd. Take prireditve še Slovenjgradčani niso doživeli.

Polovična vožnja na vseh progah drž. žel. je dovoljena, kakor tudi posebni vlak od Celja do Slovenjgradca in nazaj. Posebni vlak bo vozil iz Celja v nedeljo zjutraj 20 minut za rednim, to je ob 8.15 in pride v Slovenjgradec ob 10.45. Iz Slovenjgradca se bo posebni vlak vračal ob 22.30. Gasilci kakor tudi drugi udeleženci naj se poslužujejo le posebnega vlaka! Za polovično vožnjo naj si vsak kupi celo vozno karto, jo da na zadnji strani zigosati, v Slovenjgradcu pa je naj ne odda, ker velja s potrdilom udeležbe tudi za nazaj. Potrdila se bodo dobila, kakor smo že poročali, dopoldne v obe pisarni, popoldne pa na veseličnem prostoru.

Po končanem sv. opravilu bo blagoslovljena nova motorna brigadna in novi gasilski prapor. Prapor je predmet obudovanja vseh Slovenjgradčanov. Izdelala ga je umetniška tvrdka »Ecclesia« v Ljubljani. Kumovale bodo praporu in brigadni gospe dr. Bratkovičeva, dr. Piratova in dr. Vošnjakova.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Brihten ded je pripovedoval svojemu tudi brihtnemu vnuku, iz katerega je pozneje zrastle slovenski pisatelj Josip Jurčič — saj ga poznate? — zgodbo o kugi in o vasi Črnelci. Bilo je tako: V žetelo je prišla kuga, Črnelci so se je pa hoteli ubraniti. Zagradili so svojo vas z visokim plotom, nihče ni mogel v Črnelci in nihče ven. Črnelci so bili torej kuge rešeni? Kaj pa če! Kuge v žeteli že davno ni bilo več, Črnelci pa je bilo še vedno egrajeno. Nekoč pa zaslišijo ljudje iz Črnelcega plotu obupen glas: »Ljudje božji, pomagajte!« So sedle na vrli skozi plot in našli v vasi zadnjega Črnelca, ki je umiral — za kugo. Vsi drugi Črnelci so pomrli že pred njim.

Prav za prav pa Črnelci niso izumrli, saj Črnelci še stoji in Črnelci žive v njem še danes. Svoje posebnosti imajo, kakor jih ima vsaka slovenska vas. Svoje posebnosti imajo vsi Slovenci, zato pa smo svoj narod. Tako imajo lahko posebnosti tudi Črnelci. Ampak črnelca zgodba zvedra le ni izmišljena, marveč že danes do pičice resnična. Pa ne v Črnelcem, ampak po svetu. Le pogledite, kako se zapirajo države druga pred drugo! Ne z lesenim plotom, ampak z idom carin, tarif, polnih listov, s tisoč zapovedi in dva tisoč prepovedi. Zato pa je tako dandanes. Ker hoče vsak le samega sebe rešiti, se zapre in misli, da je rešen. Pa ni, le zaplankan je! Kuga krize in tudi drugačne kuge pa so najbolj nevarne tistim, ki so zaplankani od vseh strani in od vsega sveta. To so vedeli že pred sto leti stari očanci tam okrog Mrzlega polja, Stične, Muljave, Črnelcega in drugod. Današnji učeni svet pa na modrost starih, ki niso znali ne pisati ne brati, prihajajo še le po trpljenju tolikih kriz in težav!

Koledar

Četrtek, 11. avgusta: Tiburcij, mučenec; Suzana, devica.

Osebnosti

— Premesčen je g. dr. Julij Murgel, primarij in banovinski zdravnik v Krškem, za banovinskega zdravnika v Cankovem v Prekmurju.

Ostale vesti

— Eucharistični kongres v Malinski na otoku Krku se bo vršil v dneh od 12. do 15. avgusta. Eucharistični kongres se bo začel s tridenavnico v cerkvi sv. Apolinarija. Največje slovesnosti pa bodo v nedeljo in na praznik. Dopoldne bo prevzvišeni gospod škof dr. Srebrnič imel pontifikalno sv. mašo z govorom. Nato bo zborovanje, na katerem bo govorilo več laikov s Sušaka. Popoldne ob 4 bo procesija ob obali, ki jo bo vodil prevzvišeni gospod škof dr. Srebrnič, kateri bo pred sklepnim blagoslovom govoril o predmetu: »Naše življenje za Kristus!«

— Izletniški vlak Ljubljana—Sušak. V soboto, dne 13. avgusta, bo vozil izletniški vlak Ljubljana—Sušak skozi Zagreb. Odhod iz Ljubljane gl. kol. v soboto zvečer ob 22.05, prihod na Sušak v nedeljo jutraj ob 6.47. Povratek iz Sušaka v ponedeljek zvečer, dne 15. avgusta ob 17.52, prihod v Ljubljano gl. kol. v torek jutraj, dne 16. avgusta, ob 3.11. Izletniški vlak bo imel lepe in udobne vagonne in vozi z brzino brzega vlaka. Vozna cena izletniškim vlakom je polovična in znaša od Ljubljane do Sušaka in nazaj samo 117 dinarjev 50 par. Polovična vozna cena do Sušaka in nazaj velja tudi z vseh postaj, kjer ima izletniški vlak oločen postanek, kar je razvidno iz posebnih oglasov pri potniških blagajnah. Pa tudi izletniki z drugih postaj, ki se bodo pripeljali v Ljubljano ali Zidani most s priključenimi vlaki k izletniškemu vlaku, bodo že s svoje domače postaje deležni ugodnosti polovične vožnje do Sušaka in nazaj. Izletniški vlak bo vozil ob vsaki udeležbi. Izletnikom se torej za ta izletniški vlak ni treba prej prijavljati na postajah kakor doslej. Zato priporočamo obitvstvu, da porabi to ugodno priliko, ker more ostati kar dva dneva na morju.

— Avtobusni izleti Zvezze za tujski promet v dneh od 13. do 15. avgusta. Izlet v Logarsko dolino. Prvi izlet v soboto, odhod ob 4.45, povratek v torek ob 4 jutraj tako, da se izletniki vrnejo v Ljubljano pred 8. Cena 125 Din brez hrane za osebo. Drugi izlet v nedeljo, odhod 4.45, povratek v ponedeljek zvečer. Cena 125 Din brez hrane. Tretji izlet v nedeljo jutraj ob 4.45, povratek zvečer, 125 Din s prehrano. Četrty izlet v ponedeljek kakor v nedeljo. Izlet v Logarsko dolino se vrše tja in nazaj čez Gornji grad. Na občo željo izletnikov odpade postanek in večerja v Gornjem gradu, da zamorejo priti čez Črničev podnevi. — Izlet v Bakar. V soboto odhod ob 4.45, povratek v ponedeljek ob 16 iz Bakra. Cena s prehrano 350 Din, brez hrane 225 Din za osebo. — Izlet na Koroško. Ob priliki mednarodnih plavalnih tekem Jugoslavija: Avstrija 14. in 15. t. m. bo vozil odprti avtobus v Millstatt. Odhod v nedeljo ob 4.45. Cena 240 Din brez hrane in prenočišča. Prijave sprejema »Putnik« do 12. t. m. Vsi izleti se vrše v odprti avtobusih. Odhod vedno z dvorišča pri »Figovcu«.

DAJ Ledeno kavo DAM

— Davčna uprava v Ribnici. AA. Dne 1. julija 1932 je prišla redno poslovanje na novo ustanovljena davčna uprava v Ribnici, ki obsega ozemlje sodnih okrajev Ribnica in Velike Lašče, ki je do konca junija t. l. spadalo v krajevno pristojnost davčne uprave v Kočevju. Ker se nekatere stranke, pa tudi nekateri uradi še vedno obračajo v stvarih, ki se tičejo nove davčne uprave v Ribnici, se zmerom na kočevsko davčno upravo, kar povzroča zmedo in ovira gladko odpravljanje poslov, je kr. banska uprava s posebno okrožnico obvestila vse podrejene urade o ustanovitvi davčne uprave v Ribnici.

— Zdravilišče Rogaska Slatina proslavi dne 14. in 15. avgusta t. l. 200 letnico strokovnega začetja slovitih vrelcev svoje mineralno zdravilne vode. Povodom te proslave se znajo, in sicer od 15. avgusta dalje zdravilna in godbena taksa, cene kopeljem in zdravilnim sredstvom ter cena hrani v zdraviliških restavracijah.

— Dr. Krekova meščansko-gospodinska šola v Zgorajši Šiški pri Ljubljani po ministrskem odloku z dne 8. julija 1915, štev. 18120-XXI-b s pravico javnosti, odobreno po prostem ministru v Belgradu štev. 7431-1 z dne 4. maja 1932. Golenke se sprejemajo za eno ali dve leti. Šola je razdeljena v dva letnika in sicer: v redno meščansko-gospodinsko šolo (I. letnik), ki trajajo eno šolsko leto, in v strokovno šolo (II. letnik). Učenke drugega letnika so lahko vse mladenke, ki so dovršile vsaj nižjo gimnazijo ali meščansko šolo in

dovršile katerokoli celoletno gospodinsko šolo s pravico javnosti. — Te se usposobijo za upraviteljice v internatih, sanatorijih, restavracijah in drugih samostojnih gospodinskih podjetjih. Šolsko leto 1932-33 se prične 1. oktobra. Pojasnila se dobe na šoli.

— Sv. Martin na Pohorju turistični kraj. AA. Ministrstvo trgovine in industrije je z naredbom II 24581-T-10 z dne 29. julija 1932 proglasilo Sv. Martin na Pohorju za klimatsko turistični kraj.

— Ponesrečenci a dežele. Včeraj so v ljubljansko bolnišnico pripeljali tri ponesrečence z dežele. Že 5. t. m. se je v Loškem potoku ponesrečil 61-letni delavec Alojzij Vončina. Na desno nogo mu je padel hloh in mu jo je zlomil. — Na Trati v Poljanski dolini je neki kolesar podrl 61 letno Marijo Langerholz, ki si je pri padcu zlomila desno roko. — V vasi Draga v Loškem potoku je padel s konja ševljarski pomočnik Valentin Vole in se nevarno poškodoval na glavi.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 63 od 10. t. m. je objavljena »Uredba o besedilu službenice ministrstva za telesno vzgojo naroda«, dalje »Odločba o zvanju pisarja v predsedništvu ministrskega svetca«, »Pravilnik o opijemskem fondus«, »Predpisi za polnjenje omarič za prvo pomoč« in »Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin v l. 1932«.

— Igraj »Pri kapelici (15 Din) in »Prisegamc (20 Din) se naročati samo pri pisatelju in dovoljenju za uprizoritev daje sam osebno. Dunajska cesta 52.

— Metliško kopališče. Iz Metlike: Menite, da ga imamo! o pač! Imamo vode, in kakšne vode! Toda vsaka čebrica rabi ušesa, če hočeš, da jo kam prestaviš, naša Kolpa ima pač krasno vodo za kopanje, toda obrežja nima. Čudna voda to, kaj ne. Pa je vendarle res tako. Če kdo ne verjame, pa naj povpraša, kako je bilo oni dan, ko je prišel lastnik obrežnega travnika, in z raznimi in nič kaj izbranimi izrazi nagnal množico kopalec, ki so se solnili po njegovi otavi. Niso bile ravno lepe te njegove besede — in to on sam dobro ve, toda pravica je pa le njegova, zakaj travnik je njegov in trava tudi. Resna zadeva je pa tudi to: Kdo je poklican, da poskrbi za kopališče primeren svet? Povsod imajo v ta namen zgrajene tudi kake kabine — morala in higiena jih zahtevata. Mi pa radi vpijemo, da je Kolpa krasna voda za kopanje, če pa pride kdo, bi se mu uleglo primeriti, kakor se je onim. Kdo je poklican, da poskrbi za primeren teren? Kdo bi imel nalogo zgraditi kopališče? V interesu pravice, reda in tujeskega prometa je, da se napravi kot gre. Kolikor je znano, bo svet lahko dobil. Tisti, ki so k temu poklicani, naj kar ganejo.

— Bolne žene dosežejo z rabo naravnega »Franz-Josef« grenčice neovirano, lažno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

— Umna reja kunccev. Spisala dr. Andrej Jenko in Alfonz Inkret. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izdaja 16 Din. — Kunčjereja je postala v teh časih zelo važna gospodarska panoga, zlasti se za revnejše sloje. Ako imaš količkaj prostora bodisi na dvorišču ali kje drugje, si lahko sam postaviš skromen hlevček, odnosno kletko za skromno žival domačega zajca. Zival ti ne dela veliko sitnosti in preglavice. Zadovoljna je z odpadki jedi, ki sicer pridejo na smetišče, poleti je pa zadovoljna s krmo, ki jo dobiš za prav nizko ceno, ali jo sam nabereš v gozdu na spreduhu. Reja domačih zajcev je zelo hvaljevna in se obilno izplača. Meso domačega zajca je lahka in zelo okusna ter zdrava jed, ki za teletino kar nič ne zaostaja. Pričujoča brošura vsebuje vse, kar mora vedeti vsak, kdor se bavi s kunčjerejo. Knjižica je bogato ilustrovana z vzorci hlevčkov, raznih vrst in pasem domačega zajca. Nudi veliko koristnih nasvetov, razpravlja o negi, zdravju in boleznih ter koristi te ljubke domače živali. Vsem rejcem kunccev knjižico toplo priporočamo.

— Sree, živce, ledvice zdravi Slatina-Radenci. — Kopališče Medija—Izlake popolna oskrba 50 Din.

— »Franz-Josef« grenčica vztrajno pospešuje prebavo.

Obisk v Rogški Slatini

Rogaska Slatina, 8. avgusta.

Zdravilišče je obiskalo meseca julija 2090 novih gostov. Prevladuje domači svet; dala pa je Hrvaška z Zagrebom 769 gostov, Srbija z Belgradom 445 in Slovenija 215 gostov. Od drugih pokrajin je dala vsako po 100 gostov. Inozemci znatno zaostajajo za lanskim letom; težave z nabavo potnih listov, vizumov, zlasti pa deviz in valut resno ogrožajo tujski promet. V Rogški Slatini se letos opaža zlasti pomanjkanje madžarskih gostov; saj je znano, da je veljal »Rohies fürdö« Madžarom za najboljšo obiskano svetovno zdravilišče. Frekvenca zdravilišča po inozemcih v juliju beleži v ostalem: 190 Madžarov, 14 Italijanov, 10 Čehoslovakov, 8 Grkov, 7 Amerikancev itd. — Vseh prenočnin je bilo v juliju 20.356.

Za avgust kaže dobro. Velika privlačnost za vsakogar bodo prireditve ob proslavi 200 letnice obstoja zdravilišča 14. in 15. avgusta. Priprave so v polnem teku. Udobnih in cenih stanovanj ne manjka; tako v zdraviliških objektih, zlasti pa v privatnih hotelih, v neposredni bližini centra je vsakomur in ob vsakem času mogoče dobiti stanovanje.

Trbovlje

Poročili so se: Vodeb Anton, rudar s Pungerske Anice, Pavšek Viktor s Černe Anice, Plaznik Ivan, posestnik in gostilničar v Hraštniku z Lipar Terezijo, Gačnik Franc, rudar s Sovin Berto in Hlenovšek Franc, steklar z Pap Ernestino. Obilo sreče!

Zahvala. Krekova družina se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem raznovrstnih darov počitniški koloniji na Gorenjskem, kamor je poslala svoje slabotne članke. Za nabrano vsoto ostanejo na počitnicah tri tedne.

Letna skupščina I. delavskega konzumnega društva bo za ob prodajalni skupaj v ponedeljek, na praznik ob 3. popoldne v Društvenem domu. — Člani nujno vabljeni!

Ali ste že poravnali naročnino?

Celje

»Celjski šport in LNP. V nedeljo 7. t. m. se je vršila nogometna tekma za prvenstvo Celja med Atletiki in SK Celjem. Pričakovalo se je, da bo prinesla ta tekma odločitev, kdo celjskih klubov bo vstopil v podvezno ligo, ker je bila prva tekma neodločena. Oba prizadeta kluba sta se zedinila, da naj delegira sodnika za to tekmo OZDS pri JNS. Dolžnost tega odbora bi bila, da to stori, a to se ni zgodilo, LNP je določil kot rezervno g. Vidica, a tudi ta gospod se ni odzval in je prišel na vse zadnje g. Dolinar. Tako postopanje kaže veliko omalovaževanje »provincijalnih« tekem od strani merodajnih športnih inštan. Ako postopajo najvišje naše športne instance tako nešportno, ali morete potem zahtevati od igralcev in od publike bolj športno mišljenje (ki ga pa večina ima, vsaj v Celju, kjer še ni bilo nikoli takih velikih škandalov kot drugod). Sodnik pa je bil tudi poglavje sam zase. Ne glede na mnoge druge napake odločitve je popolnoma neumljivo, zakaj ni priznal tretjega gola, ki ga je dosegel SK Celje, ker je bil gol popolnoma regularen. Ker smo pa že pri sodniku, bi omenili še to. Pred kratkim je LNP delegiral istega sodnika za prvenstvo tekmo SK Celje in Amater v Trbovljah in isti sodnik je to tekmo tudi sodil, čeprav je trener Amaterja. To je gotovo velik manco za njegovo objektivnost. — To pišemo zgolj v informacijo javnosti, zalego tako ne bo nič. Saj smo opetovano apelirali na tem mestu na LNP glede delegacije sodnikov za tekme med SK Celjem in Atletiki, ker poznamo strupeno ozračje ob takih prilikah, a gospodje pri LNP poznajo razmere očividno še bolj kot mi domačini.

»Himen. V nedeljo 7. t. m. sta se poročila v cerkvi na Blejskem otoku g. Konrad Lenassi, profesor na državni dvorazredni trgovski šoli v Celju in gđ. Magda Boceva, hčerka upravnika celjske pošte. — Mlademu paru želimo obilo sreče na trnjevi življenjski poti.

»Policijske vesti. Mestna policija je aretirala v ponedeljek 8. t. m. 29 letnega brezposelnega delavca Jožeta iz Loke pri Zidanem mostu. Istega dne zvečer je poplaval v neki gostilni v Gaberju. Ob tej priliki je baje ukradel nekemu delavcu Flisu nahrbtnik, s katerim se je vračal polnim krompirja in fižola z njive domov. Jože je potem izginil iz gostilne. Kasneje ga je našel stražnik v neki drugi gostilni v Zavodni pijanega do nezavesti. Ko mu je stražnik napovedal aretacijo, se mu je uprl in je bil gluh za vsako prigovarjanje. Ker je stražnik videl, da nič ne pomaga, je bil prisiljen poklicati še dva tovariša na pomoč. Tedaj je Jože tako zbežal, da so ga vsi trije komaj in komaj ukrotili. Oddali so ga v zapor okrožnega sodišča.

»Nesreče z orožjem. V nedeljo 7. t. m. je 25 letni delavec Alojzij ravnal tako neprevidno s flobortovo, da se je sprožil ter mu je raztrgal naboj prste na levi roki. — Isti dan je sprožil šeststnikov sin Ivan z Brezine pri Konjicah v očetuvinoto strel s puško v zrak. Pri tem je zadela po nesreči železniškega delavca Simona v trebuh in ga nevarno ranil. — Oba se nahajata na zdravljenju v bolnišnici.

Šoštanj

Osebnosti. Na novo službeno mesto odhaja g. Anton Kožel, dosedanji živnozdravnik v Šoštanju. S svojo ljubeznivostjo si je v dobi večletnega bivanja pri nas pridobil splošne simpatije in spoštovanje. — Šahovski klub priredi odhajajočemu v petek 12. t. m. pri Cerovski poslovnici večer, ki nanj vabimo članstvo in tudi druge.

Sport. V nedeljo 7. avgusta je gostoval SK Šoštanj s svojim kombiniranim moštvom v Celju, kjer je odigral proti SK Jugoslavija revanžno tekmo. Zmagal pa so Šoštanjci morali pustiti Celjanom z rezultatom 6:1 (2:0). Visok poraz gre predvsem na rovaš obrambe, ki je igrala z blesiranim vratarjem. Mrtvaški zvon. Umrli so: Ivanka Cvikelj, Anton Vrabčič, Marija Hofer, Mihael Dobešek, Marija Znidar, Valentin Pirežnik. — N. v. m. p!

Naše dijaštvo

Dijaški koledarček za leto 1932-33 bo izšel prihodnje dni. Izdale so ga dij. Mar. kongregacije s svojimi voditelji. Snov je izbrana in pisana za katoliškega fanta, dijaki in poznavalci mladme so spregovorili. Vsak mesec ima izvirno pesem mladega katoliškega lirika. Dr. Iv. Grafenauer je čudovito lepo razjasnil vpr. kako naj kat. dijak motri umetnost. Koledarček vsebuje seznam dij. kongr. v Sloveniji, o cirilmetodski ideji, pesem katoliške mladine, prva pomoč (dr. A. Kožuh) in veliko zanimivosti iz zemljepisja, o Vatikanskem mestu itd. Vsebuje 64 tiskanih in 80 praznih strani za beležke. Vezava je okusna in opremljen je koledarček z ročnim svinčnikom. Dobil se bo v vseh knjigarnah v Sloveniji ter pri poverjenikih. — Naroča se na naslov: Uprava »Naše Zvezde«, Ljubljana, Škofja ulica 15/II.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 11. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 18 Haydn: Simfonija D-dur (plošče). — 19 Slike iz narave (g. Herfort): »Poslanec noči« in »Na poljanah«. — 20 Zabavni kotečič (V. Bitežnik). — 20.30 Koncert »Ljubljanskega Zvona«. Dirigent: Zorko Prelovec. — 21.15 Prenos plesne glasbe Erich Herse jazz-ork. iz Park hotela na Bledu. — 20 Cello solo koncert, izvaja g. Joseph Schuster, soločelst berlinskega filharmon. orkestra. — 22.45 Čas, poročila.

Petek, 12. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Dvoboj na harmoniki (Magister in Kokal). — 19.00 K. M. Weber: Oberon, izvaja dunajska filharmonija (Prenos iz Salzburga: Festspiele). — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Petek, 12. avgusta:

Zagreb: 19.00 Dunaj. 12.30 Plošče. — Breslau: 23.25 Večerni zabavni program. — Milano: 20.45 Koralni in instrum. koncert. 22.15 Plošče. — Barcelona: 21.20 Jazz. 22.20 Radio orkester. 22.30 Komorna glasba. 23.00 Plošče. — Stuttgart: 22.15 Mozartov koncert. 21.30 Tekmovanje komikov. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.45 Argentinski orkester. 22.15 Melodije. 23.00 Popevke. 23.30 Večerni koncert. 00.05 Angleška glasba. — Berlin: 19.00 »Oberon«. C. M. von Weber: prenos berlinskih slavnosti. 22.40 Zabavna glasba. — Beograd: 19.00 Dunaj. — Rim: 20.45 Vokalni in instrum. koncert. Plošče. — Beromünster: 20.00 Mednarodne korale. 21.00 Operna glasba. 21.45 Večerni koncert. — Praga: 19.00 Dunaj. — Dunaj: 19.00 »Oberon«, opera. 22.45 Večerni koncert. — Budapest: 19.00 Dunaj. Ciganska glasba.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

odda v palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti v Ljubljani takoj ali tudi pozneje eno stanovanje s tremi velikimi sobami, kabinetom in vsemi pritliklinami, v komfortni opremi, eno stanovanje s štirimi sobami, kabinetom in vsemi pritliklinami, komfortno, in dva lokala, 1 manjši, 1 večji ob Masarykovi cesti. Informacije daje ravnatelstvo: Ljubljana, Miklošičeva c. 19, telefon 25-22 in 25-21, dnevno 8—14.

Konec lahkoatletskih tekmovalj

Tradicionalni maratonski tek je zaključil lahko-atletsko tekmovalje. Zmagal je, kot smo poročali Zabala, kar pač nihče ni pričakoval. Ne le, da je zmagal, tudi na cilj je prišel tako svez in čil kot dosedaj najbrž še noben maratonski zmagovalce. Tudi o senzacionalnih zmagah japonskih plavalcev smo že pisali. Sedaj smo zvedeli še podrobnosti o plavanju na 100 m. Dr. Barany je izpadel ker je prišel kot četrti v finalu na cilj. Proti odločitvi sodnikov so se Madjari pritožili, češ, da Barany ni bil četrti pač pa drugi. Trditve Madjarov potrjuje tudi fotografski posnetek, iz katerega se točno vidi, da je Barany udaril po cilju drugi. Toda protest Madjarov, čeprav je očividno upravičen, ni bil upoštevan z jalovo motivacijo, da je najbrž fotograf slabo stal. Malo čudne je potem, zakaj puste slikati, ako se potem slika ne upošteva. Ti protesti pa dokazujejo, da celo pri olimpijskih igrah ne gre tako kot bi bilo želeli Japoncem so se Madjari radi dr. Baranyja temeljito revanžirali. V waterpolo tekmi so jih odpravili z rezultatom, kakršnega najbrž ni dosegla nobena reprezentanca: 18:0 je rezultat waterpolo tekme med Madjari in Japonci. Pri teku na 3000 m so atleti tečili celo rundo preveč. Barany je oškodovan, waterpolo sodnik je bil tepen, torej vendar ni vse tako kot bi moralo biti. Sicer so bili Braziljanci izločeni radi incidenta s sodnikom, toda red le ni tak kot bi moral biti. K sreči je večina sodnikov iz Evrope; kaj bi šele bilo, ako bi sodili sami Američani. Najbrž ne bi noben Evropec dosegel kako prvo mesto. Od lahko-atletskih tekem, ki so že končane, ne smemo prezreti rezultata, ki so ga dosegle dame pri skakanju v višino. Kar vse tri prve so skakale boljše od svetovnega rekorda. — Zmagovalka v tej disciplini Shealey (USA) je skočila 1:67 m visoko. V vseh lahko-atletskih panogah so bili doseženi novi rekordi, nekateri so trajali samo od enega predteka do drugega. Toda rezultat, ki ga je postavila štafeta 4 × 100 je najbolj fantastičen. Stirje tekmovalci so tečili 40 sekund, vsaki samo 10 sek. za 100, to se pravi, da je v sekundi pretekel 10 metrov. Kaj vse zmore človek! Ne samo moški, tudi dame so v štafeti 4 × 100 dosegle rezultat, ki bi zadostoval za zmago nad vsako našo štafeto. Damska štafeta USA je tekla na progi 4 × 100 47 sek., torej samo 7 sek. slabše od moške štafete! — Ako niso vsi ti rezultati kot nalašč za Ameriko!

Končane so tudi borbe v rimsko-grški rokoborbi. Zmagovalci so: Bantam Rexy Brendel (Nemčija); peresna kategorija: Cozzi (Italija); lahka kategorija: Malmberg (Švedska); welter kategorija: Johansson (Švedska); srednja kategor.: Kokkinen (Finska) pol teška kategor.: Svensson (Švedska); teška kategor.: Westergren (Švedska). Največ zmag imajo Švedi.

V olimpijskem programu so sedaj ostale še plavalne, waterpolo, veslaške tekme ter boksanje. Vse ostalo je že končano. Povsod so zmagali zastopniki Amerike, ki so si nabrali v Los Angeles toliko zlatih medalj kot do sedaj še nikoli. Tudi so postavili neverjetne rezultate, katerih ne bo lahko zboljšati.

Zopet bajna noč na Iliriji

Danes zvečer nastopi v kopališču Ilirije državno plavalno zastopstvo, ki bo tekmovalo v nedeljo in ponedeljek v Millstadu proti avstrijski plavalni reprezentanci. Po zadnjih rezultatih posameznih naših najboljših plavalcev lahko mirno rečemo, da je naš plavalni sport prišel že tako daleč, da se lahko pravi z vsakim pomerimo. Naše štafete plavajo v času, ki ga dosežejo najboljši štafete v Evropi. In ti plavalci bodo imeli zadnji trening proti našim fantom, ki so letos tako uspešno zastopali slovenski plavalni sport. Priporili so nam naslov najboljšega kluba v državi. Slovenci smo že prvi v plavanju!

Kopališče Ilirije, ki je največ pripomoglo k velikim uspehom slovenskega plavalnega sporta bo zopet bajno razsvetljeno. Že pri prvem poskusu je bilo v kopališču rekordno število gledalcev. Takrat so nastopili Madjari. Danes pa nastopijo naši, ki bodo nastopili v inozemstvu. Zato mora biti odziv občinstva še večji. Naš plavalni sport mora imeti, ako hoče napredovati, močno oporo tudi v občinstvu. Ljubljana mora biti ponosna na svoje plavalce. Zato danes zvečer vsi v kopališču Ilirije, da vidite, kako se bodo borili naši fantje. Vstopnina bo minimalna, ker je prireditelj namenjena v prvi vrsti propagandi. Poleg plavalcev bodo nastopili tudi waterpolo igralci. Program tekmovalja je: 200 m prosto: Bibica, Samardžić (Jadrani), Pabrovič, Bonafčić (Jug), Jesih, Friš, Svetek (Ilirija). — 50 m juniorke Ilirije; 100 m prosto: Birimišec (Jadrani), Grkinič (Viktoria), Sever Hribar, Kramar (Ilirija); 50 m subjuniorji Ilirije; 100 m hrbtno: Marčeta (Viktoria), Gazzari (Jadrani), Zirovnik (Ilirija); 4 × 50 m prosto člani Ilirije; 100 m prosto: Senjanovič (Jadrani), Wilfan (Primorje), Unini (Viktoria), Friš, Lavrenčič (Ilirija).

Propagandni skoki: nastopijo Zihert, Strnad, Trošt in Kordelič. Zadnja točka bo waterpolo tekma med državno reprezentanco in Ilirijo, ki bo ojačena. Tekmovanje se prične točno ob 20.30.

Pluj

Smrtina kosa. V tukajšnji bolnišnici je umrl radi zastrupljenja krvi trgovec Ivan Horvat od Sv. Urbana v 40. letu starosti. Pokojnik je bil vri in obse spoštovan mož. Pokojniškovo truplo so prepeleli k Sv. Urbanu, kjer bo danes v četrtek pogreb na tamonjem pokopališču. Blag mu spomin, preostalo nam ožala!

Čerke sv. Ožalita se popravlja in prekriva. Pri tej priliki so bili razkriti razni zanimivi znaki iz prejšnje dobe, iz katerih je razvidno, da je bila cerkev večkrat prezidana. Tudi so se našli sledovi, ki kažejo, da je bila cerkev večkrat žrtve požara, posebno za časa turških vojn. Dne 22. septembra t. l. poteče 400 let, odkar so to lepo cerkev razdeljali Turki.

Realna gimnazija. V prvi razred se je dosedaj prijavilo 66 učencev. Prišlo je dovoljenje, da se morejo učenci prijavljati do 24. t. m. in sicer tisti, ki nameravajo vstopiti v prvi razred. Tozadevni sprejemni izpiti bodo 29. t. m.

V newyorški zakladnici

V newyorški ulici Liberty Street, nekako v sredi okraja Wallstreet, kjer je središče newyorškega trgovskega, bančnega in borznega življenja, stoji mogočna siva stavba, ki izgleda med drugimi newyorškimi palačami vprav evropsko. Ko pa vstopi človek skozi glavni vhod v veliko vežo, misli, da je v vojašnici. Vsepošod pohajkujejo in posedajo bančni stražniki z zalogami streliva za pasom in revolverji. Na vsakega obiskovalca, ki vstopi, se ozre najmanj desetorica oči. Vstop v to tako važno stavbo je dovoljen le takim, ki prinesejo s seboj priporočila pisma, na katerih so podpisali vplivni osebnosti. Če podpisni na priporočilu zaležejo, potem povedo oboroženi spremljevalci obiskovalca v krasno urejeno sprejemnico. Po običajnem sprejemu je obiskovalec deležen najprej brezplačne kinopredstave. Film mu pokaže pomen ogromne newyorške Federal Reserve Banke, katero si misli ogledati, za ameriške Združene države. Iz filma izve obiskovalec, kako so bile pred ustanovitvijo te banke razmetane zlate zaloge Združenih držav po vseh ameriških središčih in kako je banka sedaj zbrala vse te zaloge v svojih jeklenih tresorih. Poleg glavnega sedeža v Washingtonu ima banka še dvanajst podružnic, ki zbirajo zlate zaloge in jih dovajajo matiči. Glavni ravnatelj pa po potrebi razpolaga s temi zlatimi zalozami. Brez Federal Reserve Banke bi si danes gospodarstva v Združenih državah ne mogli misliti. Zlasti v sedanji krizi je pomagala ta banka že neshetokrat in vzdržala zlato pariteto ameriškega dolarja, katero bo ohranila še nadalje.

Ko je filma konec, vodijo spremljevalci obiskovalca po vseh oddelkih banke. Najprej si ogleda oddelke za bankovce. Pred vsakim vhomom je močna železna mreža. Pred vsako tako mrežo stražniki, kakor da bi bil človek v ječi. »Tukaj vidite«, pravi spremljevalec, »majhno skladišče 5-dolarskih bankovcev. Vsak sveženj je vreden 500 dolarjev. V tej sobici je 6000 takih svežnjev, ki so vsi skupaj vredni 3 milijone dolarjev.« V bližini je druga zamrežena sobica. Tu so 10-dolarski bankovci. V majhnem svežnju je povezanih 1000 dolarjev, v večjih zabojih so premoženja po sto tisoč dolarjev in v vsej sobici je naloženih samo 12 milijonov dolarjev.

Zlati zaklad, ki ga hrani banka, je le rezerva, ki omogoča, da pravilno razpolaga s papirnati denarjem in ga daje v promet. Poseben, velik oddelke je zato namenjen za zbiranje, sortiranje, štetje, zavijanje in odposiljanje denarja. V tej banki imajo celo stroje, ki štejejo papirnati denar. So pa nastavljeni tudi ženske, ki preštevajo denar, in sicer eno- in dvodolarske bankovce. Te imajo tako občutljive prste, da štejejo po pet bankovcev naenkrat. Zanimivo je, da se kljub temu le malokdaj zmotijo in da kontrolni stroji za štetje le redkokdaj pokažejo napako, ki bi jo zagrešile občutljive ženske roke. Zanimiv je oddelke za pokvar-

doslej niti še enkrat niso lotili te podzemeljske trdnjave. Skozi več težkih oklopnih vrat pride obiskovalec po umetno zgrajenih hodnikih v oddelke za srebrno. Tu imajo nastavljeni posla z drobižem po 10 centov, po četrtni in pol dolarja in z dolar-skimi srebrniki. Če vreče srebrnikov stresajo na velikanske, plitvim lijakom podobne plošče. Lijak se vrti in delavec meša z levico po kupu in pregleduje novce. Kar zapazi sumljiv novc, hitro ga vrže na kovinsko ploščo in zvenk pokaže, da ni pravi. S kleščami ga preluknja in zopet meša naprej. Na ta lijak je priključen drug stroj, ki avtomatično šteje in zavija drobiž, hkrati pa ga še natančno tehtja, če ni morda prelahak. V hlajenih skladiščih (v tej globini vlada namreč enakomerna precejšnja toplota) leže velike zapečatene vreče, v katerih je nabrano velikansko premoženje drobiža. Prav tako delo dajo niklasti novci za 5 centov, za katere se zlasti mnogokrat oglašajo newyorške podzemne železnice in newyorška telefonska družba.

Od tod vodi obiskovalca pot v svetišče vse banke, v zlate kleti Federal Reserve Banke. Zopet je treba pokazati pisano dovoljenje in dva stražnika, ki stojita pred zaprto steno, pritisneta na

Američan Bauseh, ki je zmagal na olimpijadi v desetorboju in dosegel 8462 točk.

električni gumb. Zaokrožena stena se začne vrteti: samo 90 ton tehta. Hitro se zavrti toliko, da zazija pred obiskovalcem hodnik. Onstran hodnika že pozdravljata dva stražnika. Obiskovalec lahko vstopi v zlato kraljestvo. Skozi goste zamrežene kletke lahko opazuje skladišnice zlatih palic. V gozdu teh kletk se človek kar zgubi v številkah, ki mu jih pravi spremljevalec. V vsaki kletki je za toliko in toliko dolarjev zlata. Toliko in toliko je v eni sobi. Toliko sob je v tem oddelku, toliko v drugem. Milijoni preganjajo milijone. Vsega skupaj je zloženega v jeklenih kletkah za eno in tričetrt milijard dolarjev zlata. V posebnem oddelku je postavljena posebna, izredno točna in velika tehtnica. Skoro tisoč kilogramov lahko odtehta naenkrat, poleg tega pa je tako natančna, da ni treba prešteti zlatnikov, če je znana teža. Sicer je več vrst ameriških zlatnikov, ki se v teži malenkostno razlikujejo, vendar je tehtnica tako natančna, da ni treba drugega, kakor da uradnik s točno težo enega zlatnika deli vso težo, pa že dobi točno število zlatnikov. Pri deljenju mu ne ostane praktično niti najmanjši ostanek. Drug dokaz, kako je tehtnica natančna in občutljiva: Obiskovalec vzame dva popolnoma enaka kosčka papirja in se na enega podpiše. Skledica, na kateri je papir s podpisom, se nagne navzdol.

Obiskovalec se odpelje zopet iz podzemlja navzgor. Ni pa še videl velikih bankovcev, tisočakov in pettisočakov. V prav posebno skritem oddelku, kjer je mnogo več oboroženih stražnikov kakor uradnikov, je poseben oddelke. Tu pokaže uradnik sveženj 5000-dolarskih bankovcev. Malenkost, ki jo drži v roki, je vredna pol milijona dolarjev. Nato pokaže še sveženj desetisočdolarskih bankovcev. Človeka obhaja kar slabost! — Ko odhaja, se vesel oddahne in že na cesti poroča z drobižem, ki ga ima v žepu...

Nesreča na nezavarovanem železniškem prelazu. V Nemčiji se je zgodila huda železniška nesreča. Na neki lokalni železnici je čez nezavarovan prelaz peljal tovorni avto, natočen z vrečami sladkorja. Prav v istem trenutku je pripeljal tovorni avto in lokomotiva je zgrabila voz in ga vlekla 17 metrov s seboj. Avto je bil seveda popolnoma razbit in vsi trije potniki, ki so se peljali z avtomobilom, so bili hudo ranjeni. Nemško časopisje ob tej nesreči ponovno opozarja železniško upravo, naj radi naraščajočega avtomobilskega prometa opremi čimprej vse nezavarovane železniške prelaze z zapornicami. Torej gre prometni razvoj vprav nasprotno, kakor pri nas, kjer opuščamo zapornice na prelazih.

Moderni Robinzon

Na Hebridskih otokih so našli na majhnem otočku modernega Robinsona. Samotar je holandski kmet, ki je pretrgal vse zveze s svetom in kateri je že pozabil, kaj je denar. Piše se Wessel in je povedal, da je pribežal iz domovine, ker se mu je zagnusila civilizacija sveta. Njegov živč je v glavnem žito, ki ga sam pridelal. Ima pa tudi ovce, ki mu lepo uspevajo. Tako mu ne manjka niti dobre in zdrave mesne hrane, prav tako pa dobi volno, iz katere si sam dela obleko. Včasih se za spremembo posveti ribolovu, v katerem ima veliko srečo. Stanuje v priprosi koči, v kateri čita edino knjigo, ki jo je prinesel s seboj iz domovine, namreč sveto pismo. Pravi, da je tako zadovoljen, kakor še nikdar in da ga niti najmanj ne mika, da bi se vrnil nazaj v svet in moderno življenje, ki nudi toliko strahot.

Kolera v Mandžuriji

Kolera se v Mandžuriji širi tako hitro, da so oblasti odredile prisilno cepljenje vseh ljudi v krajih, ki so ogroženi radi kolere. Na vzhodni rusko-kitajski železnici izdajajo listke le takim potnikom, ki se izkažejo z izpričevalom, da so bili cepljeni proti koleri.

Japonec Miyezaki, ki je na olimpijadi plaval 100 m 58,2 sekunde in dosegel nov svetovni rekord.

Švicarji elektrificirajo

Uprava švicarskih zveznih železnic namerava v prihodnjih letih elektrificirati še 400 km svojega železniškega omrežja. Ker bo tako obsežna elektrifikacija zahtevala precejšnje električne energije, bo uprava začela graditi najprej velikansko električno centralo. Centrala bo stala ob velikem dolinskem jezu, nad katerim bo 9 km dolgo in pol-drog kilometer široko zbiralno jezero, v katerem bo zastajalo 26 milijonov kub. metrov vode. Zazili bodo namreč reko Etzel v bližini Einsiedelna v kantonu Švici. Tako nastalo novo jezero bo ležalo 900 m nad morjem. Vsa dela, tako zgraditev ogromnega jezua in elektrarne, bodo stala 62 milijonov švicarskih frankov.

Vojaki pomagajo žeti

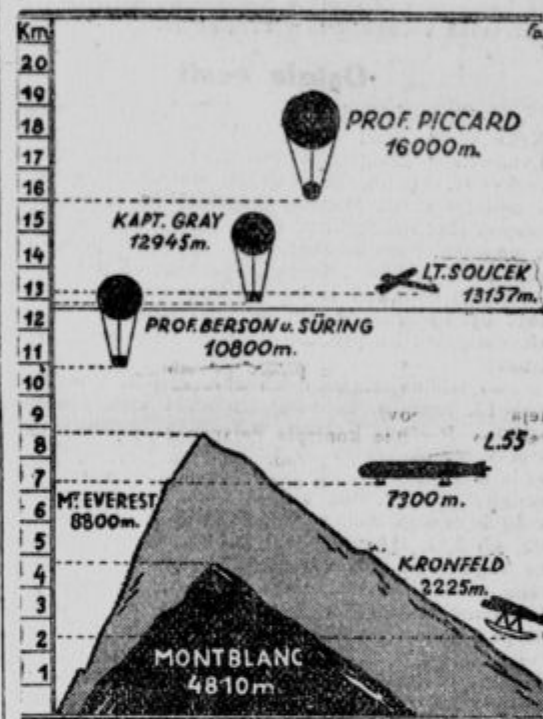
Francoski vojni minister Paul Boncour je izdal nalog, naj vojaštvo, kjer le more, pomaga kmetovalcu pri žetvi. Ker vlada v Franciji veliko pomanjkanje poljskih delavcev zlasti ob času žetve, je minister dovolil, da gredo vsi kmečki sinovi ki služijo pri vojaki, na 10 dnevni dopust zato, da bodo spravili žetev srečno in varno pod streho. Prav tako ni treba nikomur od rezervistov nastopiti sedaj orožnih vaj, če ima delo doma na polju.

100.000 smrtnih nesreč

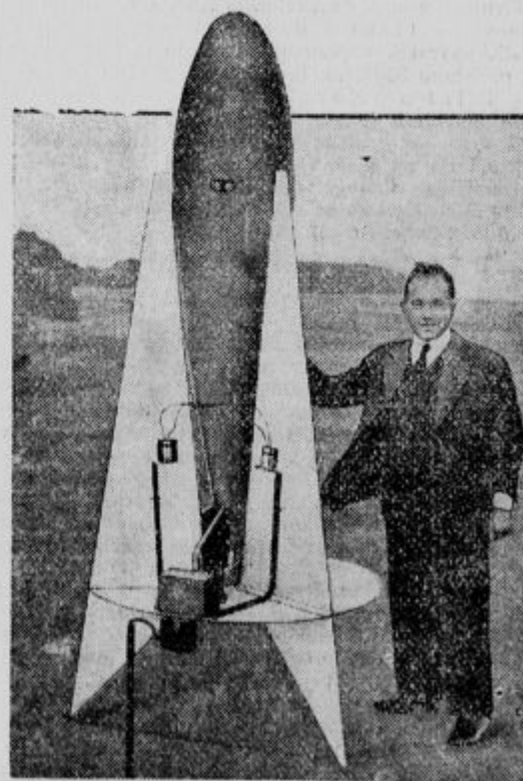
V Ameriki so izdali statistiko smrtnih nesreč v preteklem letu. V Združenih državah je lansko leto ob raznih nesrečah smrtno poneorelo 97.000 ljudi. Škoda, ki je nastala pri teh nesrečah, znaša 228 milijard Din! Kljub temu, da so te številke strahotne, je zahtevalo leto 1930 2000 več smrtnih žrtev. Največje število smrtnih žrtev seveda zahteva avtomobilski promet. Najmanj nesreč pa se je zgodilo na železnicah, kjer od l. 1888 ni bilo še nikdar tako malo smrtnih žrtev pri železniških nesrečah, kakor lansko leto.

Prof. Piccard se bo dvignil šele koncem tedna

Kakor poročajo, je profesor Piccard, ki je hotel odleteti v torek ob dveh zjutraj v stratosfero, preložil vzlet zato, ker ni bilo vreme ugodno. Pač pa je prepričan, da bo prav gotovo lahko odletel še ta teden.

Kako visoko se je dvignil človek. Slika nam kaže prav pregledno, kako visoko se je mogel dvigniti človek z rakoplovi, letali in baloni. Najvišja evropska gora je Mont Blanc, ki je visoka 4810 m. Skoraj polovico tako visoko se je dvignil nemški letalec Kronfeld, ki je dosegel z brezmotornim letalom višino 2225 m. Najvišja gora sveta je Mount Everest, ki je visoka 8800 m. Nemški Zeppelin je že med svetovno vojno dosegel 1500 m manj, namreč 7300 m. Z balonom sta se dvignila profesorja Berson in Süring 10.800 m visoko in imata svetovni rekord, čeprav se je dvignil z balonom Američan kapitan Gray 12.945 m visoko. V tej višini mu je namreč počil balon in Gray se je ubil. Z letalom je dosegel Američan Soucek 13.157 m, profesor Piccard pa se je v zaprti gondoli dvignil 16.000 m. To je skoraj še enkrat toliko, kakor je visoka najvišja gora sveta.

Največja raketa. V bližini Berlina bo te dni pognal v zrak inženjer Winkler največjo raketo, kar jih je doslej letelo. Raketa je dolga 2 metra in teža 10 kg. Napolnjena je s tekočo eksplozivno snovjo, ki bo pognala raketo v višino nad 4000 metrov. S ponovnimi poskusi upa inženjer Winkler doseči z raketami celo stratosfero.

Svedski ministrski predsednik Ekman (desno), ki je moral na kraljevo zahtevo odstopiti, ker je sprejel od Kreugerja denar. Njegov naslednik je dosedanj finančni minister Hamrin (levo).

jene bankovce. V tem oddelku razrežejo vsak bankovec čez polovico, nato preklupajo vsako polovico in zvežejo polovice skupaj, katere pošljejo v Washington, kjer jih sežgo.

Za »papirnati« oddelkom se začne oddelke za novce. Tu je treba prestopiti najprej v dvigalo, ki popelje obiskovalca mimo nešteti straž in kontrol v newyorško podzemlje. 30 metrov pod zemljo se dvigalo ustavi. Vsa ta palača pod zemljo je nezavzetna trdnjava. 5 metrov debeli železobetonski zidovi obdajajo na vseh straneh zgoraj in spodaj zakladnico banke. Ti zidovi so tudi obdani s tajnim električnim omrežjem, ki onemogoča vsak napad. Poleg tega delujejo še nešteta druga varovala tako da je znano, da se v New Yorku, kjer so si zločinci že privoščili najbolj drzne lopovščine,

Helen Keller med svojimi gojenci. Znana ameriška slepa in gluha pisateljica Helen Keller, ki je prva začela uspešno akcijo v prid ubogim ameriškim slepih otrokom, čita slepi mladini pravljice.